

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုချက် အမှတ် (၁၃၇၈)

မုံရွာမြို့

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

ရှေးသား ပြုစုတော်မူသော

မဂ္ဂင်္ဂဒီပနီ

ဂန္ဓမာစာပုံနှိပ်တိုက်

အမှတ် ၁၄၁၊ လမ်း ၅၀၊ ရန်ကုန်မြို့။

၁၉၆၇-ခုနှစ်

ဇန္နဝါရီလ

အဘိုး ဝိ.

တတိယအကြိမ်

အုပ်ရေ (၃၀၀၀)

၁၇၆၇၆

မုံရွာမြို့

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

ရှေးသား ပြုစုတော်မူသော

မန္တလေး
မြို့
နယ်
အ
ဥ
ပ
န

ဂန္ထမာစာပုံနှိပ်တိုက်

အမှတ် ၁၄၁၊ လမ်း ၅၀၊ ရန်ကင်းမြို့။

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
မဂ္ဂင် ဂ-ပါး ပါဠိအနက် ၁
သမ္မာဒိဋ္ဌိ ၃-ပါး ပါဠိအနက် ၂
ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပါဠိအနက် ၂
ဒသဝတ္ထုက သမ္မာဒိဋ္ဌိပါဠိအနက် ၄
စတုသစ္စ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပါဠိအနက် ၆
သမ္မာသင်္ကပ္ပ ၃-ပါး ပါဠိအနက် ၇
သမ္မာဝါစာ ၄-ပါး ပါဠိအနက် ၇
သမ္မာကမ္မန္တ ၃-ပါး ပါဠိအနက် ၈
သမ္မာအာဇီဝ ၄-ပါး ပါဠိအနက် ၉
သမ္မာဝါယာမ ၄-ပါး ပါဠိအနက် ၁၀
သမ္မာသတိ ၄-ပါး ပါဠိအနက် ၁၁
သမ္မာသမာဓိ ၄-ပါး ပါဠိအနက် ၁၂
သမ္မာဒိဋ္ဌိ ၃-ပါး ဥဒ္ဓေသ ၁၃
ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိနိဒ္ဓေသ ၁၃
၁။ ကမ္မဿကတာ ၁၃
၂။ ကမ္မဒါယာဒါ ၂၄
၃။ ကမ္မယောနီ ၂၇
၄။ ကမ္မဗန္ဓု ၂၈
၅။ ကမ္မပ္ပဋိသရဏာ ၂၉

(၁)

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

တဿဒါယာဒါ

ဒသဝတ္ထုကသမ္မာဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသ

၁။ ပဌမသမ္မာဒိဋ္ဌိ

၂။ ဒုတိယသမ္မာဒိဋ္ဌိ

၃။ တတိယသမ္မာဒိဋ္ဌိ

၄။ စတုတ္ထသမ္မာဒိဋ္ဌိ

၅။ ပဉ္စမသမ္မာဒိဋ္ဌိ

၆။ ဆဌမသမ္မာဒိဋ္ဌိ

၇။ သတ္တမသမ္မာဒိဋ္ဌိ

၈-၉။ အဋ္ဌမ, နဝမသမ္မာဒိဋ္ဌိ

၁၀။ ဒသမသမ္မာဒိဋ္ဌိ

စတုသစ္စသမ္မာဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသ

ဒုက္ခသစ္စသမ္မာဒိဋ္ဌိ

သမုဒယသစ္စသမ္မာဒိဋ္ဌိ

နိရောဓသစ္စသမ္မာဒိဋ္ဌိ

မဂ္ဂသစ္စသမ္မာဒိဋ္ဌိ

သမ္မာသင်္ကပ္ပနိဒ္ဒေသ

သမ္မာဝါစာနိဒ္ဒေသ

သမ္မာကမ္မန္တနိဒ္ဒေသ

သမ္မာအာဇီဝနိဒ္ဒေသ

သမ္မာဝါယာမနိဒ္ဒေသ

သမ္မာသတိနိဒ္ဒေသ

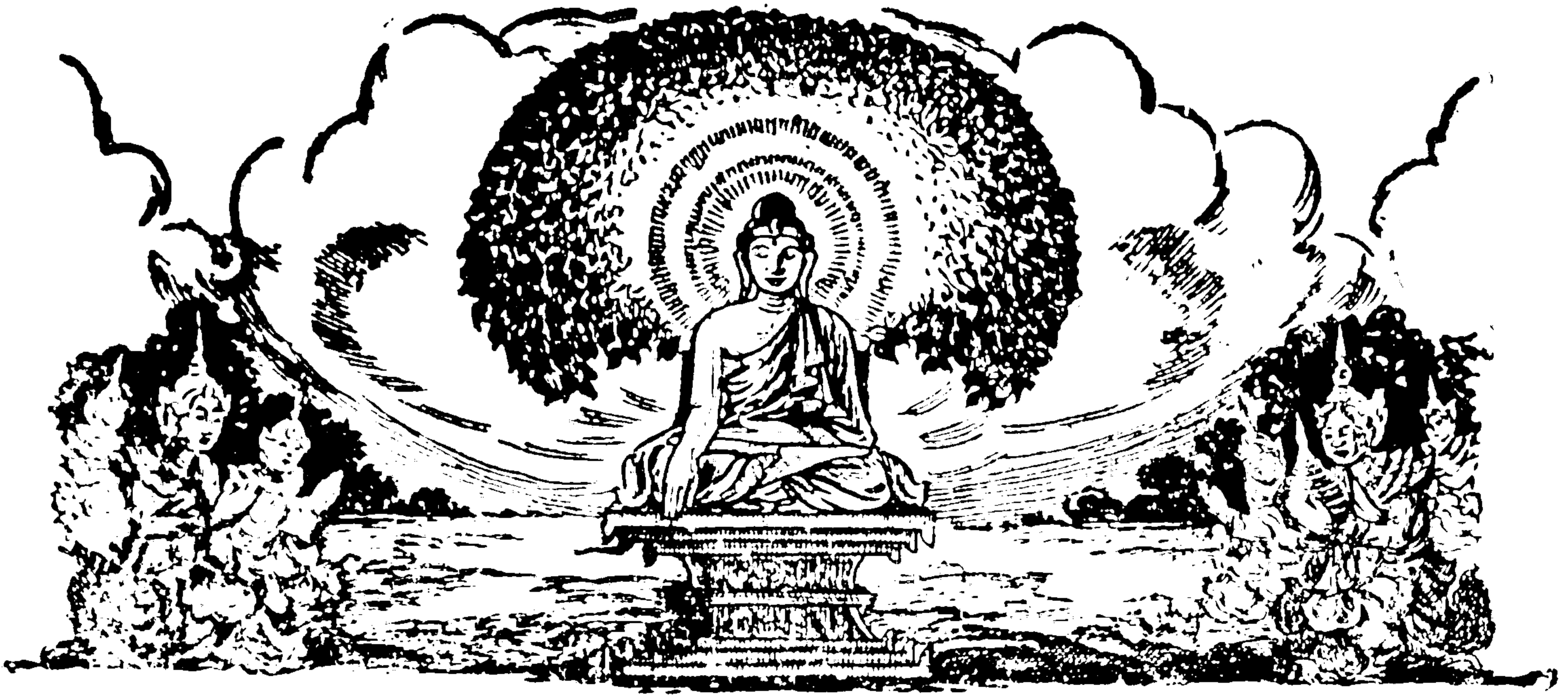
သမ္မာသမာဓိနိဒ္ဒေသ

မာတိကာ

(၈)

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဝဋ် ၃-ပါး ၄-လီပြဆိုခဏ်း ၇၅
မဂ္ဂင်နှင့် ဝဋ် တဲဖက်ခဏ်း ၇၈
ဒိဋ္ဌိ၏ ပဌမ ဒုတိယ တတိယဘုံ ၇၉
မဂ္ဂင်ကို ခန္ဓာ ၃-ပါးဖွဲ့ပုံ ၈၃
သီလက္ခန္ဓမဂ္ဂင် ထူထောင်ပုံ ၈၅
ဒိဋ္ဌိ၏ဘုံနှင့် မဂ္ဂင်ကို နေရာချ၍ပြဆိုခဏ်း ၈၅
အာဇီဝဌမကသီလခံယူပုံ ၈၆
ဒုစ္စရိုက် ၇-ပါးအင်္ဂါ ၈၉
သမာဓိက္ခန္ဓမဂ္ဂင်ထူထောင်ပုံ ၉၃
ပညာက္ခန္ဓမဂ္ဂင် ထူထောင်ပုံ ၉၇
ဦးခေါင်း၌ သက္ကာယဖြစ်ပုံ ၁၀၂
မဂ္ဂင် ၈-ပါးထူထောင်ပုံ အကျဉ်း ၁၀၇
သံဝေဂ လေးချိုးကြီး ၁၁၀
ဆုံးမစာ ၁၂၇

မဂ္ဂင်္ဂိပနိ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

မဂ္ဂင်္ဂ-ပါး ပါဠိအနက်

သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာ
အာဇီဝ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ။

၁။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဖြူစင်ဖြောင့်မတ် ကောင်းမြတ်စင်ကြယ်သော
ဉာဏ်အမြင်။

၂။ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ ဖြူစင် ဖြောင့်မတ် ကောင်းမြတ် စင်ကြယ်
သော အကြံအစည်။

၃။ သမ္မာဝါစာ၊ ဖြူစင် ဖြောင့်မတ် ကောင်းမြတ် စင်ကြယ်
သော ဝစီကံ။

၄။ သမ္မာကမ္မန္တ၊ ဖြူစင် ဖြောင့်မတ် ကောင်းမြတ် စင်ကြယ်
သော ကာယကံ။

၅။ သမ္မာအာဇီဝ၊ ဖြူစင် ဖြောင့်မတ် ကောင်းမြတ် စင်ကြယ်
သော အသက်မွေးမှု။

၂

မဂ္ဂင်္ဂဒီပနီ

၆။ သမ္မာဝါယာမ၊ ဖြူစင် ဖြောင့်မတ် ကောင်းမြတ်စင်ကြယ်
သော လုံ့လဝီရိယမှု။

၇။ သမ္မာသတိ၊ ဖြူစင် ဖြောင့်မတ် ကောင်းမြတ် စင်ကြယ်
သော မမေ့မလျော့မှု။

၈။ သမ္မာသမာဓိ၊ ဖြူစင် ဖြောင့်မတ် ကောင်းမြတ် စင်ကြယ်
သော စိတ်တည်ကြည်မှု။

x x x

သမ္မာဒိဋ္ဌိ ၃-ပါး ပါဠိအနက်

ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဒသဝတ္ထုကသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ စတုသစ္စ
သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

၁။ ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သတ္တဝါတို့အား မိမိတို့ပြုကြ
သော ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှု ၂-ပါးသည်သာလျှင်
ဘဝများစွာ၊ ကမ္ဘာများစွာ သွားလေရာရာ မိမိတို့
သန္တာန်မှာ အစဉ်ပါသော ကိုယ်ပိုင် ဥစ္စာရှိကြကုန်သည်
ဟု သိမြင်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

၂။ ဒသဝတ္ထုကသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဥာဏ်၏ သက်ဝင်ရာ ဝတ္ထုအပြား
ဆယ်ပါးရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

၃။ စတုသစ္စ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဥာဏ်၏ သက်ဝင်ရာ အဟုတ်ကြီး
၄-ပါး၊ အမှန်ကြီး ၄-ပါး ထင်ရှားရှိသော သမ္မာ
ဒိဋ္ဌိ။

x x x

ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိပါဠိအနက်

သဗ္ဗေ သတ္တာ ကမ္မဿကာ ကမ္မဒါယာဒါ ကမ္မယောနီ
ကမ္မဗန္ဓု။ ကမ္မပ္ပဋိသရဏာ ယံ ကမ္မံကရိယန္တိ ကလျာဏံဝါ
ပါပကံဝါ၊ တဿ ဒါယာဒါ ဘဝိယန္တိ။

ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိပါဌ်အနက်

- ၁။ သဗ္ဗေ၊ အ လုံး စုံ ကုန် သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့ သည်။ ကမ္မဿကတာ၊ မိမိတို့ ပြု ကြ သော ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှု ၂- ပါး သည် သာ လျှင် ဘဝများစွာ၊ ကမ္ဘာများစွာ သွားလေရာရာ မိမိတို့သန္တာန်မှာ အစဉ် ပါသော ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာရှိကြကုန်၏။
- ၂။ ကမ္မဒါယာဒါ၊ မိမိတို့ပြုကြသော ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှု ၂-ပါးသည်သာလျှင် ဘဝများစွာ၊ ကမ္ဘာများစွာ သွားလေရာရာ မိမိတို့သန္တာန်မှာ အစဉ်ပါသော အမေ့ ဥစ္စာ ရှိကြကုန်၏။
- ၃။ ကမ္မယောနီ၊ မိမိတို့ပြုကြသော ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှု ၂-ပါးသည်သာလျှင် ဘဝများစွာ၊ ကမ္ဘာများစွာ သွားလေရာရာ မိမိတို့သန္တာန်မှာ အစဉ်ပါသော ပဓာန အကြောင်းရင်း ရှိကြကုန်၏။
- ၄။ ကမ္မဗန္ဓု၊ မိမိတို့ ပြု ကြ သော ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှု ၂-ပါးသည်သာလျှင် ဘဝများစွာ၊ ကမ္ဘာများစွာ သွားလေရာရာ အစဉ်ပါသော ဆွေမျိုးမိတ်ဆွေ ရှိကြ ကုန်၏။
- ၅။ ကမ္မပ္ပဋိသရဏာ၊ မိမိ တို့ ပြု ကြ သော ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှု ၂-ပါးသည်သာလျှင် ဘဝများစွာ၊ ကမ္ဘာ များစွာ သွားလေရာရာ အ စဉ်ပါသော ကိုးကွယ်ရာ လည်းလျောင်းရာ ရှိကြကုန်၏။
- ၆။ ကလျာဏံ၊ ကောင်း သည် လည်း ဖြစ် ထ သော။ ပါပကံ၊ မ ကောင်း သည် လည်း ဖြစ် ထ သော။ ယံ ကမ္မံ၊ အကြင် ကိုယ်အမှု၊ နှုတ်အမှု၊ စိတ်အမှုကို။

ကရိယန္တိ၊ ပြုကြကုန်သည်ဖြစ်အံ့၊ တဿ၊ ထိုမိမိတို့ ပြုကြသော ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှု-ပါး၏။ ဒါယာဒါ၊ ကောင်းကျိုး၊ မကောင်းကျိုးဟု ဆိုအပ်သော ကောင်းမှုမျိုး၊ ဆိုးမှုမျိုးကို ဘဝအဆက်ဆက် ကမ္မာအဆက်ဆက် ခံစံကြရကုန်သည်။ ဘဝိယန္တိ၊ ဖြစ်ကြကုန်လတံ။

x x x

ဒသဝတ္ထုက သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပါဠိအနက်

အတ္ထိဒိန္နံ၊ အတ္ထိယိဋ္ဌံ၊ အတ္ထိဟုတံ၊ အတ္ထိသုကတ ဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော၊ အတ္ထိမာတာ၊ အတ္ထိပိတာ၊ အတ္ထိသတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ အတ္ထိ အယံလောကော၊ အတ္ထိ ပရောလောကော၊ အတ္ထိလောကေ သမဏ ဗြာဟ္မဏာသမဂ္ဂတာ သမ္မာပဋိပန္နာ၊ ယေ ဣမဗ္ဗလောကံ ပရဗ္ဗလောကံ သယံ အဘိညာ သန္တိကတွာ ပဝေဒေန္တိ။

- ၁။ ဒိန္နံ၊ ပေးကမ်း လှူဒါန်းမှုဟူသော ဒါနကုသိုလ်မျိုး၏ အကျိုးရင်း အကျိုးဆက်သည်။ အတ္ထိ၊ အမှန်ရှိ၏။
- ၂။ ယိဋ္ဌံ၊ *ယဇ် ခေါ်သော ပူဇော်မှုကြီးမျိုး၏ အကျိုးရင်း၊ အကျိုးဆက်သည်။ အတ္ထိ၊ အမှန်ရှိ၏။
- ၃။ ဟုတံ၊ *ဟုန်းခေါ်သော ပူဇော်မှုငယ်မျိုး၏ အကျိုးရင်း၊ အကျိုးဆက်သည်။ အတ္ထိ၊ အမှန်ရှိ၏။

* ပါဠိကျမ်းဂန်များ၌ အလှူကြီးမျိုးကို “ယဇ်”ဟူ၍၎င်း၊ အလှူငယ်မျိုးကို “ဟုန်း”ဟူ၍၎င်း ခေါ်ဆိုသည်။

ဒသဝတ္ထုကသမ္မာဒိဋ္ဌိပါဌ်အနက်

၄။ သုကဏဒုက္ကဋ္ဌာနံ၊ ကောင်းစွာပြုအပ်၊ မကောင်းစွာ
ပြုအပ်ကုန်သော။ ကမ္မာနံ၊ သုစရိုက်ကံ ဒုက္ခရိုက်ကံတို့၏။
ဖလံ၊ အကျိုးဆက်သည်၎င်း။ ဝိပါကော၊ အကျိုးရင်း
သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ အမှန်ရှိ၏။

၅။ မာတာ၊ အမိ၌ကောင်းစွာပြုမှု၊ မကောင်းစွာပြုမှု၏
အကျိုး ရင်း၊ အကျိုး ဆက်သည်။ အတ္ထိ၊ အမှန်
ရှိ၏။

၆။ ပိတာ၊ အဘ၌ ကောင်းစွာပြုမှု၊ မကောင်းစွာပြုမှု၏
အကျိုးရင်း၊ အကျိုးဆက်သည်။ အတ္ထိ၊ အမှန်ရှိ၏။

၇။ ဩပပါတိကာ သတ္တာ၊ လူတို့သည် မမြင်အပ်ကုန်သော
ဇရဲ ပြိတ္တာ နတ်သိကြား ပြု ဟွာ ဟု ကုန် သော
ဥပပါတ် သတ္တဝါမျိုးတို့သည်။ အတ္ထိ၊ အမှန်ရှိ
ကုန်၏။

၈။ အယံလောကော၊ မျက်မြင်ဒိဋ္ဌ ဤလောကသည်။ အတ္ထိ၊
အမှန်ရှိ၏။

၉။ ပရောလောကော၊ သေသည့် နောက်မှာ ဆောက်ကြ
ရာသော လောကတပါး ဘုံတပါးသည်။ အတ္ထိ၊ အမှန်
ရှိ၏။

တနည်းကား။ အယံလောကော၊ ဤလူ့လောက
သည်။ အတ္ထိ၊ အမှန်ရှိ၏။ ပရောလောကော၊
အပါယ်လေးရပ် ခြောက်ထပ်နတ်ရွာ ပြုဟွာနှစ်ဆယ်
ဟူသော တပါးသောလောကသည်။ အတ္ထိ၊ အမှန်
ရှိ၏။

မဂ္ဂင်ဒီပနီ

တနည်းကား။ အယံလောကော၊ လူ့ ဘုံနှင့်တကွ အပါယ်
 လေးရပ် ခြောက်ထပ်နတ်ရွာ ပြဟွာနှစ်ဆယ် ဟူသော
 ဤစကြဝဠာလောကဓာတ်သည်။ အတ္ထိ၊ အမှန်ရှိ၏။
 ပရောလောကော၊ ရှစ်မျက်နှာအားလုံးတို့၌ အဆုံးမရှိ
 သော တပါးသော လောကဓာတ် အနန္တသည်။ အတ္ထိ၊
 အမှန်ရှိ၏။

၁၀။ လောကေ၊ လူ့ တံ လူ့ ဘဝ လူ့ လောက၌။ သမဂ္ဂတာ၊
 စိတ်ငြိမ်သက်ခြင်းသို့ရောက်ကြကုန်သော။ သမ္မာပဋိပန္နာ၊
 ကောင်းစွာ ကျင့်ကြပေကုန်သော။ သမဏပြဟ္မဏာ၊
 သဗ္ဗညုဘုရား အစရှိကုန်သော ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့သည်။
 အတ္ထိ၊ အမှန်ရှိကြကုန်၏။ ယေ၊ အကြင် ရဟန်း ပုဏ္ဏား
 တို့သည်။ ဣမဉ္ဇလောကံ၊ ဤလောကကို၎င်း။ ပရဉ္စ
 လောကံ၊ တပါးသောလောကကို၎င်း။ သယံ၊ မိမိတို့
 ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ အထူးသိမြင်ကြကုန်၍။ သန္တိ
 ကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြုကြကုန်၍။ ပဝေဒေန္တိ၊ လူအများ
 ကို ဟောကြားဖော်ပြကြကုန်၏။

x x x

စတုသစ္စသမ္မာဒိဋ္ဌိပါဌ်အနက်

ဒုက္ခေဉာဏံ၊ ဒုက္ခသမုဒယေ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခနိရောဓေ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခ
 နိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါယ ဉာဏံ။

- ၁။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခအမှန်၌။ ဉာဏံ၊ သိသောဉာဏ်၎င်း။
- ၂။ ဒုက္ခသမုဒယေ၊ ဒုက္ခ၏ ဖြစ်ပွားကြောင်းတရားအမှန်၌။
 ဉာဏံ၊ သိသောဉာဏ်၎င်း။

သမ္မာဝါစာ ၄-ပါး ပါဠိအနက်

၃။ ဒုက္ခနိရောဓေ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ငြိမ်းရာ တရားအမှန်၌။ ဉာဏံ၊ သိသော ဉာဏ်၎င်း။

၄။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါယ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ပေါက်ရောက်တတ်သော ပဋိပတ်လမ်းအမှန်၌။ ဉာဏံ၊ သိသောဉာဏ်၎င်း။

x x x

သမ္မာ သင်္ကပ္ပ ၃-ပါး ပါဠိအနက်

နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပ၊ အပျာပါဒသင်္ကပ္ပ၊ အဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပ။

၁။ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပ၊ လောဘအာရုံ ကာမဂုဏ် ခန္ဓာ သံသရာ ညွှန်ဗွန်မှ ထွက် မြောက် ရာ ထွက် မြောက် ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော အကြံအစည်။

၂။ အပျာပါဒသင်္ကပ္ပ၊ အသက်ရှိသူ လူ၊ တိရစ္ဆာန် သတ္တဝါ မှန်သမျှတို့အား အပက်ခန္ဓာ ချမ်းသာ စေလိုကြောင်း ကောင်းမြတ်သော အကြံအစည်။

၃။ အဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပ၊ အသက်ရှိသူ လူ၊ တိရစ္ဆာန် သတ္တဝါ မှန်သမျှတို့အား ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာစေလို ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော အကြံအစည်။

x x x

သမ္မာဝါစာ ၄-ပါး ပါဠိအနက်

မုသာဝါဒဝိရတိ၊ ပိသုဏဝါစာဝိရတိ၊ ဖရုသဝါစာ ဝိရတိ၊ သမ္မပ္ပလာပဝိရတိ။

၁။ မုသာဝါဒဝိရတိ၊ မဟုတ်မမှန်သောစကားကို ပြောဆို ခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း။

မဂ္ဂင်ဒီပနီ

၂။ ပိသုဏဝါစာဝိရတိ၊ နှစ်ဦးသော သူတို့၏ အကြား၌ ကုန်းတိုက်စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း။

၃။ ဖရသဝါစာဝိရတိ၊ သူတပါးတို့၏ စိတ်နှလုံး၌ ခိုက်တိုက်ကျင်နာ မခံသာအောင် ကြမ်းကြုတ်စွာ ထိပါးလျက် ဆယ်ပါးသော ဆဲရေးခြင်းတို့ဖြင့် ဆဲရေးသော အမှုမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း။

၄။ သပ္ပပ္ပလာပ ဝိရတိ၊ ပစ္စုပ္ပန် သံသရာ နှစ်ဖြာသော ကောင်းကျိုးနှင့် မစပ်မလျဉ်းဘဲ ပြိုင်ဖျင်းလျက် ဆန်းကြယ်စွာသော ရာမဇာတ်၊ အိနောင်ဇာတ် အစရှိသော ဒဏ္ဍာရီစကားမျိုး၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော တိရစ္ဆာန် ကထာ စကားမျိုးတို့မှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း။

x x x

သမ္မာကမ္မန္တ ၃-ပါး ပါဠိအနက်

ပါဏာတိပါတ ဝိရတိ၊ အဒိန္နာဒါန ဝိရတိ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ ဝိရတိ။

၁။ ပါဏာတိပါတ ဝိရတိ၊ အသက်ရှိသူ လူ၊ တိရစ္ဆာန် သတ္တဝါမှန်သမျှတို့ကို သတ်ပုတ်ညှဉ်းဆဲခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း။

၂။ အဒိန္နာဒါန ဝိရတိ၊ အရှင်မပေးသော သူတပါးဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း။

သမ္မာအာဇီဝ ၄-ပါး ပါဠိအနုကံ

၃။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ ဝိရတိ၊ ယစ်မျိုး ငါးပါး
 သောက်စားမှုနှင့်တကွ မာတုရက္ခိတ စသော နှစ်ကျိပ်
 သော မိန်းမတို့၌၎င်း၊ မိမိလင်မှ တပါးသော
 ယောကျ်ားတို့၌၎င်း၊ ဖောက်ပြန်စွာ ကျင့်ခြင်း မှ
 ကြဉ်ရှောင်ခြင်း။

x x x

သမ္မာအာဇီဝ ၄-ပါး ပါဠိအနုကံ

ဒုစ္စရိတမိစ္ဆာဇီဝ ဝိရတိ၊ အနေသနမိစ္ဆာဇီဝ ဝိရတိ၊
 ကုဟနာဒိ မိစ္ဆာဇီဝ ဝိရတိ၊ တိရစ္ဆာန ဝိဇ္ဇာ မိစ္ဆာဇီဝ
 ဝိရတိ။

၁။ ဒုစ္စရိတမိစ္ဆာဇီဝဝိရတိ၊ လူတို့မှာ ကာယ ဒုစ္စရိုက် ၃-ပါး၊
 ဝစီဒုစ္စရိုက် ၄-ပါးတို့ဖြင့် ယုတ်မာစွာ သော အသက်
 မွေးခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း။

၂။ အနေသန မိစ္ဆာဇီဝ ဝိရတိ၊ ရသေ့၊ ရဟန်း တို့မှာ
 လူတို့အား သစ်သီးပေးခြင်း၊ ပန်းပေးခြင်း စသော
 နှစ်ဆယ့်တပါးသော အနေသန အမှုတို့ဖြင့် ယုတ်မာ
 စွာသော အသက်မွေးခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း။

၃။ ကုဟနာဒိမိစ္ဆာဇီဝ ဝိရတိ၊ ရသေ့၊ ရဟန်း တို့မှာ
 အံ့ဘွယ်သရဲကိုပြု၍ စဉ်းလဲလိမ်လည်ခြင်း အစရှိသော
 ငါးပါးသော အမှုတို့ဖြင့် ယုတ်မာစွာသော အသက်
 မွေးခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း။

၄။ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာမိစ္ဆာဇီဝ ဝိရတိ၊ ရသေ့၊ ရဟန်းတို့၏
 အကျင့်သီလနှင့် ဖိလာကန်လန် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ကုန်

မဂ္ဂင်္ဂဒီပနီ

သော အင်္ဂဝိဇ္ဇာ၊ နိမိတ္တဝိဇ္ဇာ အစရှိကုန်သော တရား
လေးဆယ်လောက်သော အတတ်ပညာဝိဇ္ဇာမှုမျိုးတို့ဖြင့်
ယုတ်မာစွာသော အသက်မွေးခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း။

× × ×

သမ္မာဝါယာမ ၄-ပါး ပါဠိအနက်

အနုပ္ပန္နာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပါဒါယ ဝါယာ-
မော၊ ဥပ္ပန္နာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနယ ဝါယာ-
မော၊ အနုပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပ္ပါဒါယ ဝါယာ-
မော၊ ဥပ္ပါဒါနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဘိယျောဘာဝါယ
ဝါယာမော။

၁။ အနုပ္ပါဒါနံ၊ မိမိသန္တာန်မှာ ယခုဘဝ၌ မဖြစ်
ကုန်သေးသော။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ မကောင်း
သော တရားတို့ကို။ အနုပ္ပါဒါယ၊ ဤဘဝမှ စ၍
အနုပါဒိသေသ၊ နိဗ္ဗာန်ရသည့် ဘဝတိုင်အောင်
နှောင်တရံတဆစ်မျှ မိမိသန္တာန်၌ မဖြစ်လာစေခြင်း
အကျိုးငှာ။ ဝါယာမော၊ မဂ္ဂင်္ဂရှစ်ပါး တရားကို
အားထုတ်ခြင်း။

၂။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ မိမိသန္တာန်မှာ ယခုဘဝ၌ ဖြစ်ပြီး၊ ဖြစ်ဆဲ
ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ မကောင်းသော
တရားတို့ကို။ ပဟာနယ၊ ဤဘဝမှစ၍ အနုပါဒိသေသ
နိဗ္ဗာန်ရသည့် ဘဝတိုင်အောင် နှောင်တဖန် မိမိသန္တာန်
၌ တရံတဆစ်မျှ မဖြစ်ရအောင် ပယ်သတ်ခြင်းငှာ။
ဝါယာမော၊ မဂ္ဂင်္ဂရှစ်ပါးတရားကို အားထုတ်ခြင်း။

သမ္မာသတိ ၄-ပါး ပါဠိအနက်

၃။ အနုပုဏ္ဏာနံ၊ မိမိသန္တာန်မှာ ယခုဘဝ၌ မဖြစ်ဘူးကုန်
 သော။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ဗောဓိပက္ခိယ တရား
 သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးတို့ကို။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ယခု ဘဝမှာပင်
 မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ် လာစေခြင်းငှာ။ ဝါယမော၊
 မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားကို အားထုတ်ခြင်း။

၄။ ဥပ္ပုဏ္ဏာနံ၊ မိမိသန္တာန်မှာ ယခုဘဝ၌ ဖြစ်ပြီး၊ ဖြစ်ဆဲ
 ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ သီလ အစရှိကုန်
 သော။ ကုသိုလ် တရား တို့ကို။ ဘိယျော ဘာဝါယ၊
 အဆင့်ဆင့်တိုးတက်၍။ အနုပါဒိသေသ၊ နိဗ္ဗာန်ရသည့်
 ဘဝတိုင်အောင် မပျက်ကွက်ဘဲ အစဉ်မြဲ၍ သွားအောင်
 ပွားများစေခြင်းငှာ။ ဝါယာမော၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရား
 ကို အားထုတ်ခြင်း။

သမ္မာသတိ ၄-ပါး ပါဠိအနက်

ကာယနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနံ၊ ဝေဒနာ နုပဿနာ
 သတိပဋ္ဌာနံ၊ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနံ၊ ဓမ္မာနုပဿနာ
 သတိပဋ္ဌာနံ။

၁။ ကာယနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနံ၊ ထွက်သက်၊ ဝင်သက်
 အစရှိသော ကိုယ်အင်္ဂါအစု၌ အရှုအမြင် အထင် အစွဲ
 မြဲသောသတိတရား။

၂။ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သုခ၊ ဒုက္ခ စသော
 ဒေသာအစု၌ အရှုအမြင် အထင်အစွဲ မြဲသော သတိ
 တရား။

မဂ္ဂင်ဒီပနီ

၃။ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သရာဂ သဒေါသ စသော စိတ်အစု၌ အရှုအမြင် အထင် အစွဲ မြဲသော သတိတရား။

၄။ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနံ၊ ကာမစွန္ဒ စသော ဓမ္မအစု၌ အရှုအမြင် အထင်အစွဲ မြဲသော သတိတရား။

x x x

သမ္မာသမာဓိ ၄-ပါး ပါဠိအနက်

ပဌမဇ္ဈာန် သမာဓိ၊ ဒုတိယဇ္ဈာန် သမာဓိ၊ တတိယဇ္ဈာန် သမာဓိ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာန် သမာဓိ။

၁။ ပဌမဇ္ဈာန်သမာဓိ၊ ရှေးဦးစွာ ကသိုဏ်း စသော တခုသော သမထအာရုံ၌ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိဘဲ ရှုမြင် ထင်စွဲ ခိုင်မြဲတည်ငြိမ်သော ပဌမဇ္ဈာန်သမာဓိ။

၂။ ဒုတိယဇ္ဈာန်သမာဓိ၊ နှစ်ကြိမ်မြောက် ကသိုဏ်းစသော တခုသော သမထအာရုံ၌ တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိဘဲ ရှုမြင် ထင်စွဲ ခိုင်မြဲ တည်ငြိမ်သော ဒုတိယဇ္ဈာန် သမာဓိ။

၃။ တတိယဇ္ဈာန် သမာဓိ၊ သုံး ကြိမ် မြောက် ကသိုဏ်း စသော တခုသော သမထအာရုံ၌ တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိဘဲ ရှုမြင် ထင်စွဲ ခိုင်မြဲ တည်ငြိမ်သော တတိယဇ္ဈာန် သမာဓိ။

ကမ္မဿကာ

၄။ စတုတ္ထဇ္ဈာန် သမာဓိ၊ လေးကြိမ်မြောက် ကသိုဏ်း
 စသော တခုသော သမထအာရုံ၌ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိဘဲ
 ရှုမြင်ထင်စွဲ ခိုင်မြဲတည်ငြိမ်သော စတုတ္ထဇ္ဈာန် သမာဓိ။
 (ဤမှနောက်၌ အရကျက်ဘွယ်မရှိ၊ ဥာဏ်၌ ထင်လင်းအောင်
 ကြည့်ရှုဘို့သာတည်း။)

မဂ္ဂင် ဂ-ပါး သရုပ်ပြီး၏။
 x x x

သမ္မာဒိဋ္ဌိ ၃-ပ ၂ ဥဒ္ဓေသ

ကမ္မဿကာတာ သမ္မာ ဒိဋ္ဌိ၊
 ဒသဝတ္ထုကသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊
 စတုသစ္စသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊
 သမ္မာဒိဋ္ဌိ ၃-ပါး ဥဒ္ဓေသပြီး၏။
 x x x

ကမ္မဿ ကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ နိဒ္ဓေသ

သဗ္ဗေသတ္တာ သမ္မဿကာ ကမ္မဒါယာဒါ ကမ္မယောနိ ကမ္မ
 ဗန္ဓု ကမ္မပ္ပဋိသရဏာ ယံကမ္မံ ကရိယန္တိ ကလျာဏံဝါ ပါပကံ
 ဝါ တဿ ဒါယာဒါ ဘဝိယန္တိ။

၁။ ကမ္မဿကာ

သဗ္ဗေ သတ္တာ ကမ္မဿကာ...ဟူသော ပါဠိ၌ ယခုလောက
 တွင် ဆင်၊ မြင်း၊ ရထား၊ ကျွဲနွား၊ လယ်ယာ၊ တိုက်တာ အိမ်
 ခြေ၊ ရွှေငွေရတနာ အစရှိကုန်သော ဥစ္စာတို့သည် ရှိကြကုန်
 ၏။ ထိုဥစ္စာတို့သည် ယခုဘဝမသေမီကာလ တခဏ၌သာလျှင်

မိမိတို့ဥစ္စာဟုဆိုရကုန်၏။ သေဆုံးသည်မှ နောက်၌ ထိုဥစ္စာတို့သည် ထိုသူ၏နောက်သို့ မလိုက်ကုန်၊ လောက၌ အခိုက်အလှည့်အားဖြင့် ငှါးရမ်း၍ အသုံးပြုရသော သူတပါးတို့၏ ဥစ္စာနှင့် အလားတူကုန်၏။ ယခုဘဝ၌လည်း ပျက်ခွင့်ဆိုက်လျှင် ခဏခြင်းပျက်တတ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်သံသရာ၌ ဘဝအဆက်ဆက် ကျင့်လည်ပြောင်းသွား၍ နေကြကုန်သော သတ္တဝါတို့အား ထိုထိုဘဝ၌ ခဏခဏ တွေ့ကြုံရရှိကြကုန်သော ထိုဥစ္စာတို့သည် ထိုသူတို့ ပြောင်းသွားရာ ဘဝတပါးသို့ မလိုက်ကြကုန်မူ၍ ထိုထိုဘဝတို့၌သာ ကျန်ရှိနေရစ်ကြကုန်သောကြောင့် စင်စစ်အားဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာဟူ၍ မဆိုထိုက်ကုန်၊ ထို့ကြောင့် “သဗ္ဗေ သတ္တာ ကမ္မဿကာ” ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ

သတ္တဝါတို့သည် ပြုကြသော ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှုတို့သည်သာလျှင် ယခုဘဝ၌၎င်း၊ နောင်ဘဝ၌၎င်း မိမိတို့ကိုယ်သန္တာန်၌ အစဉ်အမြဲပါရှိ၍ နေကုန်၏။ မီးဘေး၊ ရေဘေး၊ ခိုးသူခမ်းပြဘေး အစရှိသည်တို့ကြောင့် ပျက်ဆုံးခြင်းမရှိကုန်၊ ထို့ကြောင့် ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှု တို့သည်သာလျှင် သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာမည်ကုန်၏။ သတ္တဝါတို့သည် ထိုကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတည်းဟူသော ဥစ္စာလျှင် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာရှိကြကုန်၏ဟု ဆိုလိုသည်။

ဤစကား၌ ကာယကံမှု ဆိုသည်ကား လက်၊ ခြေ အစရှိကုန်သော ကိုယ် အင်္ဂါတို့ဖြင့် အားထုတ်လုပ်ဆောင်မှုတည်း။

ကမ္မဿကာ

ဝစီကံမှ ဆိုသည်ကား- နှုတ်လျှာခံတွင်းဖြင့် ရှုတ်အံပြောဆိုမှု တည်း။ မနောကံမှဆိုသည်ကား- စိတ်၌ ကြံဖန်မှုတည်း။

(ဤကာယကံမှ၊ ဝစီကံမှ၊ မနောကံမှ သုံးမျိုးကို ဗုဒ္ဓဘာသာ၌ ကံသုံးပါးဟူ၍ ဆိုသည်။)

သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည် အိပ်ပျော်ဆဲ အခါကို ချန်လှပ်၍ ကြွင်းသော နေ့အဘို့ ည၌ အဘို့တို့၌ ဤကံ ၃-ပါးနှင့် နေကြရကုန်၏။ အလုံးစုံသော ကိစ္စကြီးငယ်တို့ကို ကံ ၃-ပါးနှင့် ရှုက်ဆောင်ကြရကုန်၏။ အိပ်ပျော်ဆဲအခါ၌ကား- ကံ ၃-ပါးသည် ငြိမ်သက်၍နေ၏။ သေသောအလောင်းမှာ ကံ ၃-ပါးသည် ချုပ်ကင်း၏။

(ဤကား- လူ၊ တိရစ္ဆာန် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့၌ ကံ ၃-ပါး ဖြစ်ပွား၍နေပုံတည်း။)

ထို ကံ ၃-ပါးသည် ကောင်းသော ကံ ၃-ပါး၊ မကောင်းသော ကံ ၃-ပါးဟူ၍ ၂-မျိုးရှိ၏။ ကောင်းသော ကံ ၃-ပါးသည်လည်း ယခုဘဝအတွက် ပြုကြရသော ကံ ၃-ပါး၊ နောက်နောက်ဘဝအတွက် ပြုကြရသော ကံ ၃-ပါးဟူ၍ ၂-မျိုးရှိပြန်၏။ မကောင်းသော ကံ ၃-ပါးသည်လည်း ယခုဘဝအတွက် ပြုကြရသော ကံ ၃-ပါး၊ နောက်နောက်ဘဝအတွက် ပြုကြရသော ကံ ၃-ပါးဟူ၍ ၂-မျိုးရှိပြန်၏။

ထိုတွင်-

- ၁။ ပါဏာတိပါတ... လူ၊ တိရစ္ဆာန် စသော သတ္တဝါတို့ကို သတ်ပုတ်ညှဉ်းဆဲမှုတမျိုး။
- ၂။ အဒိန္နာဒါန... သူတပါးတို့၏ သက်ရှိ၊ သက်မဲ့ ဥစ္စာတို့ကို ခိုးဝှက်ဖျက်ဆီးမှုတမျိုး။

မဂ္ဂင်ဒီပနီ

- ၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ.... သူတပါးတို့၏ မယား၊ မိမိလင်္မာ တပါးသော ယောကျ်ားတို့၌ ကျူးလွန်းမှုတမျိုး။
 - ၄။ မုသာဝါဒ.... မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောဆိုမှုတမျိုး။
 - ၅။ ပိသုဏဝါစာ.... သူ ၂-ယောက်တို့၏ အကြား၌ ကုန်းတိုက် စကားပြောဆိုမှုတမျိုး။
 - ၆။ ဖရုသဝါစာ.... သူတပါးတို့ကို ထိပါးဆဲရေးသောစကားတမျိုး။
 - ၇။ သမ္ပပ္ပလာပ.... အကျိုးမရှိသော စကားကို များများကြီး ပြောဆိုမှုတမျိုး။
 - ၈။ အဘိဇ္ဈာ.... သူတပါးတို့၏ သက် ရှိသက် မဲ့ ဥစ္စာကို ငါ့ဟာ ဖြစ်သော် ကောင်းလေစွဟု တောင့်တခြင်းတမျိုး။
 - ၉။ ဗျာပါဒ.... သူတပါးတို့၏ အသက်ခန္ဓာ ပျက်စီးသော် ကောင်းလေစွဟု တောင့်တခြင်းတမျိုး။
 - ၁၀။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ.... အလှူပေး၍ အကျိုးမရှိ စသည်ဖြင့် ယူသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတမျိုး။
- (ဤဆယ်မျိုးသည် မကောင်းမှုဒုစွရိုက်ဆယ်ပါးမည်၏။)

ယခုဘဝအတွက်

ဤမကောင်းမှု ဒုစွရိုက်ဆယ်ပါးမှ လွတ်ကင်းသော အလုံးစုံသော အသက်မွေးမှု၊ ဥစ္စာစီးပွားရှာမှု၊ ပညာရှာမှု၊ ကုန်သွယ်မှု၊ လယ်ယာဥယျာဉ်လုပ်မှု၊ အစိုးရ လခစားလုပ်မှု၊ သူဌေး

ကမ္မဿကာ

လခစားလုပ်မှု၊ ကုလီလုပ်မှု၊ အစရှိသော ခပ်သိမ်းသော ကာယကံမှုမျိုး၊ ဝစီကံမှုမျိုး၊ မနောကံမှုမျိုးသည် ယခုဘဝ အတွက် ပြုကြရသော ကောင်းသော ကံမျိုးမည်၏။

မကောင်းမှု ဒုက္ခရိုက်ဆယ်ပါးမှ မလွတ်မကင်းသော အလုံးစုံသော အသက်မွေးမှု၊ ဥစ္စာစီးပွားရှာမှု အစရှိသော ခပ်သိမ်းသော ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှုမျိုးသည် ယခုဘဝ အတွက် ပြုကြရသော မကောင်းသော ကံမျိုးမည်၏။

ပစ္စုပ္ပန်ကံ ၂-မျိုးပြီး၏။

နောက်နောက်ဘဝအတွက်

နောက်နောက် ဘဝအတွက် ယခုဘဝက တင်ကူး၍ ပြုကြသော ကံ ၃-ပါးသည်လည်း။

ကောင်းသော ကံ ၃-ပါး။

မကောင်းသော ကံ ၃-ပါး။

ဟူ၍ ၂-မျိုးရှိ၏။

မကောင်းမှု ဒုက္ခရိုက်ဆယ်ပါးမှ လွတ်ကင်းသော လှူဒါန်းမှု၊ ဥပုသ်သီလစောင့်သုံးမှု၊ ဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းမှု၊ ဘုရား တရား သင်္ဃာ ရတနာသုံးပါးတို့အား ရှိခိုး ကိုးကွယ်မှု၊ အရိုအသေပြုမှု၊ အစရှိသော ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှု မျိုးသည် နောက်နောက် ဘဝအတွက် ယခုဘဝက တင်ကူး၍ ပြုကြသော ကောင်းမှု ကံမျိုး မည်၏။ နောက်နောက်ကဝဉ္စ ကောင်းသောဘုံ ကောင်းသောဘဝသို့ ရောက်ဘို့ပြုကြသော ကံမျိုးပေတည်း။

မဂ္ဂင်္ဂဒီပနီ

မကောင်းမှု ဒုစွရိုက် ဆယ်ပါးတို့တွင် တပါး ပါး သော ဒုစွရိုက်မှုမျိုးသည် ယခုဘဝအတွက်နှင့် ပြုကြသည်ဖြစ်စေ၊ နောက်နောက် ဘဝအတွက်နှင့် ပြုကြသည်ဖြစ်စေ၊ နောက်နောက်ဘဝ၌ အပါယ်ငရဲသို့ ချတတ်သော ကံမျိုး ဖြစ်ခဲ့၍ နောက်ဘဝအတွက် ပြုကြသော မကောင်းသော ကံမျိုးမည်၏။

ဤသို့ ကောင်းသော ကံမျိုး၊ မကောင်းသော ကံမျိုး ခွဲခြမ်း ဝေဖန်ရာ၏။

ကျွန်းကြီး ကျွန်း ငယ်အပြင် ကုန်းနယ်တခွင်လုံး၊ ရေနယ်ဟခွင်လုံး၊ ကောင်းကင်နယ် တခွင်လုံး တို့၌ တအုန်းအုန်း တရုန်းရုန်း နေကြသော ကံ ၃-ပါး အမှု တို့ကို အကုန်မြော်လေ။

ယခုမျက်မြင် ထင်ရှားရှိသော ဤကမ္ဘာကြီး၌ ကံ ၃-ပါး တရုန်းရုန်း တအုန်းအုန်းဖြစ်၍ နေသည်ကို သိမြင်ကြကုန်သဖြင့် ကွယ်လွန်လေပြီးသော အစ၊ အဆုံးမရှိ များပြားလှစွာကုန်သော ရှေးရှေးသော အတိတ် ကမ္ဘာကြီးတို့၌၎င်း၊ နောက်နောက် အသစ်အသစ် ဆက်ကာ ဆက်ကာဖြစ်ပေါ် လတ္တံ့ကုန်သော အနာဂတ် ကမ္ဘာကြီးတို့၌၎င်း၊ ကုန်းသတ္တဝါခပ်သိမ်း၊ ရေ သတ္တဝါခပ်သိမ်း၊ ကောင်းကင်သတ္တဝါ ခပ်သိမ်းတို့၏ တရုန်း ရုန်း တအုန်းအုန်း ကံ ၃-ပါး အမှုတို့ကို အကုန်သိမြင်ကြကုန် ရာ၏။

ဤလောကဓာတ်ကြီးမှာ ကဲ့သို့ အရှေ့ အရပ်မှာ လည်း လောကဓာတ်တို့သည် အဆုံးမရှိကုန်၊ အနောက်အရပ်မှာလည်း အဆုံးမရှိကုန်၊ တောင်အရပ်မှာလည်း အဆုံးမရှိကုန်၊ မြောက် အရပ်မှာလည်း အဆုံးမရှိကုန်။

ကမ္မဿကာ

ထိုအဆုံးမရှိကုန်သော လောကဓာတ် အနန္တ တို့၌
လည်း ကုန်းသတ္တဝါ၊ ရေ သတ္တဝါ၊ ကောင်းကင်
သတ္တဝါတို့၏ ကံ ၃-ပါး အမှုတွေကို မြော်လေ။

ကံသည်သာလျှင်ဥစ္စာ

အကုန် မြော်မိကြကုန်သည်ရှိသော် ခပ်သိမ်းသော သတ္တ
ဝါ တို့သည် မိမိတို့ ကိုယ်ခန္ဓာမှဖြစ်သော ကံ ၃-ပါး တို့ဖြင့်
အသက်ရှည်ကြကုန်၏။ ကံသုံးပါးတို့ဖြင့် ချမ်းသာသူခကို ရကြ
ကုန်၏။ ကောင်းသော ကံ ၃-ပါးကိုပြု၍ ကောင်းကျိုး သူခ
အမျိုးမျိုးကို ရကြကုန်၏။ မကောင်းသော ကံ ၃-ပါးကို ပြု၍
မကောင်းကျိုးဒုက္ခ အမျိုးမျိုးကို ရကြကုန်၏။

ကံ ၃-ပါးသည်သာလျှင် သတ္တဝါတို့မှာ အတွင်းဥစ္စာ အမှန်
ဖြစ်၏။ မီးဘေး၊ ရေဘေး၊ ခိုးသူခားပြဘေးတို့ကြောင့် မပျက်
မဆုံးနိုင်သော ထာဝရဥစ္စာ အမှန်ဖြစ်၏။ တခြားတပါးသော
ဥစ္စာဟူ၍ ကြေးနီပိုက်ဆံ တပြားတန်မျှ မရှိသော်လည်း အတတ်
ပညာ အလိမ်မာဟူသော မနောကံရှိခဲ့လျှင် ချမ်းသာအောင်
ကြံဆောင်နိုင်စေ့သည်။

ရေတိရစ္ဆာန်၊ ကုန်းတိရစ္ဆာန်၊ ကောင်းကင်ပျံ တိရစ္ဆာန်
တို့သည် ကံ ၃-ပါး သက် သက် နှင့် အ သက် ရှည် ကြ ရ
ကုန်၏။

(ထို့ကြောင့် “သဗ္ဗေ သတ္တာ ကမ္မဿကာ”ဟူ၍ ဟောတော်မူ
ပေသည်။)

ပစ္စုပ္ပန်ကံက ပေးသည်

ယခုဘဝ၌ ပစ္စည်းဥစ္စာ ပေါများခြင်း၊ အစိုးရ ဂုဏ်ကြက် သရေနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ အစရှိသော ကောင်းကျိုးချမ်းသာ တို့ကို အလိုရှိကြကုန်သော သူတို့သည် အတတ်ပညာ အလိမ်မာ မျိုးကို ကောင်းစွာ ပြည့်စုံအောင် အားထုတ် လုပ်ဆောင် ပါလျှင် ထိုကောင်းကျိုးချမ်းသာတို့ကို ရနိုင်၏။ အတတ်ပညာ အလိမ်မာမျိုးကို အားမထုတ်ဘဲ ထာဝရဘုရားကို ယုံကြည်စွာ ရှိခိုး၍ ဤကဲ့သို့ ကောင်းကျိုးချမ်းသာတို့ကို ရသည်ဟူ၍ မရှိ။ ထာဝရဘုရားကို ယုံကြည်စွာ ရှိခိုး၍ ဤကဲ့သို့ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာကို ရနိုင်ကြကုန်သည် ဖြစ်ငြားအံ့။ ထာဝရဘုရားကို ယုံကြည်ကြကုန်သော လူမျိုးတို့သည် ကုန်သွယ်ခြင်း၊ လယ်လုပ် ခြင်း၊ အတတ်ပညာ အလိမ်မာတို့ကို သင်ကြား အားထုတ်ခြင်း အစရှိကုန်သော ကာယကံမူ၊ ဝစီကံမူ၊ မနောကံမူတို့ကို မပြုကြ ကုန်မူ၍ ထာဝရဘုရားကို ရှိခိုးခြင်း အလုပ်တခုကိုသာ ပြု၍ နေကြကုန်ရာ၏။

ထိုသို့ကားမဟုတ် မုဒ္ဒဘာသာ လူမျိုးတို့ကဲ့သို့ ပင် ကုန် သွယ်ခြင်း၊ လယ်လုပ်ခြင်း၊ အတတ်ပညာ အလိမ်မာတို့ကို သင်ကြားအားထုတ်ခြင်း၊ အစရှိကုန်သော ကာယကံမူ၊ ဝစီ ကံမူ၊ မနောကံမူတို့ကို ခရစ်ယန်လူမျိုး၊ မဟာမက် လူမျိုး၊ ဘုရင်ဂျီလူမျိုးတို့လည်း ပြုလုပ် အားထုတ် ကြကုန်၏။ ထို့ ကြောင့် ထိုလူမျိုးတို့သည်လည်း ယခုဘဝ၌ ပစ္စည်းဥစ္စာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ အစိုးရဂုဏ်ကြက်သရေနှင့် ပြည့်စုံခြင်း အစရှိ ကုန်သော ကောင်းကျိုးချမ်းသာတို့ကို ထာဝရဘုရားပေး၍ ရကြကုန်သည်မဟုတ်။ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ ဟူသော

မိမိတို့ ပစ္စုပ္ပန်ကံပေး၍သာ ရကြကုန်သည်ဟု သိမြင်ယုံကြည် နိုင်ရာ၏။

ပစ္စုပ္ပန်ကံအချက်ကို ပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

အတိတ်ကံက ပေးသည်

ယခုဘဝ၌ ပစ္စည်းဥစ္စာ ပေါများခြင်း၊ အစိုးရ ဂုဏ်ကြိုက် သရေနှင့် ပြည့်စုံခြင်း အစရှိကုန်သော ကောင်းကျိုးချမ်းသာ တို့ကို ထာဝရဘုရားပေး၍ ရနိုင်ကြကုန်သည် မဟုတ်၊ မိမိတို့ ပြုကြသော အလိမ်မာမှု ဟူသော ကံပေး၍ သာ ရနိုင်ကြ ကုန်သည်ဟု ဒိဋ္ဌမုက်မြင် ယုံကြည်နိုင်ကြကုန် သကဲ့သို့ သေ သည်မှ နောက်ဘဝတို့၌ ပစ္စည်းဥစ္စာ ပေါများသော သူဌေး သူကြွယ်မျိုးတို့၌ လူအဖြစ်ကိုရခြင်း၊ နတ်ကောင်း သိကြား ကောင်း အဖြစ် ကို ရခြင်းဟူသော ကောင်းကျိုးချမ်းသာတို့ ကိုလည်း ထာဝရဘုရားကို ကိုးကွယ်ရှိခိုး၍ ထာဝရဘုရားပေး ၍ ရကြကုန်သည်မဟုတ်၊ ရှေးရှေးဘဝ၌ မိမိတို့ ပြုခဲ့ကြသော ဒါနမှု၊ သီလမှု အစရှိသော မိမိတို့ အတိတ်ကံ ပေး၍သာ ရကြကုန်သည်ဟု သိမြင် ယုံကြည်ကြ ကုန် ရာ ၏။ ဥစ္စာဓန ကြွယ်ဝသော အမျိုး၌ ရှေးကံပို့ချ၍ ပဋိသန္ဓေတည်နေသူမှာ ထိုအမျိုး၌ ရှိသမျှသော ဥစ္စာဓနတို့သည် ထိုသူ၏ဥစ္စာ ဖြစ်ကုန် ၏။ ထိုဥစ္စာစုသည် ထိုသူမှာ ရှေးကံပေး၍ ရသည်မည်၏။

သစ်ပင်ဥပမာ

ဤအရာ၌ သစ်ပင်ဥပမာကို ပြဦးအံ့။ သစ်ပင် အစဉ်အဆက် ဖြစ်ရာ၌လောကအလိုအားဖြင့်မျိုးစေ့မဖြစ်သည်ဟုမြောဆိုရာ၏။

အဘိဓမ္မာ အလိုအားဖြင့် ဥတုခေါ်သော တေဇောဓာတ် အထူးမှ ဖြစ်သည်ဟု ပြောဆိုရာ၏။

(မျိုးစေ့ဟူသည် တေဇောမျိုး အစုအခဲပင်ဖြစ်၏။ ထိုတေဇော သည်သာလျှင် မျိုးစေ့အစစ်ဖြစ်၏။)

သစ်ပင်တို့သည် မျိုးစေ့ မရှိသေးမီ ကမ္ဘာဦးအခါ၌ ထို ဥတုဟူသော တေဇောဓာတ်အထူးမှ ဖြစ်ကုန်၏။ နောက်၌ မူကား- ထိုသစ်ပင်မှ အသီးမျိုးစေ့တို့သည် ဖြစ်လာကုန်၏။ ထိုမျိုးစေ့တို့မှ သစ်ပင် အဆက်ဆက်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့အတူ လူ၊ တိရစ္ဆာန် စသော သတ္တဝါတို့၌လည်း ဒါနု၊ သီလ အစရှိသော ကောင်းသောကံ၊ သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်း အစ ရှိသော မကောင်းသောကံတို့သည် ရှိကြကုန်၏။ ထိုကံတို့သည် မျိုးစေ့တို့ပင်တည်း။ ရှေးရှေးကမ္ဘာ ရှေးရှေးဘဝတို့၌ မိမိတို့ သန္တာန်မှာ ဖြစ်ခဲ့ကြကုန်သော ကံမျိုးစေ့တို့ကြောင့် နောက် နောက်ကမ္ဘာ၊ နောက်နောက်ဘဝတို့၌ လူ၊ တိရစ္ဆာန် စသော သတ္တဝါအဆက်ဆက်တို့သည် ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဒါနု၊ သီလ စသော ကောင်းသောကံမျိုးစေ့တို့မှ လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ ဟူသော ကောင်းသောဘဝတို့သည် ဖြစ်ကြကုန်၏။ သူ့အသက်သတ်ခြင်း အစရှိသော မကောင်းသော ကံမျိုးစေ့တို့မှ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသုရကာယ် ဟူသော မကောင်းသော ဘဝတို့သည် ဖြစ်ကြကုန်၏။

သစ်ပင်ဟောင်းတို့မှ အသီး မျိုးစေ့တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအသီးမျိုးစေ့တို့မှ သစ်ပင်အသစ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ လျှင် သစ်ပင်မှ မျိုးစေ့၊ မျိုးစေ့မှ သစ်ပင် အစဉ်အဆက် ဖြစ်ပွား၍ နေကြသကဲ့သို့ ထို့အတူ သတ္တဝါတို့မှာလည်း

ရှေးရှေးသော ဘဝဟောင်းတို့မှ ကံမျိုးစေ့တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုကံမျိုးစေ့တို့မှ နောက်ဘဝအသစ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် သတ္တဝါမှ ကံမျိုးစေ့, ကံမျိုးစေ့မှ သတ္တဝါ အစဉ်အဆက် ဖြစ်ပွား၍နေကြကုန်၏။

သစ်ပင်တို့မှာ ရုပ်သန္တာန် တပါးသာရှိ၏။ ထို့ကြောင့် သစ်ပင်တစ်ခုမှာ အသီးအများသီး၍ ထိုအသီးတို့မှ သစ်ပင်အများ ဖြစ်ပွားနိုင်ကုန်၏။

သန္တာန် ၂-မျိုး

သတ္တဝါတို့မှာ ရုပ်သန္တာန်, နာမ်သန္တာန် ၂-မျိုးရှိကြကုန်၏။ ထို ၂-မျိုးတွင် နာမ်သန္တာန်သည် အကြီးအကဲဖြစ်၏။ နာမ်သန္တာန် တခုမှ နာမ်သန္တာန်တခုသာ ဖြစ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါတို့မှာ တခုသောဘဝ၌ ကောင်းသော ကံမျိုးစေ့များ မကောင်းသော ကံမျိုးစေ့အများ ဖြစ် ကြ ကုန် သော် လည်း နာမ်သန္တာန်ဟောင်းတခုမှ နောက်ဘဝ၌ နာမ်သန္တာန်သစ်တခုသာ ဖြစ်ပွားရိုးရှိ၏။ နာမ်သန္တာန်ဟောင်း တခုမှ နောက်ဘဝ၌ နာမ်သန္တာန်သစ်အများဖြစ်ပွားရိုးမရှိ။ နာမ်သန္တာန်သစ်အများ ဖြစ်ပွားရိုး မရှိသည့် အ တွက် ကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ တို့ မှာ ရုပ်သန္တာန်ဟောင်းတခုမှ နောက်ဘဝ၌ ရုပ်သန္တာန်သစ် တခုသာ ဖြစ်ရိုးရှိ၏။ ရုပ်သန္တာန်အများ ဖြစ်ပွားရိုးမရှိ။

ဤသို့လျှင် မြေ, ရေ, တော တောင်, နေ, လ, နက္ခတ်တာရာ ကြယ်ကြီး ကြယ်ငယ်တို့မှစ၍ ခပ်သိမ်းသော ကမ္ဘာ့ အဆောက်အဦတို့သည် ဥတုခေါ်သော တေဇော အမျိုးမျိုးဟူသော မျိုးစေ့တို့မှ ဖြစ်ပွားကြကုန်၏။ ထာဝရဘုရား ဖန်ဆင်း၍ ဖြစ်

ကြကုန်သည်မဟုတ်၊ လူတိရစ္ဆာန် အစရှိကုန်သော သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည်လည်း ရှေးရှေးကမ္ဘာ ရှေးရှေးဘဝတို့၌ မိမိတို့ပြုခဲ့ကြသော ကံတည်းဟူသော မျိုးစေ့ တို့မှ နောက်နောက် ဘဝတို့၌ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပွား၍ နေကြကုန်၏။ ထာဝရဘုရား ဖန်ဆင်း၍ ဖြစ်ကြကုန်သည် မဟုတ်ဟု သိမြင်ယုံကြည်မှုသည် သမ္မာဒိဋ္ဌိမည်၏။

ထာဝရဘုရား ဖန်ဆင်း၍ ဖြစ်ကြကုန်သည်ဟု သိမြင်ယုံကြည်မှုသည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမည်၏။ ဟုတ်မှန်သော ဥတုအစွမ်း၊ ကံအစွမ်း တွေကို စေ့စေ့စုံစုံ မြင်နိုင်သောဥာဏ် မရှိကြသည့် အတွက် ကြောင့် ထာဝရဘုရား ဖန်ဆင်းသည်ဟု ကြံဖန်ရမ်းဆ၍ ယူကြသော မိစ္ဆာအယူမျှသာ ဖြစ်သတည်း။

ထို့ကြောင့် ထိုအယူကိုစွန့်ပစ်၍ အသိ အလိမ်မာ ဥာဏ်ပညာ ကံတရား တို့ကိုသာ အားကိုး အားထား ကြီးစားအားထုတ်စေခြင်းငှာ “သဗ္ဗေသတ္တာ-ကမ္မဿကာ” ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

သဗ္ဗေသတ္တာ ကမ္မဿကာပြီး၏။

၂-ကမ္မဒါယာဒါ

သဗ္ဗေ သတ္တာ ကမ္မဒါယာဒါ...ဟူသော ပါဠိ၌ လောက၌ မိမိတို့၏အမေ့ ဥစ္စာတို့မည်သည် ရှိကြကုန်၏။ ထိုအမေ့ဥစ္စာ တို့ကို ခံယူကြကုန်သော အမေ့ခံ သားသမီးတို့ မည်သည် ရှိကြကုန်၏။ ထိုဥစ္စာတို့သည် မသေမီကာလ၌သာ မိမိတို့၏ ဥစ္စာ ဟု ဆိုရကုန်၏။ သေကြသောအခါ ထိုဥစ္စာတို့ကို စွန့်ပစ်၍ သွားကြကုန်၏။ ထိုဥစ္စာတို့သည် ဘဝတပါးသို့ မလိုက်ကုန်။

ကမ္မဒါယာဒါ

မသေမီ ကာလ၌လည်း မီးဘေး၊ ရေဘေး၊ ခိုးသူခမ်းပြဘေး
 ဘို့ကြောင့် ပျက်ဆုံးတတ်ကုန်၏။ သုံးစား၍သော်လည်း ကုန်ဆုံး
 ကုန်၏။ သတ္တဝါတို့ ပြုကြသော ဒါန၊ သီလ အစရှိသော
 ကံ ၃-ပါးတို့သည်မူကား သေသည်မှ နောက်ဘဝသို့လည်း အစဉ်
 လိုက်ကုန်၏။ မီးဘေး စသည်တို့ကြောင့်လည်း ပျက်ဆုံးခြင်း
 မရှိကုန်။

ထို့ကြောင့် ထိုကံတည်း ဟူသော အမွေဥစ္စာတို့
 သည် သာ လျှင် သတ္တဝါတို့၏ အမွေဥစ္စာ အစစ်
 မည်ကုန်၏။ ကံကိုပြုသော သတ္တဝါတို့သည် နောက်
 နောက်ဘဝတို့၌ ထိုကံ၏ အကျိုးကို ကေန္တစံကြရ
 ကုန်၏။

ဒါနအကျိုးစသည်

ခွေး၊ ဝက်၊ ကြက်၊ ငှက်၊ တို့အား ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့် တကြိမ်
 ကျွေးမွေးသော ဒါနကုသိုလ်ကံသည် နောင်ဘဝတရားလောကီ
 သုဂတိဘဝကို ပေးနိုင်၏။ သီလရှိသော ရဟန်းသင်္ဃာတို့၌တကြိမ်
 ကျွေးမွေးသော ဒါနကုသိုလ်ကံသည် နောင်ဘဝအသင်္ချေလောကီ
 လူအဖြစ် နတ်အဖြစ်ကို ပေးနိုင်၏။ ယခုဘဝ၌ တမတ်တန်မူ
 လှူဒါန်းမှုသည် နောက်နောက်ဘဝ၌ အထောင်တန်မူမကသော
 အကျိုးကိုပေးနိုင်၏။

သား၊ ငါး၊ ကြက်၊ ဝက် စသော တိရစ္ဆာန်
 တကောင်ကို သတ်မိသည် ရှိသော် နောင် အထောင်မက
 သော ဘဝတို့၌ အသတ်ခံရခြင်းတည်းဟူသော အကျိုးကို
 ခံရ၏။

ညောင်စေ့ ငယ်ကညောင်ပင်ကြီး

လောက၌ ညောင်မျိုးစေ့ ငယ်တခုကို စိုက်ပျိုးလျှင် ညောင်ပင်ကြီးဖြစ်၍ အနှစ်တထောင်မက အသီးပေါင်းအနန္တ ဖြစ်ပွား၏။ ထိုအတူသရက်မျိုးစေ့ တခု၊ ပိန္နဲမျိုးစေ့ တခုကို စိုက်ပျိုးလျှင် သရက်ပင်ကြီး၊ ပိန္နဲပင်ကြီးဖြစ်၍ အနှစ်များစွာ အသီးပေါင်းအသောင်းမက ဖြစ်ပွား၏။

ဤသို့လျှင် သစ်ပင်တို့၌ အနည်းငယ်မျှ ဖြစ်သော တခုတခုသောမျိုးစေ့သည် အဆအသောင်း၊ အသိန်းမကသော အသီးအရွက် အခက် အညွန့်တို့ကိုဖြစ်ပွားစေနိုင်၏။ ထိုအတူတခုသော ဒါနကုသိုလ်၊ တခုသော သီလကုသိုလ်၊ တခုသော ဘာဝနာကုသိုလ် ဟူသော ကံမျိုးစေ့သည် နောက်ဘဝအဆက်ဆက်တို့၌ အသိန်းအသောင်း မက သော ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို ပေးနိုင်၏။ တခုသော တိရစ္ဆာန်ကိုသတ်မှု အစရှိသော အကုသိုလ်ကံသည်လည်း နောက်ဘဝ အဆက်ဆက်တို့၌ များစွာသောမကောင်းကျိုး ဒုက္ခကိုပေးနိုင်၏။ ညောင်မျိုးစေ့၊ သရက်မျိုးစေ့၊ ပိန္နဲမျိုးစေ့ အစရှိသောမျိုးစေ့ငယ်တို့နှင့် ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ ဟူသော ကံမျိုးစေ့တို့သည် တခုသော မျိုးစေ့ငယ်မှ များစွာ ဖြစ်ပွားသော အသီး အရွက် အခက် အညွန့်တို့နှင့် ယခုဘဝ ပြုကြသော တခုသောကံမျိုးစေ့မှ နောက်နောက် ဘဝတို့၌ များစွာ ဖြစ်ပွားသော အကျိုးရင်း အကျိုးဆက် တို့သည် တူကုန်၏။

ကံတခုကို ပြု မိ သော သူ အား ထိုကံသည် ထိုသူ၏ စိတ်သန္တာန်မှာ ဘဝများစွာ ကမ္ဘာများစွာ အစဉ်ပါရှိ၍ ထိုသူအား အကြောင်း အခွင့် သင့် လျော် ရာ ကာလ၌ ကောင်းသော

ကမ္မယောနီ

အကျိုး မကောင်းသော အကျိုးကို ပေးကာ, ပေးကာ လိုက်ပါ၍ နေကုန်၏။ ထိုကံကို စွန့်ပစ်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်း၊ ထိုကံ၏ အကျိုးကို နောက်နောက်ဘဝတို့၌ အလျဉ်းသင့်ရာ ခံစံကြရမိ ဓမ္မတာဖြစ်ကုန်၏။

(ထို့ကြောင့် “သဗ္ဗေ သတ္တာ ကမ္မဒါယာဒါ” ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။)

သဗ္ဗေ သတ္တာ ကမ္မဒါယာဒါ ပြီး၏။

၃-ကမ္မယောနီ

သဗ္ဗေ သတ္တာ ကမ္မယောနီ... ဟူသောပါဠိ၌ ညောင်ပင်တခု ဖြစ်ပွားရာ အကြောင်းစုသည် အများရှိ၏။

ညောင်မျိုးစေ့သည်လည်း အကြောင်းတပါး။

မြေသည်လည်း အကြောင်းတပါး။

ရေသည်လည်း အကြောင်းတပါး။

ထိုအကြောင်းစုတိုင် ညောင်မျိုးစေ့သည် အကြောင်းရင်း ဖြစ်၏။ မြေ, ရေသည် အခြံအရံ အကြောင်းများ ဖြစ်ကြ၏။ ထို့အတူ ကုလီလုပ်မှုကြောင့် ကြေးငွေကိုရရာ၌ ကုလီလုပ်မှု ဟူသော ပစ္စုပ္ပန်ကံသည် အကြောင်းရင်းဖြစ်၏။ ကုလီလုပ်ရာ ဌာန, ကုလီလုပ်ရန် ပေါက်တူး, မြင်းတောင်း, အခပေးသူ, သူဌေး, သူကြွယ်များသည် အခြံအရံ အကြောင်းများ ဖြစ်၏။ နောက်ဘဝမှာ အမိဝမ်း၌ လူ အဖြစ် ကို ပေးသောကံမျိုး, အမိဝမ်း၌ ခွေးအဖြစ်, ဝက်အဖြစ်, ကြက်ငှက်အဖြစ်ကိုပေးသော ကံမျိုးတို့မှာ ရှေးဘဝတို့က ပြုခဲ့ကြသော ဒါန, သီလ စသော ကောင်းသောကံမျိုး, သူ့အသက်ကိုသက်ခြင်း စသော မကောင်း

သော ကံမျိုးသည် အကြောင်းရင်းဖြစ်၏။ ညောင်မျိုးစေ့နှင့် တူ၍ အမိ-အဘ ဟူသော အကြောင်းသည် အခြံအရံ အကြောင်းများ ဖြစ်ကြ၏။ ညောင်ပင်ပေါက်ရာ၌ မြေအဘို့၊ မိုဗ်းရေမိုဗ်းပေါက်အဘို့နှင့်တူ၏။

ဤသို့လျှင် ပစ္စုပ္ပန်ကံဆိုင်ရာ ကောင်းကျိုး၊ မကောင်းကျိုး တို့၌လည်း မိမိတို့ပြုကြသော လိမ်မာမှု၊ မလိမ်မာမှု သည်သာ လျှင် အကြောင်းရင်းဖြစ်၏။ အတိတ်ကံ၏ဆိုင်ရာ ကောင်းကျိုး၊ မကောင်းကျိုးတို့၌လည်း ရှေးဘဝတို့၌ မိမိတို့ ပြုခဲ့ကြသော ဒါန၊ သီလ စသော လိမ်မာမှု၊ ပါဏာတိပါတ စသော မလိမ်မာမှုသည်သာလျှင် အကြောင်းရင်းဖြစ်၏။ အမိ-အဘသည် အကြောင်းရင်းမဟုတ်။ ထာဝရဘုရားနှင့် မူကား....သက်သက် မဆိုင်။

(ထိုကြောင့် “သဗ္ဗေ သတ္တာ ကမ္မယောနီ” ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။)

သဗ္ဗေ သတ္တာ ကမ္မယောနီ ပြီး၏။

၄-ကမ္မဗန္ဓု။

သဗ္ဗေ သတ္တာ ကမ္မဗန္ဓု။....ဟူသောပါဠိ၌ လောက၌ လူတို့သည် အလွန်ချစ်ခင်မြတ်နိုး အားကိုးအားထား ပြုကြရသော အမိ-အဘ၊ အစ်ကို၊ ညီ၊ သား-အစရှိသော ဆွေးမျိုးဉာတိ၊ ဆရာသမား အစရှိသော မိတ်သဟာယ များသည် ရှိ၏။ ထိုဉာတိမိတ်သဟာယများသည် မသေမီကာလ တခဏ၌သာ ချစ်ခင်မြတ်နိုး အားကိုးအားထား ပြုရာဖြစ်၏။ မိမိတို့ပြုကြသော ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှု သည်သာလျှင် နောက်နောက်

ကမ္မပ္ပဋိသရဏာ

ဘဝသို့ ပြောင်းသွားကြရာ မိမိတို့သန္တာန်မှာ မကေမကာ
အတူပါ၍ ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို ပေးနိုင်၏။ ထို့ကြောင့်
ဒါန၊ သီလ အစရှိသော ကံသည်သာလျှင် အလွန် ချစ်ခင်
မြတ်နိုး အားကိုးအားထား ပြုထိုက်သော ဆွေစစ် မျိုးစစ်
သဟာယအစစ် ဖြစ်၏။

(ထို့ကြောင့် “သဗ္ဗေ သတ္တာ ကမ္မဗန္ဓု” ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။)
သဗ္ဗေ သတ္တာ ကမ္မဗန္ဓု ပြီး၏။

၅-ကမ္မပ္ပဋိ သရဏာ

သဗ္ဗေ သတ္တာ ကမ္မပ္ပဋိသရဏာ....ဟူသောပါဌ်၌ ကိုးကွယ်မှု
ဆိုသည်ကား- အားကိုးအားထားပြုမှု၊ ဒုက္ခဘေးတို့မှ ကွယ်ကာ
ပုန်းအောင်းရာပြုမှုကို ဆိုလိုသည်။ လောက၌ အသက်ရှည်
ခြင်းကို အလိုရှိကြကုန်သော လူတို့သည် ထမင်းရေစာကို
အားကိုး အားထားပြုကြရကုန်၏။ ထမင်းရေစာသည် လူတို့ကို
ငတ်မွတ်ခြင်းဘေးမှ ကွယ်ကာ နိုင်၏။ ငတ်မွတ်ခြင်းဘေးကို
မတွေ့လိုသောသူတို့သည် ထမင်းရေစာကို လက်ရှိပြုကြရကုန်၏။
ထမင်းရေစာ ပြည့်စုံစွာရှိသော သူတို့၌ ငတ်မွတ်ခြင်းဘေးမလာ
နိုင်။ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါတို့သည် ငတ်မွတ်ခြင်းဘေးအတွက်
ထမင်းရေစာကို ကိုးကွယ်ကြရကုန်၏။ ထို့အတူ အနာရောဂါ
အတွက်ဆေးဝါးကို ကိုးကွယ်ကြရကုန်၏။ ဆေးဆရာကို ကိုးကွယ်
ကြရကုန်၏။ ရန်သူအတွက် လက်နက်ကို ကိုးကွယ်ကြရကုန်၏။

(ဤနည်းအတူ လောက၌ ကိုးကွယ်ရာ ခပ်သိမ်းတို့ကို အကုန်
မြော်လေ။)

ကိုးကွယ်မှုဆိုသည်ကား ရှိခိုးပူဇော်မှုကိုသာ ဆိုသည်မဟုတ်။ အားကိုး အားထား ပြုမှု၊ ကွယ်ရာ ကာရာပြုမှု အလုံးစုံသည် ကိုးကွယ်ရာမှုချည်းပင်တည်း။ ဘုရား တရား သံဃာ ဆရာသမား စသော မိမိထက်မြတ်သော သူတို့ကိုမူကား ရှိခိုးပူဇော်၍ပင် ကိုးကွယ်ကြရကုန်၏။ ယခုဘဝ၌ ပစ္စည်းဥစ္စာ မရှိခဲ့လျှင် ခဏခြင်း ဒုက္ခရောက်တတ်၏။ ထိုဒုက္ခမှ ကြောက်ကြကုန်သဖြင့် ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကို ရစေနိုင်သော လုပ်မှု ဆောင်မှု အသိအလိမ်မာ ဥာဏ်ပညာဟူသော ကံကို အားကိုးကြရကုန်၏။

ဒါန, သီလ စသော ကုသိုလ်ကံမျိုး မရှိခဲ့လျှင် နောက်ဘဝ၌ အပါယ်သို့ကျ၍ ဒုက္ခကြီးစွာရောက်တတ်၏။ ထိုဒုက္ခမှ ကြောက်ကြကုန်သဖြင့် နောင်ဘဝ၌ လူ့အဖြစ် နတ်အဖြစ်ကို ပေးနိုင်သော ဒါန, သီလ အစရှိသော ကုသိုလ်ကံကို အားထုတ်ကြရကုန်၏။

လုပ်မှု ဆောင်မှု အသိ အလိမ်မာ ဥာဏ်ပညာ ဟူသော ပစ္စုပ္ပန်ကံသည် ပစ္စုပ္ပန်ဒုက္ခမှ ကယ်တင်နိုင်၏။ ဒါန, သီလ အစရှိသော ကုသိုလ်ကံသည် နောက်ဘဝ၌ အပါယ်ကျခြင်း ဒုက္ခမှ ကယ်တင်နိုင်၏။ ယခုဘဝဒုက္ခအတွက် ပစ္စုပ္ပန်ကံအမှုကို အားကိုးကြရကုန်၏။ နောက်ဘဝ အပါယ်ဒုက္ခအတွက် ဒါန, သီလ အစရှိသော ကုသိုလ်ကံအမှုကို အားကိုးကြရကုန်၏။ အားထုတ်၍ လုပ်ဆောင်ကြရကုန်၏။

(ထို့ကြောင့် “သဗ္ဗေ သတ္တာ ကမ္မပ္ပဋိသရဏာ” ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။)

ကမ္မပ္ပဋိသရဏာ

ကိုးကွယ်ရာ ၄-မျိုး

ဤအရာ၌ ကိုးကွယ်ရာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ပေါင်းစု၍ စစ်ဆေးရာ၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာ၌ နောက်ဘဝအတွက် ကိုးကွယ်ရာ ၄-ပါး ရှိ၏။

- ၁။ ဘုရားသည် ကိုးကွယ်ရာတပါး၊
- ၂။ တရားသည် ကိုးကွယ်ရာတပါး၊
- ၃။ သင်္ခါသည် ကိုးကွယ်ရာတပါး၊
- ၄။ ဒါနသီလ အစရှိသော မိမိတို့ ပြုကြသော ကုသိုလ်ကံသည် ကိုးကွယ်ရာတပါး။

ဥပမာကား....လောက၌ အနာရောဂါ ရှိသူတို့အား ကိုးကွယ်ရာ ၄-ပါးရှိ၏။

- ၁။ ဆရာဝန်ကြီးသည် ကိုးကွယ်ရာ တပါး၊
- ၂။ ဆေးကောင်း ဝါးကောင်း များ သည် ကိုးကွယ်ရာ တပါး၊
- ၃။ လက်ထောက် ဆရာဝန်များသည် ကိုးကွယ်ရာ တပါး။
- ၄။ ထို ၃-ပါးကို ယုံကြည်၍ အနာရောဂါ ပျောက်ငြိမ်းတဲ့ ရန် နေရာတကျ အားထုတ်သော မိမိတို့ အလိမ်မာမှုသည် ကိုးကွယ်ရာတပါး။

ထို ၄-ပါးတို့တွင် ဆရာဝန်ကြီးသည်၎င်း၊ လက်ထောက် ဆရာဝန်များသည်၎င်း၊ ဆေးနှင့် အနာရောဂါကို နေရာတကျ သိ၍ ဆေးကောင်း ဝါးကောင်းကို ပေးသည့်အတွက် သူနာတို့၏ ကိုးကွယ်ရာမည်ကုန်၏။ ဆေးကောင်းဝါးကောင်း များသည် အနာရောဂါကို ပျောက်ငြိမ်းစေတတ်သည့် အတွက် သူနာတို့၏

ကိုးကွယ်ရာမည်၏။ မိမိတို့၏ အလိမ်မာမှုသည်လည်း အနာရောဂါပျောက်ငြိမ်းရန် ကျေးဇူးပြုမှု ဖြစ်ပေ၍ ကိုးကွယ်ရာမည်၏။ ထိုအလိမ်မာမှု မရှိခဲ့လျှင် ကြွင်းသော ကိုးကွယ်ရာ ၃-ပါးတို့သည် ထိုသူနာ၏ အနာရောဂါကို ပျောက်ငြိမ်းအောင် မတတ်နိုင်ကြကုန်။ ထို့ကြောင့် ထို ၄-ပါးစုသည် အနာရောဂါပျောက်ငြိမ်းခြင်းငှာ သူနာတို့၏ ကိုးကွယ်ရာချည်း အမှန်ဖြစ်၏။

သူနာ, ဆရာဝန်, ဆေး

ကိလေသာ ဒုစ္စရိုက် အမှိုက်နာ ရှိကြကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် အနာရောဂါ ရှိကြကုန်သော သူနာတို့နှင့် တူကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆေးဝါးအရာ အနာရောဂါအရာတို့၌ အလွန်လိမ်မာသော ဆရာဝန်ကြီးနှင့်တူ၏။ သင်္ဘောတော် များသည် လက်ထောက် ဆရာဝန်များနှင့်တူ၏။ တရားတော်များသည် ဆေးကောင်း ဝါးကောင်းများနှင့်တူ၏။ ဒါနသီလ အစရှိသော မိမိတို့ပြုကြသော ကာယကံ, ဝစီကံ, မနောကံများသည် အနာရောဂါ ပျောက်ငြိမ်း တဲ့ရန် အားထုတ်ကြသော သူနာတို့၏ အလိမ်မာနှင့်တူ၏။

(ဤသို့လျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာ၌ ကိုးကွယ်ရာ ၄-ပါးဆိုရိုးရှိကြ၏။)

ထို ၄-ပါးတို့တွင် ဘုရား တရား သင်္ဘောဟူသော ကိုးကွယ်ရာ ၃-ပါးသည် ဘုရားသာသနာတွင်း၌သာ ရှိကြ၏။ ဘုရားသာသနာမှ အပ၌ မရှိကြ ကုသိုလ်ကံတည်းဟူသော ကိုးကွယ်ရာသည်မူကား ဘုရားသာသနာ တွင်း၌လည်းရှိ၏။ ဘုရားသာသနာပ၌လည်းရှိ၏။ လောက၌ ကံနှင့်ကင်းကွာသော အခါဟူ၍ မရှိ စကြဝဠာ အနန္တတို့၌ရှိ၏။

ကမ္မပ္ပဋိသရဏာ

“သဗ္ဗေသတ္တာ ကမ္မဿကာ” ဟူသော ဤဒေသနာစ
တော်သည်လည်း သာသနာတိုင်း သာသနာပ စကြာ
ဝဠာ အနန္တတို့နှင့် သက်ဆိုင်သော ဒေသနာဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ဤဒေသနာတော်၌ ဘုရား တရား သင်္ခါ ဟူ
သော ကိုးကွယ်ရာ ၃-ပါးကို မဆိုမူ၍ ကံတည်းဟူသော ကိုး
ကွယ်ရာကို ဆိုပေသတည်း။ ။ ဤကား....ယခုဘဝ၌ လိမ်မာ
ကြရန်အတွက် နောက်ဘဝ၌ ကောင်းရာ မြတ်ရာသို့ ရောက်
ကြရန် အတွက်နှင့် ကိုးကွယ်ကြရသော ကိုးကွယ်ရာဌာနကြီး
လေးပါးတည်း။

အားကိုးရာဌာန အမျိုးမျိုး

ကိုးကွယ်ရာဌာန ဆိုသည် ကား- ကယ်ဆယ်နိုင်သော
သူကို ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် ထမင်းရေစာသည် အသက်
ရှည်ရန်အတွက် သတ္တဝါတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်၏။ ဆေးဝါး
ခတ်စသည် အနာပျောက်ငြိမ်းရန်အတွက် ကိုးကွယ်ရာဖြစ်၏။
မင်းစိုးရာဇာသည် ခိုးသူခမ်းပြ ကင်းငြိမ်းရန်အတွက် ကိုးကွယ်
ရာဖြစ်၏။ အိမ်ရာတိုက်တာသည် အနေအထိုင် ချမ်းသာရန်
အတွက် ကိုးကွယ်ရာဖြစ်၏။ လှေသင်္ဘောသည် ရေကြောင်း
ခရီးအတွက် ကိုးကွယ်ရာဖြစ်၏။ မြေကြီးသည် တည်ရာ မှီရာ
အတွက် ကိုးကွယ်ရာဖြစ်၏။ ထို့အတူ ရေသည် ရေကိစ္စအတွက်၊
မီးသည် မီးကိစ္စအတွက်၊ ကောင်းကင်၌သွားသော လေသည်
လေကိစ္စအတွက် ကိုးကွယ်ရာဖြစ်၏။ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်
ယခုဘဝ ကိုးကွယ်ရာဌာနငယ်မျိုး အလွန်များပြား၏။ ဤကား
ဗုဒ္ဓဘာသာ အလိုအားဖြင့် အားကိုးရာဌာန အမျိုးမျိုးကို ပြဆို
ခြင်းတည်း။

ဘာသာခြားတို့ စွဲလမ်းချက်

ဘာသာ တပါးတို့၌ကား- ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ထာဝရဘုရား တခုကိုသာ သိကြကုန်သည့် အတွက်ကြောင့် ခပ်သိမ်းသော ဖြစ်မှု ပျက်မှုတို့မှာ ထိုတခုကိုသာ ကိုးတတ် ရိုးတတ်ကြ ကုန်၏။

ထင်ရှားအောင် ပြဆိုဦးအံ့၊ ခရစ်ဘာသာ၊ မဟာမက် သာသာ၊ ဟုရင်ဂျီဘာသာတို့၌ ကိုးကွယ်ရာဟူသော စကား၏ အနက်ကို နေရာတကျ မသိမလိမိမာကြကုန်သည့် ဖြစ်၍ ထာဝရဘုရားဟူသော ကိုးကွယ်ရာဌာန တခုကိုသာ မှတ်ယူ စွဲလမ်းကြကုန်၏။ ထာဝရဘုရားဟူသော ကိုးကွယ်ရာ ဌာန တခုသာ ရှိသည်ဟု မှတ်ယူကြကုန်သည့် အတွက် ကမ္ဘာ၏ အဖြစ်အပျက် သတ္တဝါတို့၏ အဖြစ်အပျက် အလုံးစုံတို့သည် ထာဝရဘုရား၏ တန်ခိုးတော်ကြောင့်ချည်း ဖြစ်ကုန်သည်ဟု မှတ်ယူကြကုန်၏။ ထာဝရဘုရားသည် မိမိကို ယုံကြည်စွာ ကိုး ကွယ် ကြကုန်သော လူအပေါင်းတို့ကို တန်ခိုးတော်၏ အစွမ်း ဖြင့် ကယ်တင်၏။ ထိုလူတို့၌ရှိသော ဒုစွဲရိုက်အပြစ်တို့ကို တန်ခိုး တော်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပျောက်ငြိမ်းစေ၍ သေသည်မှ နောက်၌ မိမိနေရာ ကောင်းကင်ဘုံသို့ ကယ်တင်၍ ထာဝရ အသက် ထာဝရသုခကို ပေးနိုင်သည်ဟု မှတ်ယူစွဲလမ်းကြ ကုန်၍။ သတ္တဝါတို့၌ ကောင်းကျိုး၊ မကောင်းကျိုး ဟူသမျှ တို့သည် ထာဝရဘုရား ပြုပြင်ရာ ဖြစ်ရကုန်၏။ ကံကြောင့် ဖြစ်ရကုန်သည်မဟုတ်ဟု ကံကို လုံးလုံး ပြစ်ပယ်ကြကုန်၏။ ။ မိမိတို့သည် ကံကို အားထုတ်၍ နေကြရပါကုန်လျက် ကံကို

ကမ္မပ္ပဋိသရဏာ

လုံးလုံး ပြစ်ပယ်မှုသည် အံ့ဩဘွယ်ရှိလှ၏။ ကံဆိုသည်ကား ဘာသာတရားကို ရိုသောစွာနာခံမှု၊ ယုံကြည်မှု၊ ရေနှစ်ရေဖျန်း မင်္ဂလာပြုမှု၊ ထာဝရဘုရားကို နေ့စဉ် ရှိခိုးမှု၊ ဆုတောင်းမှု၊ ပညတ်တော်များကို မလွန်ကြ။ စသည်ဖြင့် ဘာသာတရား အတွက်နှင့် ပြုလုပ်ကြရသော ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှု တို့ကို ကံဟူ၍ ဆိုသတည်း။ ။ ထာဝရဘုရားသည် ထိုကံအမှု တို့ကို ပြုကြသော သူတို့ကိုသာလျှင် ကယ်တင်နိုင်သည်၊ မပြု သော သူတို့ကို မကယ်တင်နိုင်ဟု ထိုဘာသာတို့၌ မှတ်ယူကြ ကုန်၏။ ပြုကြရသည်ကို ကံဟူ၍ မသိကြကုန်။

ဘာသာခြားတို့ အားကိုးရာ

ထိုဘာသာတို့၌လည်း (၁) ထာဝရဘုရားသည် ကိုးကွယ်ရာ တပါး၊ (၂) ထာဝရဘုရား၏ ပညတ်တော်သည် ကိုးကွယ်ရာ တပါး၊ (၃) ကောင်းကင် တမန်များနှင့်တကွ ခရစ်ဆရာ၊ မဟာမက်ဆရာ၊ အစရှိသော သာသနာပြု ဆရာများသည် ကိုးကွယ်ရာတပါး၊ (၄) မိမိတို့ ပြုကြသော ဘာသာဝတ် တရားမှု ဟူသောကံသည် ကိုးကွယ်ရာတပါးဟူ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ ကဲ့သို့ ကိုးကွယ်ရာ ၄-ပါးဖြစ်၏။ ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဆရာဝန်ကြီး ဥပမာအတိုင်း ပင်တည်း။

ထိုဘာသာတို့၌ ကျမ်းပြုဆရာ သာသနာပြုဆရာ တို့သည် မူကား - မိမိတို့ ဘာသာ၌လည်း ကိုးကွယ်ရာ အမျိုးမျိုးရှိသည် ကို မကြံမိကြကုန်သောကြောင့် ကံကို လုံးလုံးပယ်၍ ထာဝရ ဘုရားဟူသော ကိုးကွယ်ရာ တပါးတည်းကိုသာ မှတ်ယူသည့် အတွက်ကြောင့် လူတို့၌ ကောင်းမှု၊ ဆိုးမှု ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှု၊ သုခ၊ ဒုက္ခ အလုံးစုံတို့သည် ထာဝရဘုရား အစွမ်းကြောင့်သာ

ဖြစ်ရကုန်၏။ ထာဝရဘုရားမှတစ်ပါး ဖြစ်နိုင်ရန် အကြောင်း မရှိဟု စွဲယူကြကုန်၏။ ကောင်းမှု၊ ဆိုးမှု၊ ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှု၊ သုခ၊ ဒုက္ခတို့ ဖြစ်ပွားရန် အကြောင်း အမျိုးမျိုးရှိသည်ကို မသိကြကုန်။

အရိုးအစဉ် မရှိနှင့်ရှိ

လောက၌ ပစ္စည်းဥစ္စာ မရှိကြကုန်သောသူတို့အား ပစ္စည်းဥစ္စာကို အလိုရှိကြကုန်သည်ရှိသော် ထာဝရဘုရား ကိုးကွယ် ဆုတောင်းမှု ပစ္စည်းဥစ္စာကို ရနိုင်သလော၊ သို့မဟုတ် ကုလီလုပ်ခြင်း၊ တောင်သူ လယ်ယာလုပ်ခြင်း ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်း အစရှိသော ပစ္စုပ္ပန်ကံကို ပြုလုပ်အားထုတ်မှု ပစ္စည်းဥစ္စာကို ရနိုင်သလော။

မေးရန်

ထာဝရဘုရားကို ကိုးကွယ် ဆုတောင်းလျှင် ပစ္စည်းဥစ္စာ ရသည်ဟု ကမ္ဘာပေါ်မှာ အရိုးအစဉ် မရှိ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံကို ပြုလုပ်လျှင် ပစ္စည်းဥစ္စာရမှုသည်ကား- ကမ္ဘာပေါ်မှာ အရိုးအစဉ် မျက်မြင်ဒိဋ္ဌ ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ယခုဘဝ၌ ပစ္စည်းဥစ္စာ ရမှုသည် ထာဝရဘုရားနှင့် မသက်ဆိုင်၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံနှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ထိုက်၏။

တန်ခိုး မရှိနှင့်ရှိ

ထာဝရဘုရားသည် ပစ္စည်းဥစ္စာကို ပေးနိုင်သော တန်ခိုး မရှိ၊ ပစ္စုပ္ပန်မှု ကံသည်သာလျှင် ပစ္စည်းဥစ္စာကို ပေးနိုင်သော တန်ခိုးရှိ၏။ အကယ်၍ ထာဝရဘုရားသည် ပစ္စည်းဥစ္စာကို ပေးနိုင်သော တန်ခိုးရှိခဲ့ငြားအံ့၊ ထာဝရဘုရားကို ယုံကြည်စွာ

ကမ္မပုဋိသရဏာ

ကိုးကွယ်ကြကုန်သော လူမျိုးတို့အား တစုံတခုသော ပစ္စုပ္ပန်
 ကံအမှုကို ပြုလုပ်ဘွယ်မရှိ၊ ထာဝရဘုရားပေးသော ပစ္စည်း
 ဥစ္စာနှင့် ချမ်းသာကြွယ်ဝ၍ နေ ကုန် ရာ ၏၊ ထာဝရဘုရားကို
 မ ကိုး ကွယ် ကြ သော လူ မျိုး တို့ အား ကုန် သွယ် ခြင်း၊
 လယ် လုပ် ခြင်း အ စ ရှိ သော ပစ္စုပ္ပန်ကံအမှုတို့ကို ပြုလုပ်
 အားထုတ် ရကုန်သော်လည်း ထာဝရဘုရားကို မကိုးကွယ်ကြ
 သောကြောင့် တမူးတပဲမျှသော ပစ္စည်းဥစ္စာကိုမျှ မရနိုင်ကြ
 ကုန်ရာ။

ထိုသို့ကားမဟုတ်၊ ထာဝရဘုရားကို အမြဲ ကိုးကွယ်ကြသော
 သူတို့သည်လည်း ပစ္စည်းဥစ္စာကို အလိုရှိကြကုန်သည် ရှိသော်
 ပစ္စုပ္ပန်ကံအမှုကို ပြုလုပ် အား ထုတ် ကြ မှ ပင် ရနိုင်ကြကုန်၏။
 ထာဝရဘုရားကို မကိုးကွယ်ကြသော လူ မျိုး တို့ သည် လည်း
 ပစ္စုပ္ပန်ကံအမှုကိုပြုလုပ်အားထုတ်ကြလျှင်ပစ္စည်းဥစ္စာကိုရနိုင်ကြ
 ကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ယခုဘဝ၌ ပစ္စည်းဥစ္စာ ချမ်းသာမှုသည်
 ထာဝရဘုရား၏ ဆိုင်ရာမဟုတ် ပစ္စုပ္ပန်ကံ၏ ဆိုင်ရာသာ
 ဖြစ်သတည်း။

မျက်မြင်ဒိဋ္ဌ

ဤနည်းအတူ အတတ်ပညာ အလိမ်မာကို အလိုရှိခဲ့လျှင်
 သင်ကြားလေ့ ကျက်မှုဟူသော ပစ္စုပ္ပန်ကံကိုသာ အားထုတ်မှု
 ရနိုင်သည်၊ ထာဝရဘုရားကို ကိုးကွယ်လျှင် ရနိုင်သည်၊ ဟု ကမ္ဘာ
 အရိုးအစဉ်မရှိ၊ အစိုးရလုပ်လိုလျှင် အစိုးရဥပဒေများကိုသင်ကြား
 အားထုတ်မှု အစိုးရဖြစ်နိုင်သည်၊ ထာဝရဘုရားကိုကိုးကွယ်လျှင်
 အစိုးရဖြစ်နိုင်သည်၊ ဟု ကမ္ဘာ့အရိုးအစဉ်မရှိ၊ ဤသို့အစရှိသဖြင့်

အလုံးစုံသော လောကစီးပွားတို့၌ပစ္စုပ္ပန်ကံ၏ အစွမ်းသည် အရိုး
အစဉ် မျက်မြင်ဒိဋ္ဌဖြစ်၏။ ထာဝရဘုရား၏ အစွမ်းဟူ၍ အရိုး
အစဉ်မရှိ။

ဆေးဝါးဓာတ်စာ

ထာဝရဘုရားကို ကြည်ညိုစွာ ကိုးကွယ်ကြလျှင် မိမိတို့ပြုမိ
ကြသော ဒုစ္စရိုက်အပြစ်တို့မှ ကင်းလွတ်ကြကုန်သည်ဟု မှတ်ယူ
စွဲလမ်းကြကုန်၏။ ယခုဘဝအနာရောဂါစွဲကပ်ကြသောသူတို့သည်
ထာဝရဘုရားကို ကိုးကွယ်လျှင် အနာရောဂါ အပြစ်တို့မှ
လွတ်ကင်းကြကုန်သည်ဟု အရိုးအစဉ်မရှိ။ ဆေးဝါးဓာတ်စာ
တို့ကို မှီဝဲခြင်းတည်းဟူသော ပစ္စုပ္ပန်ကံကိုပြုလုပ်လျှင် အနာ
ရောဂါ ပျောက်ငြိမ်းသည်မှာ မူကား အရိုးအစဉ် မျက်မြင် ဒိဋ္ဌ
ဖြစ်၏။

ထာဝရဘုရားကို ကိုးကွယ်လျှင် ယခုဘဝ၌ ပေး၊ ညှင်း၊
တင်းတိပ်နာ တခုကိုမျှပျောက်ငြိမ်းစေနိုင်သည်ဟူ၍ အရိုးအစဉ်
မျက်မြင်ဒိဋ္ဌမရှိကြပါဘဲလျက် ထာဝရဘုရားကို ကိုးကွယ်ကြလျှင်
နောက် ဘဝ အတွက် ဒုစ္စရိုက်အပြစ်တို့မှ ကင်းလွတ်ကြကုန်
သည်ဟု မှတ်ယူ စွဲလမ်းကြမှုသည် အလွန် အံ့ဩဘွယ် ရှိ
လှ၏။

စွဲလမ်းချက်အံ့ဩဘွယ်

ထာဝရဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆုတောင်းလျှင် ယခုဘဝ၌
တမူးတန် ချမ်းသာကိုရသည်၊ တမတ်တန်ချမ်းသာကို ရသည်ဟု
အရိုးအစဉ် မျက်မြင်ဒိဋ္ဌ မရှိကြပါဘဲလျက် ထာဝရဘုရားကို
ကိုးကွယ်လျှင် သေသည်မှ နောက်၌ ကောင်းကင်ဘုံသို့ရောက်၍

ထာဝရအသက် ထာဝရသုခကို ရကြကုန်သည်ဟု မှတ်ယူစွဲလမ်း
 ကြမူသည်လည်း အလွန် အံ့ဩဘွယ်ရှိလှ၏။ ထို့ကြောင့် ယခု
 ဘဝ၌ မရသေးသော ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို
 ရကြခြင်းသည် ပစ္စုပ္ပန် အလိမ်မာ ကံအမျိုးမျိုး၏ ဆိုင်ရာသာ
 ဖြစ်၏။ ထာဝရဘုရား၏ ဆိုင်ရာမဟုတ်ဟု ကမ္ဘာပေါ်တွင် အရိုး
 အစဉ် မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ ဖြစ်ကြကုန်၍ သတ္တဝါ အပေါင်းတို့
 အား ပစ္စုပ္ပန် ကောင်းကျိုးချမ်းသာအတွက် ပစ္စုပ္ပန်အလိမ်မာ
 ကံသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိကြကုန်သည်ဟု ကော်မုချ ယုံကြည်
 ထိုက်လှ၏။

ထာဝရနှင့် မသက်ဆိုင်

ဤသို့ ပစ္စုပ္ပန်ကောင်းကျိုး ချမ်းသာအရာ၌ သတ္တဝါတို့
 အား ပစ္စုပ္ပန် အလိမ်မာ ကံသာလျှင် ကိုးကွယ် ရာ ရှိသည် ၏
 အဖြစ်ကို ကမ္ဘာပေါ်တွင် မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ ဖြစ်ကြကုန်သဖြင့်
 သေသည်မှ နောက်၌ အထက်ကောင်းကင် ဘုံ အစရှိသော
 ကောင်းမြတ်ရာ ဘုံဘဝသို့ ရောက်ကြရာမှလည်း ဒါနသီလ
 အစရှိသော အလိမ်မာ ကံအမျိုးမျိုး၏သာ သက်ဆိုင်ရာဖြစ်၏။
 ထာဝရဘုရား၏ သက်ဆိုင်ရာမဟုတ်။ ထာဝရ ဘုရားသည်ဒါန၊
 သီလအစရှိသော အလိမ်မာ ကံမျိုးမရှိသော သူတို့ကို ကောင်း
 မြတ်ရာ ဘုံဘဝရောက်အောင် မကယ်တင်နိုင်။

ထာဝရဘုရားကို မကိုးကွယ်သော်လည်း ဒါနသီလ
 စသော အလိမ်မာကံရှိသော သူတို့သည် ကောင်းမြတ်
 ရာ ဘုံဘဝသို့ ရောက်နိုင်ကြကုန်သည် ဟု ယုံကြည်
 အပ်၏။

နောင်ဘဝ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးဆိုသည်ကား
သေသည်မှနောက်၌ လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဖြစ်ရခြင်း
သူဌေးမျိုး၊ သူကြွယ်မျိုး၊ မင်းမျိုး၊ စိုးမျိုးတို့၌ လူဖြစ်ရခြင်း
အထက်ကောင်းကင် ဘုံတို့၌ တန်ခိုးကြီးသော နတ် သိကြား
ဗြဟ္မာဖြစ်ရခြင်း ဘဝရှိသည်တို့တည်း။

(ထို့ကြောင့် “သဗ္ဗေသတ္တာ ကမ္မပုဂ္ဂိုသရဏာ” ဟူ၍ ဟော
တော်မူသည်။)

သဗ္ဗေ သတ္တာ ကမ္မပုဂ္ဂိုသရဏာပြီး၏။

တဿဒါယာဒါ

တယောက်သော သတ္တဝါ၏ ကိုယ်ခန္ဓာအစဉ်သည် ရုပ်ခန္ဓာ
အစဉ်၊ နာမ်ခန္ဓာ အစဉ်ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။ ထို တွင် ဦး ခေါင်း
ခြေလက် အစရှိသော ကိုယ်ခန္ဓာ အစသည် ရုပ်ခန္ဓာမျိုး မည်
၏။ စိတ် အကြံ အစည် မျိုး သည် နာမ်ခန္ဓာမျိုး မည်၏။ ထို
နှစ်မျိုးတို့တွင် ရုပ်ခန္ဓာမျိုးသည် တဘဝလျှင် တခါတခါပြတ်
၏။ တဘဝလျှင် တမျိုးတမျိုး ပြောင်းလဲ၏။ နာမ်ခန္ဓာမျိုး
သည်မူကား အစဉ်ပြတ်သည်ဟူ၍မရှိ တဘဝနှင့်တဘဝ အစဉ်
မပြတ် ဆက် ကာ ဆက် ကာ သွား ၏။ ဒါနု၊ သီလ အစရှိ
သော အလိမ်မာကံမျိုးသည် ထိုနာမ်ခန္ဓာကို ကောင်းမြတ်ရာ
ဘုံဘဝတို့၌ အဆက်ဆက် ဖန်ဆင်းတည်ထောင်၍ သွား ၏။
နာမ်ခန္ဓာရောက်ရာ၌ ရုပ်ခန္ဓာ အသစ်အသစ် အမျိုးမျိုးဖြစ်ပေါ်
ရ၏။ သို့ အသက်ကိုသတ်ခြင်း အစရှိသော မလိမ်မာသော
ကံမျိုးသည် နောက်ဘဝ၌ခွေး၊ ဝက်၊ ကြက်၊ ငှက် အစရှိ

ဒသဝတ္ထုကသမ္မာဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသ

သော မကောင်းသော ဘုံဘဝတို့၌ ထိုသူ၏ နာမ်ခန္ဓာကို ပစ်ချ၏။

ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပြီး၏။

ဒသဝတ္ထုကသမ္မာ ဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသ

အတ္တိ ဒိန္နံ၊ အတ္တိ ယိဋ္ဌံ၊ အတ္တိ ဟုတံ၊ အတ္တိ သုကတဒုက္က-
ဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံဝိပါကော၊ အတ္တိ မာတာ၊ အတ္တိ ပိတာ၊
အတ္တိ သတ္တာ ဩပပါဟိကာ၊ အတ္တိ အယံလောကော၊ အတ္တိ
ပရောလောကော၊ အတ္တိ လောကေ သမဏဗြာဏာ သမဂ္ဂတာ
သမ္မာပဋိပန္နာ ယေ ဣမဉ္ဇလောကံ ပရဉ္ဇလောကံ သယံ အဘိ-
ညာ သစ္စိကတာ ပဝေဒေန္တိ။

၁- ပဌမ သမ္မာဒိဋ္ဌိ

ဒသဝတ္ထုက သမ္မာဒိဋ္ဌိဆယ်ပါးတို့၌-

၁။ အတ္တိဒိန္နံ....ဆိုသည်ကားရှေးရှေးတဘဝတို့၌ခွေး၊ ဝက်၊
ကြက်၊ ငှက်၊ လူ၊ ရဟန်းအစရှိသော တပါးသော သတ္တဝါ
တို့အား ကြည်ဖြူသော စိတ်စေတနာဖြင့် စွန့်ကြဲပေးကမ်း
လှူဒါန်းကျွေးမွေးခြင်းကို ပြုကြသည်ရှိသော် နောက်နောက်
သော ဘဝတို့၌ ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို ပေးနိုင်သော ဒါန
မည်သော ကုသိုလ်မျိုးသည် လောက၌ ကော်နီရီ၏ဟု သိမြင်
ယုံကြည်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိတည်း။

၂- ဒုတိယ သမ္မာဒိဋ္ဌိ

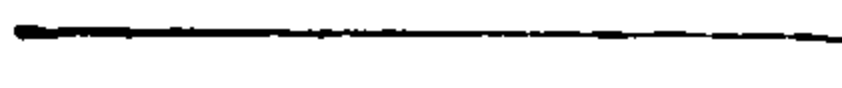
၂။ အတ္တိယိဋ္ဌံ.... ဆိုသည်ကား ရှေးရှေးသော ဘဝတို့၌ ကံ
ကို၎င်း၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏ သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်၊ ပညာဂုဏ်

ကို၎င်း ယုံကြည်သော သဒ္ဓါဖြင့် ပူဇော်လှူဒါန်းခြင်းကို ပြုကြ
သည်ရှိသော် နောက်နောက်သော ဘဝတို့၌ ကောင်းကျိုး
ချမ်းသာကို ပေးခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော ယဇ်မည်သော ကုသိုလ်
မျိုးသည် လောက၌ ကေနိရိ၏ဟု သိမြင်ယုံကြည်သော သမ္မာ
ဒိဋ္ဌိတည်း။

၃ - တတိယ သမ္မာဒိဋ္ဌိ

၃။ အတ္တိဟုတ်... ဆိုသည်ကား ရှေးရှေးသော ဘဝတို့၌
ကြည်ဖြူသော စိတ်စေတနာဖြင့် ပဏ္ဏာလက်ဆောင် ကိစ္စနှုတ်
ပေးကမ်းခြင်းကို ပြုကြသည်ရှိသော် နောက်နောက် ဘဝတို့၌
ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို ပေးခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော အာဟုန၊
ပါဟုနမည်သော ကုသိုလ်မျိုးသည် လောက၌ ကေနိရိ၏ဟု
သိမြင်ယုံကြည်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိတည်း။

၄ - စတုတ္ထ သမ္မာဒိဋ္ဌိ

၄။ အတ္တိ သုကတ ဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံဝိပါကော...
ဆိုသည်ကား ရှေးရှေးသော ဘဝတို့၌ အသက်ရှိသည့် လူ
သတ္တဝါ တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါတို့ကို သတ်ပုတ်ညှဉ်းဆဲခြင်း အစ
ရှိသော ဒုစ္စရိုက်မှု၊ သတ်ပုတ်ညှဉ်းဆဲခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း
အစရှိသော သုစရိုက်မှုတို့ကို ပြုကြသည်ရှိသော် နောက်
နောက်သော ဘဝတို့၌ မကောင်းသော အကျိုးရင်းအကျိုး
ဆက်၊ ကောင်းသော အကျိုးရင်း အကျိုးဆက် မည်သည်
လောက၌ ကေနိရိ၏ဟု သိမြင်ယုံကြည်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိတည်း။

သတ္တမသမ္မာဒိဋ္ဌိ

၅-ပဉ္စမ သမ္မာဒိဋ္ဌိ

၅။ အတ္ထိမာတာ....ဆိုသည်ကား အမိ၌ ကောင်းစွာပြုစု ခဲ့သည်ရှိသော်၎င်း၊ မကောင်းစွာ ပြစ်မှားခဲ့သည် ရှိသော်၎င်း၊ နောက်နောက်သော ဘဝတို့၌ ကောင်းသောအကျိုး မကောင်း သော အကျိုးကို ပေးခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော ကံမည်သည် လောက၌ ကေနိရိ၏ဟု သိမြင် ယုံကြည် သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ တည်း။

၆-ဆဋ္ဌမ သမ္မာဒိဋ္ဌိ

၆။ အတ္ထိပိတာ....ဆိုသည်ကား အဘ၌ ကောင်းစွာ ပြုခဲ့ သည်ရှိသော်၎င်း၊ မကောင်းစွာ ပြစ်မှားခဲ့သည် ရှိသော်၎င်း၊ နောက်နောက်သော ဘဝတို့၌ ကောင်းသော အကျိုး၊ မကောင်း သော အကျိုးပေးခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သောကံမည်သည် လောက ၌ ကေနိရိ၏ဟု သိမြင်ယုံကြည်သော သမ္မာ ဒိဋ္ဌိတည်း။

၇-သတ္တမ သမ္မာဒိဋ္ဌိ

၇။ အတ္ထိသတ္တာဩပပါတိကာ.... ဆိုသည် ကား လူတို့၏ ပကတိမျက်စိဖြင့် မမြင် ကောင်းသော ဥပပါတ် သတ္တဝါတို့ သည် လောက၌ ကေနိရိ၏ဟု သိမြင်ယုံကြည်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ တည်း။ ဥပပါတ် သတ္တဝါမျိုး ဆိုသည်ကား အမိဝမ်း၌ ပဉ္စဝိသန္ဓေယူရသော သတ္တဝါမျိုး မဟုတ်ကုန်၊ ကိုယ်အင်္ဂါ၊ ဦးခေါင်း အင်္ဂါ၊ လက်အင်္ဂါ၊ ခြေအင်္ဂါ အလုံးစုံတို့နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍

နောက်၌တဖန် ကြီးပွားရန်မရှိဘဲ ရှေးဘဝတို့၌ ပြုခဲ့ကြသော
 ကံအစွမ်းဖြင့် တခါတည်း အပြီးအစီး ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်သော
 သတ္တဝါတို့ပေတည်း။ အောက်မြေကြီးအတွင်း မြေဥမင်ကြီး
 အသီးသီးတို့၌ အဆင့်ဆင့် တည်ရှိကုန်သော ငရဲကြီး ရှစ်ပြည်
 ထောင်နှင့်တကွ အလုံးစုံသော ငရဲသတ္တဝါမျိုးတို့သည် ဥပပါတ်
 သတ္တဝါမျိုးတို့ပေတည်း။ မြေအပြင်ရှိ တောအဘို့၊ တောင်အဘို့၊
 သမုဒ္ဒရာအလယ် ကျွန်းငယ်အဘို့တို့၌ တည်ရှိကြကုန်သော အချို့
 သော ပြိတ္တာမျိုး၊ အသုရကာယ် မျိုးတို့သည်လည်း ဥပပါတ်
 သတ္တဝါမျိုးတို့ပေတည်း။ မြေအပြင်၌ မြို့ရွာတောတောင်ရှိအချို့
 သော ဘူမစိုးနတ်မျိုး၊ သမုဒ္ဒရာအလယ် ကျွန်းငယ် တို့၌ ရှိနေ
 သော အချို့သော ဘီလူးမျိုး၊ သူရဲသဘက်မျိုး၊ ထိုထိုမြို့အနီး
 ရွာအနီးတို့၌ရှိ ကြကုန်သော အချို့အချို့သော ဘီလူးမျိုး၊
 သူရဲသဘက်မျိုး၊ အချို့သော နဂါးမျိုး၊ ဂဠုန် မျိုးတို့သည်
 လည်း ဥပပါတ် သတ္တဝါမျိုး တို့ ပေ တည်း။ အထက်နေ၊ လ၊
 နက္ခတ်တာရာကြယ်အပေါင်းတို့၏ တည်နေရာ ကောင်းကင်အရပ်
 မှစ၍ အထက်သို့ အဆင့်ဆင့်တည်ရှိကြကုန်သော စာတုမဟာ
 ရာဇ်ဘုံ၊ တာဝတိံသာဘုံ၊ မာယာဘုံ အစရှိသော နတ်ပြည်
 ၆-ထပ် နတ်သိကြားတို့သည်လည်း ဥပပါတ် သတ္တဝါမျိုးတို့
 သာတည်း။ နတ်ပြည် ၆-ထပ်မှ အထက်ကောင်းကင် အရပ်၌
 အဆင့်ဆင့်တည်ရှိကြကုန်သော ပဌမဈာန် ၃-ဘုံ၊ ဒုတိယဈာန်
 ၃-ဘုံ၊ တတိယဈာန် ၃-ဘုံ၊ စတုတ္ထဈာန် ၇-ဘုံ၊ အရူပ ၄-ဘုံ
 ဤနှစ်ဆယ် အရေအတွက်ရှိသော ဗြဟ္မာ့ဘုံတို့၌ ဗြဟ္မာတို့သည်
 လည်း ဥပပါတ် သတ္တဝါမျိုးတို့ပေတည်း။

ဘာသာခြားတို့ မသိကြ

ထို နှစ်ဆယ်တို့တွင် အောက်ဆုံးဖြစ်သော ပဌမဈာန် ၃-ဘုံ တို့၌ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးသော ဗြဟ္မာမင်းကြီးသည်ရှိ၏။ ထို ဗြဟ္မာ မင်းကြီးကို ဘာသာတပါးတို့၌ ထာဝရဘုရားဟူ၍ ထင်မှတ် ကိုးကွယ်ကြကုန်၏။ ထို ဘုံမှ အထက်၌ အဆင့်ဆင့် တည်ရှိကြ ကုန်သော ကောင်းကင်ဘုံ တို့ကိုမူကား ဘာသာတပါးတို့၌ မသိကြကုန်ပြီ။ ကောင်းကင်၌ နေ၊ လ နက္ခတ်တာရာ ကြယ် အပေါင်းတို့သည် နတ်တို့၏နေရာ ကောင်းကင် ဘုံဗိမာန်တို့ ပေတည်း။ ထိုကောင်းကင် ဘုံဗိမာန်တို့ကို သိမြင်ကြကုန်သဖြင့် အထက်အထက်ဖြစ်သော ကောင်းကင် ဘုံဗိမာန်တို့ ကို၎င်း၊ အထက်အထက်ဖြစ်သော နတ်သိကြားဗြဟ္မာ ဥပပါတ်သတ္တဝါ တို့ကို၎င်း ယုံကြည်ထိုက်ကုန်၏။

ဖန်ဆင်းပြုမှ မြင်နိုင်ကြ

ဥပပါတ် သတ္တဝါမျိုးတို့သည် မူကား.... လူသတ္တဝါတို့မှာ ကိုယ်ခန္ဓာ၌ ပူးကပ်တွယ်မိ၍ နေကြကုန်သော်လည်း လူတို့၏ ပကတိမျက်စိတို့ဖြင့် မမြင် ကောင်း ကြ ကုန်၊ လူတို့ မြင်နိုင် လောက်သော အဆင်းသဏ္ဍာန်ကို ဖန်ဆင်း၍ ဘော်ပြကြကုန် သော အခါ၌မူကား.... လူတို့မြင်ကြကုန်၏။ ဘာသာတပါး တို့၌ ထာဝရဘုရားဆိုသော ဗြဟ္မာကြီးနှင့် ကောင်းကင် တမန် အမျိုးမျိုး နတ်ဆိုးနတ်ဝါးတို့ကဲ့ လူတို့၏ ပကတိမျက်စိတို့ဖြင့် မမြင်ကောင်းကုန်သော သတ္တဝါမျိုးတို့ ပေ တည်း။ ဤကဲ့သို့ သော ဥပပါတ်သတ္တဝါမျိုးတို့သည် လောက၌ ကေန ရှိကုန် ၏ဟု သိမြင် ယုံကြည် ခြင်းသည် သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီးတပါး ဖြစ်၏ ဟုလိုသည်။

၈-၉- အဋ္ဌမ, နဝမသမ္မာဒိဋ္ဌိ

၈-၉။ အတ္ထိ အယံ လောကော၊ အတ္ထိ ပရော လောကော-
ဟူသောပါဠိ၌ လူ့ဘုံသည် ဤလောကမည်၏။ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊
ပြိတ္တာ၊ အသုရကာယ် ဟူသော အပါယ်လေးဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာ
ဘုံတို့သည် ပရလောကမည်၏။ ဤသို့ လောကနှစ်ပါးရှိသည်ကို
သိမြင်ယုံကြည်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ၂-ပါးဖြစ်၏။ ဘာသာတပါး
တို့၌ ငရဲဘုံ ပြိတ္တာဘုံ အသုရကာယ်ဘုံတို့ကိုလည်း နေရာတကျ
မသိကြကုန်ပြီ။

အထက်နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာ့ဘုံတို့ကိုလည်း နေရာတကျ မသိကြ
ကုန်ပြီ။

တနည်းကား.... ဤစကြဝဠာတွင် ရှိနေကြသော လူ့ဘုံ၊
အပါယ် ၄-ဘုံ၊ နတ်သိကြား ဗြဟ္မာတို့နေရာ ကောင်းကင်ဘုံ
တို့သည် ဤလောကမည်၏။ ဤလောကမှ အရှေ့အရပ်
မျက်နှာတို့၌ ဤစကြဝဠာကဲ့သို့ အပါယ်လေးရပ် လူနတ်
ဗြဟ္မာတို့နေရာ စကြဝဠာပေါင်းအဆုံးမရှိ အသင်္ချေယျ အနန္တ
ရှိကြကုန်၏။ ထို့အတူ ဤလောကမှ တောင်အရပ်မျက်နှာ
၌လည်း စကြဝဠာပေါင်း အဆုံးမရှိ၊ အနောက်အရပ်မျက်နှာ
တို့၌လည်း စကြဝဠာပေါင်း အဆုံးမရှိ၊ မြောက်အရပ်မျက်နှာ
တို့၌လည်း စကြဝဠာပေါင်း အဆုံးမရှိ၊ ဤသို့လျှင် ဤစကြ
ဝဠာမှ တပါးကုန်သော အဆုံးမရှိသော စကြဝဠာအနန္တ
လောကဓာတ်အနန္တတို့သည် ပရလောကမည်၏။

(ဘာသာတပါးတို့၌ ဤလောကဓာတ်၊ အနန္တပရလောကဓာတ်
ကို မသိကြကုန်ပြီ။)

x x x

၁၀-ဒသမ သမ္မာဒိဋ္ဌိ

၁၀။ အတ္တိ လောကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သမဂ္ဂတာ သမ္မာ ပဋိပန္နာ ယေ ဣမဉ္ဇ လောကံ ပရဉ္စလောကံ သယံ အဘိညာ သတ္တိကတော ပဝေဒေန္တိ.... ဟူသောပါဌ်၌ အဘိညာခေါ်သော ဉာဏ်ပညာကြီးမျိုးသည် ရှိ၏။ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်ခေါ်သော ဉာဏ်ပညာကြီးမျိုးသည်ရှိ၏။ ဤလူ့ပြည်၌ ပါရမီအလုပ် သမထ ဘာဝနာ အလုပ်၊ ဝိပဿနာ ဘာဝနာအလုပ်တို့ကို လွန်စွာကြိုးစား အားထုတ်နိုင်ကြကုန်သော ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုထို ဉာဏ်ပညာကြီးမျိုးကို ရနိုင်ကြကုန်၏။ ထိုထိုဉာဏ်ပညာ ကြီးမျိုး တို့ကို ပေါက်ရောက် ထမြောက်အောင် လုပ်ကြံနိုင်ကြကုန်သော သူတို့သည် ဤလူ့ လောက၌ ရံဘန်ရံဘန် ပေါ်ပေါက် ကြကုန်၏။

ထို ၂-မျိုးတို့တွင်....

အချို့သောသူတို့သည် အဘိညာ ခေါ်သော ဉာဏ်ပညာ ကြီး တ မျိုး ကို သာ ပေါက်ရောက်နိုင်ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် အပါယ်လေးဘုံနှင့်တကွ နတ်ပြည် ၆-ထပ်တို့ကို၎င်း၊ အချို့သော ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့ကို၎င်း၊ ပကတိ မျက်စိဖြင့် မြင်ကြကုန် သကဲ့သို့ ဉာဏ်ပညာမျက်စိတို့ဖြင့် သိမြင်ကြကုန်၏။

အချို့သော သူတို့သည် အဘိညာခေါ်သော ဉာဏ်ပညာ ကြီးမျိုးတို့နှင့်တကွ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်ခေါ်သော ဉာဏ်ပညာ ကြီးမျိုးတိုင်အောင် ပေါက်ရောက်နိုင်ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည်

အလုံးစုံသော သတ္တဝါအနန္တ၊ ကမ္ဘာအနန္တ၊ စကြာဝဠာအနန္တ၊
လောကဓာတ် အနန္တတို့ကို အကုန်အစင် သိမြင်နိုင်ကြ
ကုန်၏။

(ဤအကုန်အစင် သိမြင်သော သူတို့ကိုသာလျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာ၌
ဘုရားဟူ၍ခေါ်၏။)

x x x

ယုံကြည်ခြင်းသုံးပါး

ဤပုဂ္ဂိုလ် ၂-မျိုးတို့သည် လူ့လောက၌ ရံဘန်ရံဘန် ဖြစ်
ပေါ်ကြကုန်၍ မိမိတို့ သိမြင်ကြကုန်သည့် အတိုင်း သတ္တဝါ
အပေါင်းတို့အား ဤလောကကိုလည်း ထုတ်ဖော် ပြောဟော
ကုန်၏။ အပါယ် ၄-ဘုံနတ်ပြည် ၆-ထပ် နတ်ဘုံ မြဟ္မာ့ဘုံဟုဆို
အပ်သော ပရလောကကိုလည်း ထုတ်ဖော်ပြောဟော ကြကုန်
၏။ သဗ္ဗညု ဘုရားတို့သည် မူကား အနုမတဂ္ဂ သံသရာရှိကြောင်း
ကမ္ဘာအနန္တရှိကြောင်း စကြာဝဠာ အနန္တ ရှိကြောင်းကို ထုတ်
ဖော် ပြောဟောကြကုန်၏။

ဤကဲ့သို့သော အဘိညာ ပုဂ္ဂိုလ် သဗ္ဗညု ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
လူ့ပြည်၌ ရံဘန်ရံဘန်ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏ဟု သိမြင်ယုံကြည်ခြင်း
ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို သိမြင်ယုံကြည်ကြသဖြင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ ထုတ်
ဖော်ပြောဟောသော တရားစကားကို သိမြင်ယုံကြည်ခြင်း
ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ ထုတ်ဖော်ဟောပြောသော တရားစကားကို ယုံ
ကြည်သဖြင့် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ပရလောက ဟူသမျှတို့ကို သိမြင်
ယုံကြည်ခြင်း ဤယုံကြည်ခြင်း သုံးပါးသည် သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီးတပါး
ဖြစ်၏။ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိကြီးရှိသော သူတို့မှသာလျှင်-

ဒသမသမ္မာဒိဋ္ဌိ

အထက် ကောင်းကင်ဘုံတို့မှာ နတ် သိကြား၊ ဗြဟ္မာစ
တို့သာ ရှိကြကုန်၏။ သဗ္ဗညုဘုရား ဟူ၍ မရှိကြကုန်၊
လူ့ပြည်၌သာ သဗ္ဗညုဘုရား ဟူ၍ ရှိကြကုန်သည်ဟု
ယုံကြည်နိုင်ကြကုန်၏။

အစွမ်းတမျိုးစီ

ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိ မရှိကြသော ဘာသာတပါးတို့၌မူကား အလုံး
စုံကို အကုန်သိမြင်နိုင်သော သဗ္ဗညုဘုရားတို့မည်သည် အောက်
ကျသော လူ့ဘုံမှာ မဖြစ်နိုင်ရာ၊ အထက်ဆုံးဖြစ်သော ကောင်း
ကင် ဘုံကြီး၌သာ ဖြစ်နိုင်ကုန်ရာ၏ဟု ကြံဆ၍ယုံကြကုန်၏။

ကံ၏အစွမ်းကား တမျိုး၊

ဥာဏ်၏အစွမ်းကား တမျိုး၊

ထို ၂-မျိုးတို့တွင်-

ကံ၏အစွမ်း၌ ဘာဝနာဈာန်ကံ၏အစွမ်းသည် အလွန်ထက်သန်
၏။ အထက်ဆုံးဖြစ်သော ကောင်းကင်ဘုံကြီး၌ အလွန်အသက်
ရှည်သော ဗြဟ္မာကြီးအဖြစ်တိုင်အောင် ပေးနိုင်၏။ သဗ္ဗညု
ဘုရားအဖြစ်ကိုမူကား- မပေးနိုင်။ ထိုဗြဟ္မာကြီးမှာ အလုံးစုံကို
အကုန်အစင် သိမြင်နိုင်သောဥာဏ်မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ထိုဘာသာ
တို့၌-

(ထာဝရဘုရား ဟောကြားသော တရားဓမ္မဟူ၍ ဥာဏ်အရာ၌
နက်နဲဆန်းကြယ် အံ့ဩဘွယ်သော တရားမရှိ။)

အဘယ့်ကြောင့်နည်းဆိုသော် ထို ဗြဟ္မာကြီးတို့၏ အဖြစ်
သည် ဥာဏ်မျိုးမဟုတ်သောကြောင့်တည်း။

လူ့ပြည်၌သာလျှင် သဗ္ဗညုတဥာဏ် အလုပ်မျိုးရှိ၏။ သဗ္ဗ
ညုတ ဥာဏ် အလုပ်ကို ထမြောက် ပေါက်ရောက်အောင်

လုပ်ဆောင်နိုင်သော သူသည်သာလျှင် အလုံးစုံ အကုန်အစင်
သိမြင်နိုင်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရနိုင်၏။

ထို့ကြောင့် မုဒ္ဒတာသာသနာသာလျှင် အလွန်တရာ
နက်နဲ ဆန်းကြယ် အံ့ဩ ဘွယ်သော တရားမျိုးရှိ၏။
အဘယ့်ကြောင့်နည်းဆိုသော်- ဉာဏ်လမ်းမျိုး ဖြစ်ပေ
သောကြောင့်တည်း။

တလမ်းစီ

လောက၌ ပစ္စည်းဥစ္စာ ပေါများ၍ သူဌေးကြီးဖြစ်အောင်
လုပ်ကြံမှုမျိုးကား တလမ်း။

ရသေ့ ရဟန်း အလုပ်နှင့် အ သိ အ မြင် ပေါက်ရောက်၍
လူ အ များ တို့ ၏ ဆရာကြီးဖြစ်အောင် လုပ် ကြံ မှု မျိုး ကား
တလမ်း။

ဗြဟ္မာကြီးလမ်းသည် သူဌေးကြီးလမ်းနှင့် တူ၏။ ရသေ့
ရဟန်းတို့လမ်းလည် ဆရာကြီးလမ်းနှင့်တူ၏။

ဥပမာ တနည်းကား

ကျေးငှက် ကျီး ငွင်းတ တို့သည် အတောင် ရှိကြကုန်၍
မြင့်စွာသော ကောင်းကင်၌ ပျံတက် သွားလာနိုင်ကြ ကုန်၏။
လူတို့ကဲ့သို့ အသိအလိမ်မာ ဉာဏ် ပညာ ကား မရှိကြကုန်၊
လူတို့သည် အ သိ အ လိမ် မာ ဉာဏ် ပညာ ကား ရှိကြကုန်၏။
အတောင်မရှိကြကုန်၍ ကောင်းကင်၌ ပျံတက်သွားလာခြင်းငှာ
မစွမ်းနိုင်ကြကုန်။ ဤကား- ဥပမာတည်း။

ဗြဟ္မာကြီး၏ဘာဝနာစွာန် ကုသိုလ်ကံသည် ကျေးငှက် ကျီး
ငွင်းတတို့၏ အတောင်နှင့်တူ၏။ ရသေ့ ရဟန်းတို့၏ အဘိညာ
ဉာဏ်, သဗ္ဗညုတဉာဏ်များသည် လူ တို့ ၏ အသိအလိမ်မာ

ဒသမသမ္မာဒိဋ္ဌိ

ဥာဏ်ပညာနှင့်တူ၏။ နေ၊ လ၊ တာရာ ကြယ်အပေါင်းဟူသော
ကောင်းကင်ဘုံတို့၌ နေကြကုန်သော နတ်သွီး နတ်သားတို့၏
ကုသိုလ်ကံများသည် ကျေးဇူး ကျီး ငွင်းတတို့၏ အတောင်နှင့်
တူ၏။ ရသေ့ ရဟန်းတို့၏ အဘိညာဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတ ဥာဏ်များ
သည် လူတို့၏ အသိအလိမ်မာ ဥာဏ်ပညာနှင့်တူ၏။

ဘုရားမှန်က လူ့ဘုံမှာသာ

အထက် အထက် ဖြစ်ကုန်သော နတ်ပြည် ၆-ထပ် မြဟွာပြည်
အထပ်ထပ်ဟူသော ကောင်း ကင် ဘုံ တို့၌ ရှိနေ ကြ ကုန် သော
နတ်သိကြား မြဟွာတို့၏ ကုသိုလ်ကံများသည် ကျေးဇူး ကျီး
ငွင်းတတို့၏ အတောင်နှင့်တူ၏။ ရသေ့ ရဟန်းတို့၏ အဘိညာ
ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဥာဏ်များသည် လူတို့၏ အသိအလိမ်မာ ဥာဏ်
ပညာနှင့်တူ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုမြဟွာကြီးသည် ဘာဝနာစွာန်
ကုသိုလ်ကံ၏အစွမ်းကြောင့် နေနတ်သား၊ လနတ်သားတို့ကဲ့သို့
ထို့ထက်အလွန်မြင့်သော အထက်ကောင်းကင်ဘုံကြီး၌ နေရ၏။
တကမ္ဘာပတ်လုံး အသက်ရှည်ရ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီး၏။ အဘိညာ
ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဥာဏ် မရှိသည့်အတွက်ကြောင့် နက်နဲသော
တရားမျိုးတို့ကိုမူကား မသိနိုင် မိမိ၏ ကိုယ်တွေ ဒိဋ္ဌမျိုး၌သာ
အသိဥာဏ်ဖြစ်နိုင်၏။

ဤသို့လျှင် အလုံးစုံကို အကုန်သိမြင်နိုင်သော ဘုရား
မည်သည် ကောင်းကင်ဘုံတို့မှာ ဖြစ်နိုင်သည် မ ဟုတ်၊
လူ့ဘုံမှာသာ ဖြစ်နိုင်သည်ဟု သိ မြင် ယုံကြည် ကြ ရန်
တချက်။

ယုံကြည်ရန် နှစ်ချက်

ပကတိလူတို့၏ မျက်မြင်ဒိဋ္ဌ မဟုတ်ကြသော ကမ္ဘာ့အခြင်းအရာ၊ လောကဓာတ် အခြင်းအရာ၊ သတ္တဝါတို့၏ ဘဝအဆက်ဆက် ကျင်လည်ပုံအခြင်းအရာ၊ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံတို့၏ အကျိုးပေးပုံ အခြင်းအရာများကို-

အဘိညာဉာဏ်၊ သမ္မည၊ တဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံကြကုန်သော လူမှဖြစ်သော သမဏ မြာဟ္မဏတို့သည်သာလျှင် ဟုတ်မှန်စွာ သိနိုင် မြင်နိုင်ကြကုန်သည်ဟု ယုံကြည်ကြရန် တချက်။

ထိုသို့ သိနိုင် မြင်နိုင်ကုန်သော သမဏ မြာဟ္မဏတို့၏ သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာ ဒေသနာစကားတို့ကိုသာလျှင် အဟုတ်အမှန်အားဖြင့် ယုံကြည်ရန် တချက်။

ဤအချက်တို့ကို သိမြင် ယုံကြည်နိုင်ကြသော သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်သည် အတ္ထိလောကေ သမဏ မြာဟ္မဏာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဉာဏ်မည်၏။

မိစ္ဆာဝါဒကို ပယ်သည်

အလုံးစုံကို အကုန်အစင် သိမြင်နိုင်သော ဘုရားမည်သည် အောက်ကျသော လူ့ဘုံ၌ မဖြစ်သင့် အထက်ဆုံး၊ အမြင့်ဆုံးဖြစ်သော ကောင်းကင်ဘုံ၌သာ ဖြစ်သင့်၏ အမြတ်ဆုံးသော ဘုရားမည်သည် တဆူတည်းသာဖြစ်ရ၏။ အများမဖြစ်ရာ အစဉ်ထာဝရမြေရာ၏။ အိုသည်၊ နာသည်၊ သေသည်ဟူ၍ မရှိ

စတုသစ္စသမ္မာဒိဋ္ဌိ နိဒ္ဒေသ

ရာ အစရှိသည်ဖြင့် ကြံဆ၍ယူကြသော မိစ္ဆာဝါဒကို ပယ်ရှား
တော်မူ၏။

(မိစ္ဆာဝါဒနှင့် စပ်လျဉ်းသော စကားအကျယ်ကိုမူကား- ငါတို့
စီရင်သော ပါဠိဘာသာသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဒီပနီပါဌ်၊ အနက်၊ မြန်မာဘာသာ
သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဒီပနီကျမ်းတို့မှာ ကြည့်ရှုလေ။)

ဒသဝတ္ထုက သမ္မာဒိဋ္ဌိပြီး၏။

x x x

စတုသစ္စ သမ္မာဒိဋ္ဌိ နိဒ္ဒေသ

စတုသစ္စ သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုသည်ကား-

၁။ ဒုက္ခအမှန်ကို သိသောဉာဏ်တပါး။

၂။ ဒုက္ခ၏ ပွားစီးကြောင်း အမှန်ကို သိသော ဉာဏ်
တပါး။

၃။ ဒုက္ခ၏ ငြိမ်းမှုကို သိသောဉာဏ် တပါး။

၄။ ဒုက္ခ၏ငြိမ်းခြင်းသို့ ပေါက်ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော
ပဋိပတ်လမ်းမှန်ကို သိသောဉာဏ်တပါး။

ဤ ၄-ပါးကို စတုသစ္စသမ္မာဒိဋ္ဌိခေါ်သည်။

(သစ္စာ ၄-ပါး၏ အကျယ်ကိုမူကား- ငါတို့စီရင်သော စတုသစ္စ
ဒီပနီကျမ်းမှာ ကြည့်ရှုကြလေ။ အကျဉ်းမျှသာ ဤကျမ်း၌ ပြဆိုပေအံ့။)

x x x

ဒုက္ခသစ္စ သမ္မာဒိဋ္ဌိ

ကြောက်မက်ဘွယ် ကောင်းစွ

လူ့စက္ခု၊ နတ်စက္ခု၊ မြဟ္မာ့စက္ခု စသည်သည် မိမိ၌ တွယ်
တသော လူ၊ နတ်၊ မြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ကို လှန်စွာ နှိပ်စက်
ညှဉ်းပန်းတတ်သည်ဖြစ်၍ ကြောက်မက်ဘွယ် ကောင်းလှသော
အနက်ကြောင့် ဒုက္ခသာအမှန်ဖြစ်၏။ ထို့အတူ လူ့ သောတ၊

နတ်သောတ၊ ဗြဟ္မာ့သောတသည်၎င်း၊ လူ့သောတ၊ နတ်သောတ၊
 ဗြဟ္မာ့သောတသည်၎င်း၊ လူ့ဇိဝါ၊ နတ်ဇိဝါ၊ ဗြဟ္မာ့ဇိဝါ သည်
 ၎င်း၊ လူ့ကာယ၊ နတ်ကာယ၊ ဗြဟ္မာ့ကာယ သည်၎င်း၊ လူ့
 မနော၊ နတ်မနော၊ ဗြဟ္မာ့မနောသည်၎င်း၊ မိမိ၌ တွယ်တာ
 သော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါကို လွန်စွာ နှိပ်စက် ညှဉ်းပန်း
 တတ်သည်ဖြစ်၍ ကြောက်မက်ဘွယ် ကောင်းလှသော အနက်
 ကြောင့် ဒုက္ခအမျိုးသာ အမှန်ဖြစ်၏။

နှိပ် စက် ပုံ

ထို ၆-ပါးတို့တွင် စက္ခုသည် အဘယ်မျှလောက်သော ဒုက္ခ
 ဒဏ် အချက်တို့ဖြင့် သတ္တဝါကို နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းလေသနည်း
 ဟူမူကား- သင်္ခါရဒဏ်ချက်ဖြင့် နှိပ်စက်၏။ ဝိပရိဏာမ ဒဏ်
 ချက်ဖြင့် နှိပ်စက်၏။ ဒုက္ခဒုက္ခ ဒဏ်ချက်ဖြင့် နှိပ်စက်၏။ တနည်း
 ကား- သင်္ခါရ ဒဏ်ချက်ဖြင့် နှိပ်စက်၏။ သန္တာပ ဒဏ်ချက်ဖြင့်
 နှိပ်စက်၏။ ဝိပရိဏာမ ဒဏ်ချက်ဖြင့် နှိပ်စက်၏။ တနည်းကား-
 ဇာတိဒဏ်ချက်ဖြင့် နှိပ်စက်၏။ ဇရာဒဏ်ချက်ဖြင့် နှိပ်စက်၏။
 မရဏဒဏ်ချက်ဖြင့် နှိပ်စက်၏။

တနည်းကား.... ရာဂမီးကို ပွားစီးစေ၍ နှိပ်စက်၏။ ဒေါသ
 မီးကို ပွားစီးစေ၍ နှိပ် စက် ၏။ မောဟ မီး ကို ပွားစီးစေ၍
 နှိပ်စက်၏။ မာနမီးကို ပွားစီးစေ၍ နှိပ်စက်၏။ ဒိဋ္ဌိမီးကို ပွားစီး
 စေ၍ နှိပ်စက်၏။ ကိလေသာ အာသဝတရားကို ပွားစီးစေ၍
 နှိပ်စက်၏။ ပါဏာတိပါတ အစရှိသော ဒုစရိုက်တရားတို့ကို
 ပွားစီးစေ၍နှိပ်စက်၏။ ဇာတိမီး၊ ဇရာမီး၊ သောကမီး၊ ပရိ
 ဒေဝမီး၊ ဒုက္ခမီး၊ ဒေါမနဿမီး၊ ဥပါယာသမီးတို့ကို ပွားစီးစေ၍
 နှိပ်စက်၏။

ဒုက္ခသစ္စသမ္မာဒိဋ္ဌိ

သင်္ခါရဖြင့် နှိပ်စက်ပုံ

သင်္ခါရ ဒဏ်ချက်ဆိုသည်ကား ရှေးဘဝ၌ ကုသိုလ်ကံကို အားထုတ်နိုင်မှ နောက်ဘဝ၌ လူ့စက္ခု၊ နတ်စက္ခု၊ ဗြဟ္မာ့စက္ခု ဖြစ်ပေါ်၏။ အားမထုတ်နိုင်ခဲ့လျှင် ငရဲစက္ခု၊ တိရစ္ဆာန် စက္ခု၊ ပြိတ္တာစက္ခု၊ အသုရကာယံစက္ခု ဖြစ်၍သွား၏။ ထို့ကြောင့် သုဂတိစက္ခုသည် ကုသိုလ်မှုဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခ ဒဏ်ချက်ဖြင့် သတ္တဝါတို့ကို အမြဲနှိပ်စက်၏။ နောင်ဘဝ၌လည်း မပျက်စီးရအောင် စောင့်ရှောက် ထောက်ပံ့မှုဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခဒဏ်ချက်ဖြင့် အမြဲနှိပ်စက်၏။ ဤသို့လျှင် သုဂတိစက္ခုသည် သတ္တဝါတို့ကို သင်္ခါရဒုက္ခ ဒဏ်ချက်ဖြင့် အမြဲနှိပ်စက်၏။

အမြဲနှိပ်စက်မှုဆိုသည်ကား အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ သင်္ခါရမှနှင့် ကင်း၍ဖြစ်ပေါ်သော သုဂတိ စက္ခုဟူ၍ တစုံတခုမျှ မရှိသောကြောင့် ဆိုသတည်း။

ဝိပရိဏာမဖြင့် နှိပ်စက်ပုံ

ဝိပရိဏာမ ဒဏ်ချက် ဆိုသည်ကား ပျက်စီးခွင့် ဆိုက်ခဲ့လျှင် ခဏခြင်းပျက်စီးတတ်သော အလေ့ကို ဆိုသတည်း။ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ မပျက်စီးနိုင်သောအခါဟူ၍ မျက်တောင်တခတ် လျှပ်တပြက်မျှမရှိ ပျက်စီးမည်ကိုကြောင့်ကြရန် အခွင့်အလမ်း အမြဲ ပါရှိ၍နေ၏။ ပျက်စီး၍ သွားပြန်လျှင် ကြီးစွာသော ဒုက္ခဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် သုဂတိစက္ခုသည် သတ္တဝါတို့ကို ဝိပရိဏာမဒုက္ခဒဏ်ချက်ဖြင့် အမြဲနှိပ်စက်၏။

ဒုက္ခဒုက္ခဖြင့် နှိပ်စက်ပုံ

ဒုက္ခ ဒုက္ခဒဏ်ချက်ဆိုသည်ကား ကာယိကဒုက္ခ စေတသိက ဒုက္ခကိုဆိုသတည်း။ ငရဲစက္ခု၊ ပြိတ္တာစက္ခု၊ အသုရကာယံစက္ခု

ဖြစ်ခိုက်ကြုံသောအခါ ထိုဒုက္ခဒုက္ခဒဏ်ချက်ဖြင့် နှိပ်စက်မှုထင်ရှား၏။ နှလုံးမသာဘယ်သော အာရုံကို တွေ့မြင်၍ နှလုံးမသာခြင်း ဖြစ်သောအခါ၌၎င်း၊ နှလုံးမသာရှိ၍ ထိုထိုကာယိက ဒုက္ခမှုကို ပြုသောအခါ၌၎င်း ဒုက္ခ ဒုက္ခ ဒဏ်ချက်ဖြင့် နှိပ်စက်၏။ မျက်စိ၌ရောဂါဥပဒ် ဖြစ်လာသော အခါ၌၎င်း၊ စက္ခုကို စောင့်ရှောက် ထောက်ပံ့မှုမရှိနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကာယိက ဒုက္ခ စေတသိက ဒုက္ခကို ခံရသော အခါ၌၎င်း၊ စက္ခုသည် ဒုက္ခ ဒုက္ခ ဒဏ်ချက်ဖြင့် နှိပ်စက်၏။ ဤသို့လျှင် စက္ခုသည် သတ္တဝါတို့ကို ဒုက္ခ ဒုက္ခ ဒဏ်ချက်တို့ဖြင့် အမြဲ နှိပ်စက်၏။

(နောက်သုံးပါးတို့၌ သင်္ခါရဒဏ်ချက်၊ ဝိပရိကာမ ဒဏ်ချက်သည် ရှေ့သုံးပါးအတိုင်းပင်တည်း။)

သန္တာပဖြင့် နှိပ်စက်ပုံ

သန္တာပ ဒဏ်ချက်ဆိုသည်ကား စက္ခု၌ဖြစ်သော ကိလေသာစသည် အတွက် ပူပန်မှုကိုဆိုသတည်း။ ဤသန္တာပ ဒဏ်ချက်သည် နောက်၌ ရာဂမီးကို ပွားစီးစေခြင်း၊ ဒေါသမီးကို ပွားစီးစေခြင်း စသည်ပင်တည်း။ စက္ခုသည် ဤမျှလောက်သော ဒုက္ခဒဏ်ချက်တို့ဖြင့် သတ္တဝါတို့ကို လှန်စွာနှိပ်စက် ညှင်းပန်းတတ်သည်ဖြစ်၍ အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ အတွင်းအင်္ဂါကြီးစု ပြုလုပ်၍ ကျင်လည်ရန်အတွက် ကြောက်မက်ဘွယ် ကောင်းလှသော ကြောင့် ဒုက္ခမျိုးသာ အမှန်ဖြစ်သတည်း။

(သောတ၊ ဗာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ မနောတို့၌လည်း ထို့နည်းအတူ ဒုက္ခဒဏ်ချက်တွေကို အကျယ်ဆိုလေ။)

သမုဒယသစ္စသမ္မာဒိဋ္ဌိ

ဤသို့လျှင် စက္ခုအစရှိကုန်သော တေဘူမက တရားတို့တွင် တခုခုသောတရား၌ များစွာသော ဒုက္ခဒဏ်ချက် ဒုက္ခလက္ခဏာ တို့ကို ကောင်းစွာ ထင်မြင်နိုင်သော ဥာဏ်သည် ဒုက္ခအမှန်ကို မြင်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိဥာဏ်မည်၏။

ဒုက္ခသစ္စ သမ္မာဒိဋ္ဌိအမြွက် ပြီး၏။

× × ×

သမုဒယသစ္စသမ္မာဒိဋ္ဌိ

ဒုက္ခပွားကြောင်း အမှန်

အကြင်မျှလောက်သော သံသရာကာလ ပတ် လုံး စက္ခုကို ငါ၏ ဥစ္စာဟု တွယ်တာစွဲလမ်း၏၊ ငါ့ဟူ၍ တွယ်တာစွဲလမ်း၏၊ ငါ၏ အတ္တဟူ၍ တွယ်တာစွဲလမ်း၏၊ ထိုမျှလောက်သော သံသရာ ကာသပတ်လုံး စက္ခုသည် ဘဝအစဉ် ပွားစီး၍သာ နေ၏။ စက္ခု၏ ဒဏ်ချက်တို့သည် ဘဝအစဉ် ပွားစီး၍သာ နေကုန်၏။ ထို့ကြောင့် စက္ခု၌ တွယ်တာ စွဲလမ်းသော တဏှာလောဘ သည် ဒုက္ခ၏ ပွားစီးကြောင်းအမှန် ဖြစ်၏။

(သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယ, မနောတို့၌လည်း ထိုနည်းတူ မြင်လေ။)

ဤသို့မြင်သော ဥာဏ်သည် ဒုက္ခ၏ ပွားစီးကြောင်းအမှန်ကို မြင်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိဥာဏ်မည်၏။

သမုဒယသစ္စ သမ္မာဒိဋ္ဌိအမြွက်ပြီး၏။

× × ×

မဂ္ဂင်္ဂဒီပနီ

နိရောဓသစ္စ သမ္မာဒိဋ္ဌိ

ဒုက္ခငြိမ်းမှု အမှန်

အကြင်ဘဝ၌ စက္ခု၌ တွယ် တာ သော တဏှာလောဘ သည် အပြီးချုပ်ငြိမ်း၏။ ထိုဘဝမှ နောက်၌ စက္ခုသည် တဖန် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမရှိ ချုပ်ငြိမ်း၏။ စက္ခု၏ဒဏ်ချက်တို့သည် တဖန် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမရှိ ချုပ်ငြိမ်းကုန်၏။

(သောတ, သန, ဇိဝှါ, ကာယ, မနော တို့၌လည်း ထိုအတူ မြင်လေ။)

ဤသို့ သိမြင်သောဉာဏ်သည် ဒုက္ခငြိမ်းမှုအမှန်ကို မြင်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်မည်၏။

နိရောဓသစ္စ သမ္မာဒိဋ္ဌိအမြွက် ပြီး၏။

x x x

မဂ္ဂသစ္စ သမ္မာဒိဋ္ဌိ

ဒုက္ခငြိမ်းကြောင်း အမှန်

အကြင်အခါ ကောင်း စွာ ပွား များ အားထုတ်သဖြင့် စက္ခု၏ သဘာဝကို ကောင်းစွာမြင်၏။ စက္ခု၏ ဒဏ်ချက်တို့ကို ကောင်းစွာမြင်၏။ ဆိုအခါ၌ စက္ခု၌ တွယ်တာသော တဏှာ လောဘသည် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်၏။ သေသည်မှ နောက်၌ စက္ခုသည် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ရောက်၏။ စက္ခု၏ဒဏ်ချက်တို့သည် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

(သောတ, သန, ဇိဝှါ, ကာယ, မနော တို့၌လည်း ထိုအတူ မြင်လေ။)

ဤသို့ ဒုက္ခ၏ ငြိမ်းကြောင်း ကောင်းစွာ ပွားများအားထုတ် ရန် လမ်းမှန်ကို သိမြင်သော ဉာဏ်သည် ဒုက္ခ၏ ငြိမ်းခြင်းသို့

သမ္မာသင်္ကပ္ပနိဒ္ဒေသ

ပေါက်ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော ပဋိပတ်လမ်းမှန်ကို မြင်သော
သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်မည်၏။

မဂ္ဂသစ္စ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အမြွက်ပြီး၏။
စတုသစ္စ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အမြွက်ပြီး၏။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအရာ၌ ဤစတုသစ္စ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် လိုရင်းဖြစ်
သတည်း။

ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဒသဝတ္ထုက
သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ စတုသစ္စသမ္မာဒိဋ္ဌိ
၃-ပါးကို ပြဆိုခဏ်းပြီးပြီ။
X X X

သမ္မာသင်္ကပ္ပနိဒ္ဒေသ

နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပ၊
အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပ၊
အဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပ။

ဟူသော သမ္မာသင်္ကပ္ပ ၃-ပါးတို့တွင်....

၁။ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပ....ဆိုသည်ကား- ကောင်းသောအဆင်း၊
ကောင်းသော အသံ၊ ကောင်းသော အနံ့၊ ကောင်းသော
အရသာ၊ ကောင်းသော အထိအတွေ့မျိုး ဟူသော ကာမဂုဏ်
ငါးပါးတို့၌၎င်း၊ ခန္ဓာငါးပါးရုပ်နာမ်တရားတို့၌၎င်း၊ တပ်ခြင်း၊
တွယ်တာခြင်း၊ စွဲလမ်းခြင်းကို ပယ်စွန့်နိုင်သော အလောဘ
တရားသည်ရှိ၏။ ထိုအလောဘတရားနှင့်ယှဉ်သော အကြံအစည်
မျိုးသည် “နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပ”မည်၏။

၂။ အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပ....ဆိုသည်ကား လူ့တိရစ္ဆာန် အစ ရှိသော ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၌ ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို လိုလားလော မေတ္တာတရားသည် ရှိ၏။ ထို မေတ္တာတရားနှင့် ယှဉ်သော အကြံအစည် မျိုးသည် “အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပ” မည်၏။

၃။ အဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပ....ဆိုသည်ကား- ခပ်သိမ်းသော ဒုက္ခိတ သတ္တဝါတို့ကို သနားညှာတာတတ်သော ကရုဏာတရားသည် ရှိ၏။ ထို ကရုဏာတရားနှင့် ယှဉ်သော အကြံအစည်မျိုးသည် “အဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပ” မည်၏။

သမ္မာသင်္ကပ္ပ ၃-ပါးပြီး၏။
x x x

သမ္မာဝါစာနိဒ္ဒေသ

မုသာဝါဒ ဝိရတိ၊
ပိသုဏဝါစာ ဝိရတိ၊
ဖရုသဝါစာ ဝိရတိ၊
သမ္မပ္ပလာပ ဝိရတိ။

ဟူသော သမ္မာဝါစာ ၄-ပါးတို့တွင်....

၁။ မုသာဝါဒဝိရတိ--ဆိုသည်ကား မဟုတ်သည်ကို အဟုတ် ဟူ၍ ယူမှတ်အောင် ပြောဆိုခြင်း၊ ဟုတ်သည်ကို မဟုတ်ဟူ၍ ယူမှတ်အောင် ပြောဆိုခြင်းသည် မုသာဝါဒမည်၏။ ထိုမုသာ ဝါဒမှ လွတ်ကင်းအောင် ကြဉ်ရှောင်ခြင်းသည် “မုသာဝါဒ ဝိရတိ” မည်၏။

သမ္မာဝါစာနိဒ္ဒေသ

၂။ ပိသုဏ္ဍဝါစာ ဝိရတိ.... ဆိုသည်ကား အချင်းချင်း ယုံကြည် လေးမြတ်၍ နေကြကုန်သော ၂-ဦးသော သူတို့ကို အယုံအကြည် အလေးအမြတ် ပျက်အောင် ပြောဆိုခြင်း၊ စိတ်ဝမ်းကွဲပြားအောင် ပြောဆိုခြင်း၊ ၂-ဦးသော သူတို့၏ အကြား၌ ကုန်းတိုက်ခြင်းသည် ပိသုဏ္ဍဝါစာမည်၏။ ထိုပိသုဏ္ဍဝါစာမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းသည် “ပိသုဏ္ဍဝါစာ ဝိရတိ”မည်၏။

၃ ဖရုသဝါစာဝိရတိ.... ဆိုသည်ကား ဆဲ ရေး လိုသော ဒေါသစိတ်ဖြင့် သူတပါးအား အမျိုးကို ထိခိုက်အောင် ဆိုခြင်း၊ အနွယ်ကို ထိခိုက်အောင် ဆိုခြင်း၊ သဏ္ဍာန်ကို ထိခိုက်အောင်ဆိုခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်ကို ထိခိုက်အောင် ဆိုခြင်းအစ ရှိသည်ကိုသည် ဖရုသဝါစာမည်၏။ ထိုဖရုသဝါစာမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းသည် “ဖရုသဝါစာ ဝိရတိ”မည်၏။

၄။ သမ္မပ္ပလာပဝိရတိ-ဆိုသည်ကား လောက၌ ဆန်းကြယ်စွာ လုပ်ကိုင်၍ ထားကြကုန်သော ရာမဇာတ် ဝတ္ထု၊ အီနောင်ဇာတ် ဝတ္ထု၊ ငွေတောင်ဇာတ် ဝတ္ထု၊ ဘာရဏဇာတ် ဝတ္ထု အစရှိကုန်သော ဒဏ္ဍာရီဝတ္ထု ဇာတ်တို့သည်ရှိကုန်၏ ထိုဇာတ်ဝတ္ထုတို့၌ ကြားနာသောသူတို့အား အလိမ်မာ တိုးပွားရန် အတ္တနှင့် စပ်ယှဉ်သောစကား၊ ဓမ္မနှင့် စပ်ယှဉ်သောစကား၊ ဝိနယနှင့် စပ်ယှဉ်သောစကားဟူ၍ မပါမရှိ သက်သက်အားဖြင့် စိတ်ပျော်မွေ့ ဘွယ်တို့ကို လုပ်ကြံ၍ထားသော စကားမျိုးသာ ပါရှိ၏။

အတ္တ, ဓမ္မ, ဝိနယ

“အတ္တနှင့် စပ်ယှဉ်သော စကားမျိုး” ဆိုသည်ကားအသက် ရှည်ခြင်း” အနာကင်းခြင်း၊ ဓမ္မိယလဒ္ဓဖြစ်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကို ရနိုင်ခြင်း အစရှိသော ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး နောက်ဘဝတို့၌ လူ့ချမ်းသာကိုရခြင်း အစရှိသော ကောင်းကျိုးချမ်းသာမျိုး ကိုပြဆိုသော စကားမျိုးတည်း။ “ဓမ္မနှင့် စပ်ယှဉ်သော စကားမျိုး” ဆိုသည်ကား ထိုအကျိုးတို့ကို ရရာ ရကြောင်းဖြစ်သော နည်းလမ်း ဥပဒေစကားမျိုးတည်း။ “ဝိနယနှင့် စပ်ယှဉ်သော စကားမျိုး” ဆိုသည်ကား လူ့ကျင့်ဝတ် တရား၊ ရှင့်ကျင့်ဝတ် တရားတို့နှင့် စပ်ယှဉ်သော စကားမျိုး၊ လောဘကို ဖြေဖျောက် ရန် တရားမျိုး၊ ဒေါသကိုဖြေဖျောက်ရန် တရား မျိုး စသည် တည်း။ ဤအတ္တ, ဓမ္မ, ဝိနယတို့နှင့် စပ်ယှဉ်သော စကားမျိုး တို့သည် ထိုဇာတ်ဝတ္ထုတို့၌ မပါမရှိကုန်။ ထိုသို့သော ဒဏ္ဍာရီ ဇာတ်ဝတ္ထုများကို သူတပါးတို့အား ပြောဟောခြင်း သည် သမ္ပပုလောပမည်၏။ ထိုသမ္ပပုလောပ စကားမျိုးမှ လွတ် ကင်း အောင် ကြဉ်ရှောင်ခြင်း “သမ္ပပုလောပဝိရတိ” မည်၏။

(၃၂-ပါးသော တိရစ္ဆာန်ကထာ စကားမျိုးသည်လည်း သမ္ပပုလောပ သာမညမျိုးမည်၏။)

အတ္တ, ဓမ္မ, ဝိနယတို့၌ အလိမ်မာ ပွားစီးခြင်းကို အလိုရှိ ကုန်သော သူတို့သည် ထို ၃၂-ပါးသော တိရစ္ဆာန်ကထာ စကားမျိုးတို့နှင့် အချိန်နာရီ ကုန်ခြင်းကို ဝေးစွာကြဉ်ရှောင် ကြကုန်ရာ၏။ သမထဘာဝနာ, ဝိပဿနာ ဘာဝနာ, အလုပ်များ ကို တည်ထောင်ကြကုန်သော သူတို့သည်မူကား အတ္တ, ဓမ္မ,

သမ္မာကမ္မန္တနိဒ္ဒေသ

ဝိနယနှင့် စပ်ယှဉ်သော စကားမျိုးတို့ကိုသော်လည်း အတိုင်း အရှည်သိ၍ ပြောဆိုကြကုန်ရာ၏။

သမ္မာဝါစာ ၄-ပါး ပြီး၏။

x x x

သမ္မာကမ္မန္တ နိဒ္ဒေသ

ပါဏာတိပါတ ဝိရတိ၊
အဒိန္နာဒါန ဝိရတိ၊
ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ ဝိရတိ။

ဟူသော သမ္မာကမ္မန္တ ၃-ပါးတို့တွင်-

၁။ ပါဏာတိပါတ ဝိရတိ.... ဆိုသည်ကား- ကိုယ်ဝန်ကို ဖျက်ဆီးခြင်း၊ သန်းဥ၊ ကြမ်းပိုးဥ ကို ဖျက်ဆီးခြင်းတို့မှ စ၍ အသက်ရှိသော သတ္တဝါကို သေပျောက် ပျက်ဆုံး စေလိုသော စိတ်ဖြင့် သေပျောက်ပျက်ဆုံးရန် ကိုယ်ပယောဂ၊ နှုတ်ပယောဂ ကို ပြုခြင်းသည် ပါဏာတိပါတ မည်၏။ ထိုပါဏာတိပါတမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းသည် “ပါဏာတိပါတ ဝိရတိ” မည်၏။

၂။ အဒိန္နာဒါနဝိရတိ.... ဆိုသည်ကား မြက်၊ ထင်း၊ ရေတို့မှ စ၍ သူ့အပါးတို့၏ ဥစ္စာဟူ၍ သိမ်းပိုက် ဆဲ ဖြစ် သော သက်ရှိ သက်မဲ့ ဝတ္ထုကို ဥစ္စာရှင်မမြင်မသိအောင် ခိုးယူလိုသော စိတ်ဖြင့် ခိုးယူခြင်း၊ ကိုယ်ပယောဂ၊ နှုတ်ပယောဂကို ပြုခြင်းသည် အဒိန္နာဒါနမည်၏။ ထို အဒိန္နာ ဒါနမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းသည် “အဒိန္နာဒါနဝိရတိ” မည်၏။

၃။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ ဝိရတိ.... ဆို သည် ကား အမိ စောင့်သောမိန်းမ၊ အဘစောင့်သောမိန်းမတို့မှစ၍ မလှန်ကျူး

ထိုက်သော မိန်းမတို့၌ လွန်ကျူးသောယောကျ်ား၏ လွန်ကျူး
 မှုသည်၎င်း၊ လင်ရှိလျက် မိမိလင်မှ တပါးသော မလွန်ကျူး
 ထိုက်သော ယောကျ်ားနှင့် လွန်ကျူးသော မိန်းမ၏ လွန်ကျူး
 မှုသည်၎င်း၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ မည်၏၊ ယစ်မျိုး ငါးပါး
 သောက်စားမှုကို၎င်း၊ ဖဲ၊ ပဆစ်၊ ကြော၊ အန်-အစရှိသော ကစား
 မှုများကို၎င်း၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ၌ သွင်း၏။ ထို ကာမေသု
 မိစ္ဆာစာရမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းသည် “ကာမေသုမိစ္ဆာစာရဝိရတိ”
 မည်၏။

သမ္မာကမ္မန္တ ၃-ပါး ပြီး၏။

x x x

သမ္မာအာဇီဝ နိဒ္ဒေသ

ဒုစ္စရိတမိစ္ဆာဇီဝဝိရတိ၊
 အနေသနမိစ္ဆာဇီဝဝိရတိ၊
 ကုဟနာဒိမိစ္ဆာဇီဝဝိရတိ၊
 တိရစ္ဆာနမိစ္ဆာဇီဝဝိရတိ။

ဟူသော သမ္မာအာဇီဝ ၄-ပါးတို့တွင်....

၁။ ဒုစ္စရိတ မိစ္ဆာဇီဝဝိရတိ.... ဆိုသည်ကား-- ပါဏာတိ
 ပါတ အစရှိသော ကာယဒုစ္စရိုက်သုံးပါး၊ မုသာဝါဒအစရှိသော
 ဝစီဒုစ္စရိုက်လေးပါးတို့တွင် တပါး ပါး သော ဒုစ္စရိုက်မှုနှင့်
 ပစ္စည်းဥစ္စာရှာကြံ၍ အသက်မွေးခြင်းသည် “ဒုစ္စရိတမိစ္ဆာဇီဝ”
 မည်၏။

မရောင်းအပ်သော ကုန်မျိုးငါးပါးတို့ကို ရောင်းချ၍
 အသက်မွေးခြင်းကိုလည်း ဤ မိစ္ဆာဇီဝ၌ သင်္ဂြိုဟ်ရေတွက်
 အပ်၏။

သမ္မာကမ္မန္တနိဒ္ဒေသ

ထိုဒုစရိတမိစ္ဆာဇီဝမှ ကြည်ရှောင်ခြင်းသည် “ဒုစရိတ မိစ္ဆာဇီဝ ဝိရတိ” မည်၏။

၂။ အနေသန မိစ္ဆာဇီဝဝိရတိ... ဆိုသည်ကား- လူတို့အား သစ်သီးပေးခြင်း ပန်းပေးခြင်းစသော ၂၁-ပါးသော အနေသန မှတို့ဖြင့် ပစ္စည်း လာဘ်လာဘကိုဖြစ်စေ၍ ရသေ့ ရဟန်းတို့၏ အသက်မွေးမှု သည် အနေသန မိစ္ဆာဇီဝ မည်၏။ ထိုမိစ္ဆာဇီဝမှ ကြည်ရှောင်မှုသည် “အနေသန မိစ္ဆာဇီဝ ဝိရတိ” မည်၏။

၃။ ကုဟနဒိမိစ္ဆာဇီဝဝိရတိ.... ဆိုသည်ကား- ကုဟန၊ လပန၊ နိမိတ္တ၊ နိပ္ပေသန၊ လာဘေန လာဘ နိဇီဝိသန ဟူ၍ မိစ္ဆာဇီဝ ဝတ္ထုငါးပါး ရှိ၏။

(က) “ကုဟန” ဆိုသည်ကား- အံ့ဘွယ်သရဲ ဖြစ်အောင် လုပ်ကြံ စဉ်းလဲအမှုတည်း။ သီလမရှိဘဲလျက် သီလရှိသည်ဟု ထင်မှတ်ရအောင် ဟန်ဆောင်ခြင်း အစရှိသည်ဖြင့် မိမိ၌ မရှိသော အံ့ဘွယ်သရဲ ထူးကဲလွန်မြတ်သော ဂုဏ်တို့ကို မိမိ၌ရှိသည်ဟု ထင်မှတ်ရအောင် ကြံဆောင်စဉ်းလဲ၍ လာဘ်လာဘကို ဖြစ်စေမှုဆိုလိုသည်။

(ခ) “လပန” ဆိုသည်ကား- ပစ္စည်း လာဘ်လာဘနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အပြောအဆို ရဲရင့်ခြင်းတည်း။

(ဂ) “နိမိတ္တ” ဆိုသည်ကား- မိမိအား ပစ္စည်းဝတ္ထု လှူဒါန်းစေရန် အရိပ်နိမိတ်ကို ပြခြင်းတည်း။

(ဃ) “နိပေသန” ဆိုသည်ကား မလ္လာဘဲ မနေသာအောင် စကားဖြင့်ကြိတ်ခြင်း နှိပ်ခြင်းတည်း။

(င) လာဘေန လာဘနိ ဇီဝိ သန” ဆိုသည်ကား- တအိမ်၌ တမတ်တန်ရပြီးသော လာဘ်ကို တအိမ်၌ ပေး၍ ထိုအိမ်မှ တကျပ်တန်လာဘ်ကို ရအောင် ပြုခြင်းတည်း။

ဤငါးပါးသော မိစ္ဆာဇီဝတို့မှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းသည် “ကုဟနာဒိမိစ္ဆာဇီဝဝိရတိ” မည်၏။

၄။ တိရစ္ဆာနာပိဇ္ဇာမိစ္ဆာဇီဝ ဝိရတိ.... ဆိုသည်ကား- အင်္ဂုဇ္ဇာအတတ်၊ လက္ခဏပိဇ္ဇာအတတ် အစရှိသော လောကီအတတ် ပညာမျိုးသည် ရသေ့ရဟန်းတို့၏ ပဋိပတ္တိဓမ္မနှင့် ဖိလာကန်လန့် ဆန့်ကျင်ဘက်မျိုးဖြစ်၍ တိရစ္ဆာနာပိဇ္ဇာမည်၏။ ထိုအတတ်ပညာ ဖြင့် အင်္ဂါလက္ခဏာစသည်တို့ကို ကြည့်ရှု၍ အကျိုးအပြစ်ကို ဟောကြားလျက် အသက်မွေးမှုသည် ရသေ့ရဟန်းတို့မှ တိရစ္ဆာနာပိဇ္ဇာ မိစ္ဆာဇီဝ မည်၏။ ထိုမိစ္ဆာဇီဝမှ ကြဉ်ရှောင်မှုသည် တိရစ္ဆာနာပိဇ္ဇာ မိစ္ဆာဇီဝဝိရတိ မည်၏။

သမ္မာအာဇီဝ ၄-ပါး ပြီး၏။

သမ္မာဝါယာမ နိဒ္ဒေသ

သမ္မာဝါယာမ ၄-ပါးတို့၌ သတ္တဝါတို့ကို အမြဲလျှင် ပူပန်စေတတ်၊ ညစ်ညူးစေတတ်၊ ယုတ်ညံ့သိမ်ဖျင်းခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်သော အကုသိုလ်တရားသည်-

သမ္မာဝါယမနိဒ္ဒေသ

ဥပ္ပန္န အကုသိုလ်။
အနုပ္ပန္န အကုသိုလ်။

ဟူ၍ ၂-မျိုးရှိ၏။

သတ္တဝါတို့ကို အေးငြိမ်းစေတတ်၊ ဖြူစင်စေတတ်၊
မြင့်မြတ်ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်သော ကုသိုလ်တရား
သည်-

ဥပ္ပန္နကုသိုလ်။
အနုပ္ပန္နကုသိုလ်။

ဟူ၍ ၂-မျိုးရှိ၏။

ဒုစွရိုက် ဆယ်ပါးတို့တွင် အကြင် ဒုစွရိုက်တရားသည်
ယခုဘဝ၌ မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ဘူးသည် ဟူ၍ သိရှိ၏။ ဖြစ်ဆဲ
ဟူ၍ သိရှိ၏။ ထိုဒုစွရိုက်တရားသည် မိမိမှာ ဥပ္ပန္နအကုသိုလ်
မည်၏။

အကြင်ဒုစွရိုက်တရားသည် ယခုဘဝ၌ မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ဘူး
သည်လည်းမဟုတ်၊ ဖြစ်ဆဲလည်းမဟုတ်၊ ရှေ့သို့ ဖြစ်လတ္တံ့သော
အဘို့၌ တည်နေ၏။ ထိုဒုစွရိုက်တရားသည် မိမိမှာ အနုပ္ပန္န
အကုသိုလ် မည်၏။

သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ ကင်္ခါရိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိ၊
မဂ္ဂါမဂ္ဂ ဉာဏ ဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ၊ မဂ္ဂိပဒါဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ၊
လောကုတ္တရာ ဉာဏ ဒဿနဝိသုဒ္ဓိ-ဟု ဆိုအပ်သော ဝိသုဒ္ဓိ ၇-ပါး
တို့တွင် အကြင် ဝိသုဒ္ဓိတရားသည် ယခုဘဝ၌ မိမိသန္တာန်မှာ
ဖြစ်ဘူး၏။ ဖြစ်၍တည်၏။ ထိုဝိသုဒ္ဓိတရားသည် မိမိမှာ ဥပ္ပန္န
ကုသိုလ် မည်၏။

အကြင်ဝိသုဒ္ဓိတရားသည် ယခုဘဝ၌ မိမိသန္တာန်မှာ မဖြစ်ဘူးသေး၊ မရဘူးသေး၊ ထိုဝိသုဒ္ဓိတရားသည် မိမိမှာ အနုပုဗ္ဗကုသိုလ် မည်၏။

ဤသို့လျှင် အကုသိုလ်သည်လည်း ဥပုဗ္ဗ၊ အနုပုဗ္ဗ ဟူ၍ ၂-မျိုး၊ ကုသိုလ်သည်လည်း ဥပုဗ္ဗ၊ အနုပုဗ္ဗ ဟူ၍ ၂-မျိုးရှိ၏။

မဂ္ဂင်္ဂ၏ အာနုဘော်

ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ မဂ္ဂင်္ဂရှစ်ပါးကို ပွားများ အားထုတ်သည် ရှိသော် ယခုဘဝ၌ မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ဘူးသော ဥပုဗ္ဗ ဒုက္ခရိုက်တို့သည်လည်း မဂ္ဂင်္ဂရှစ်ပါး၏ အာနုဘော်ကြောင့် ယခုဘဝမှစ၍ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်တိုင်အောင် နောင် မိမိသန္တာန်မှာ တဖန် မဖြစ်ပေါ်လာကုန်ပြီ၊ ယခုဘဝ၌ မိမိသန္တာန်မှာ မဖြစ်ဘူးသေးကုန်မူ၍ နောင်ဖြစ်လတ်သော အဘိဉ္ဇတည်နေကုန်သော အနုပုဗ္ဗ ဒုက္ခရိုက်တရားတို့သည်လည်း မဂ္ဂင်္ဂရှစ်ပါး၏ အာနုဘော်ကြောင့် ယခုဘဝမှစ၍ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်တိုင်အောင် နောင် မိမိသန္တာန်မှာ တရံတဆစ်မျှ မဖြစ်လာကုန်ပြီ၊ ဥပုဗ္ဗ၊ အနုပုဗ္ဗ ဒုက္ခရိုက်နှစ်ပါးတို့သည် မဂ္ဂင်္ဂရှစ်ပါး၏ အာနုဘော်ကြောင့် ယခုဘဝတွင် အမြစ်အရင်းနှင့်တကွ ကုန်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ကြလေကုန်၏။

နိယာမသို့ ဆိုက်၍တည်

ထို့အတူ ယခုဘဝ၌ မဂ္ဂင်္ဂရှစ်ပါးကို ပွားများ အားထုတ်ကြကုန်သည်ရှိသော် ဝိသုဒ္ဓိ ၇-ပါးတို့တွင် ယခုဘဝ၌ မိမိသန္တာန်မှာ

သမ္မာဝါယာမနိဒ္ဒေသ

ရရှိ၍နေသော ဝိသုဒ္ဓိတရားသည်လည်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၏ အာနုဘော်ကြောင့် အနုပါဒိ သေသ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည် တိုင်အောင် မိမိသန္တာန်၌ တဖန်ပျက်စီးခြင်းမရှိသော နိဗ္ဗာမသဘောသို့ ဆိုက်ရောက်၍ တည်လေ၏။ ယခုဘဝ၌ မိမိသန္တာန်မှာ မဖြစ်ဘူးကုန်သေး၊ မရဘူးကုန်သေး၊ မရောက်ဘူးကုန်သေးသော ဝိသုဒ္ဓိ တရားတို့သည်လည်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၏ အာနုဘော်ကြောင့် ယခုဘဝ၌ပင်လျှင် မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်လာကြကုန်၏။ ရကြရကုန်၏။ ရောက်ကြရကုန်၏။

ကိုကျိုးအမှန်

ထို့ကြောင့် ဘုရားသာသနာ့အင်း၌ ကြုံကြိုက်ကြရကုန်သော လူရှင်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့မှာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပွားများအားထုတ်ခြင်းဟူသော သမ္မာဝါယာမ ကိစ္စတခုသည် သာလျှင် ကိုယ်ကျိုး ကိုယ်စီးပွားအမှန် ဖြစ်ချေသည်ဟု သိမြင်ကြရကုန်၏။ တပါးသော လူ့ကိစ္စ ရှင်ကိစ္စများသည် မနေသာလှ၍၊ မလှသာလှ၍၊ မရှောင်သာလှ၍ ပြုကြရသော အပကိစ္စမျိုးသာ ဖြစ်သည်ဟု သိမြင်ကြရကုန်၏။ ဤကား ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာ၌ လိုရင်းပဓာနဖြစ်သော သမ္မာဝါယာမ ကိစ္စကြီးကို ပြဆိုခြင်းတည်း။

(ဥပ္ပန္န၊ အနုပ္ပန္နကို ပြဆိုလျှင် အကုသိုလ်၌ ဒုစ္စရိုက် ၁၀-ပါးနှင့် ပြဆိုမှ လူတို့သိလွယ်သည်။ ကုသိုလ် ဝိသုဒ္ဓိ ၇-ပါးအစဉ်နှင့် ပြဆိုမှ လူတို့သိလွယ်သည်။)

၁။ အကုသိုလ် အရာ၌

ယခုဘဝတွင် မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ဘူးကုန်သော ဒုစ္စရိုက်တရားတို့ကို နောင် ဤဘဝမှစ၍ ဘဝအဆက်ဆက် တို့၌ မိမိသန္တာန်

မှာ တရံတဆစ်မျှ တဖန်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမရှိလေအောင် မဂ္ဂင်္ဂရှစ် ပါးကို အားထုတ်ခြင်း “သမ္မာဝါယာမ တပါး”။

၂။ အကုသိုလ်အရာ၌

ယခုဘဝတွင် မိမိသန္တာန်၌ မဖြစ်ဘူးကုန်မူ၍ နောင် မိမိ သန္တာန်မှာ ဖြစ်လတ္တံ့သောအတို၌ တည်နေကုန်သော ဒုစူရိုက် တရားတို့ကို အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်တိုင်အောင် နောင် မိမိသန္တာန်မှာ တရံတဆစ်မျှ ဖြစ်လာခြင်း မရှိလေ အောင် မဂ္ဂင်္ဂရှစ်ပါးကို အားထုတ်ခြင်း “သမ္မာဝါယာမ တပါး”

၃။ ကုသိုလ်အရာ၌

ယခုဘဝတွင် မိမိသန္တာန်မှာ မဖြစ်ဘူး ကုန်သေးသော အထက်အထက်သော ဝိသုဒ္ဓိတို့ကို ယခုဘဝ၌ပင် မရလျှင်မနေ ရှု၊ မရောက်လျှင် မနေရအောင် မဂ္ဂင်္ဂရှစ်ပါးကို အားထုတ်ခြင်း “သမ္မာဝါယာမတပါး”။

၄။ ကုသိုလ်အရာ၌

ယခုဘဝတွင် မိမိသန္တာန်မှာ ကျင့်သုံး ဆောက်တည်၍ နေ သော ငါးပါးသီလ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ ဟူသော သီလဝိသုဒ္ဓိ တရားကို နိယာမအဖြစ်သို့ ရောက်၍နောင် နိဗ္ဗာန်ရသည် ဘဝ တိုင်အောင် အစဉ်အမြဲတည်စေခြင်းငှာ မဂ္ဂင်္ဂရှစ်ပါးကို အား ထုတ်ခြင်း “သမ္မာဝါယာမတပါး”။

ဤကား လူတို့သိလွယ်ရန် ဝေဖန်၍ ပြဆိုသော သမ္မာ ဝါယာမ ၄-ပါးတည်း၊ ၄-ပါးဆိုသော်လည်း ကိစ္စအားဖြင့် သာ ၄-ပါးရှိသည်၊ တရားကိုယ်မှာ ဝိရိယတပါးသာတည်း၊ တခုသော ဝိသုဒ္ဓိကို ရရှိအောင် အားထုတ်သော အခါ

သမ္မာသတိနိဒ္ဒေသ

၌ တခုသောဝိရိယမ္မာ ထိုကိစ္စ ၄-ပါး တပေါင်းတည်း ပါဝင်၏။

သမ္မာဝါယမ ၄-ပါး ပြီး၏။

သမ္မာသတိ နိဒ္ဒေသ

စိတ်ရှူးစိတ်နောက်ပယ်

သမ္မာသတိ ၄-ပါး၌ သတ္တဝါတို့၏ ပကတိစိတ်သည် ရပ်တည်မရ လွင့်ပါး ပြေးသွား၍နေ၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံ၌ မိမိတို့စိတ်ကို တည်ငြိမ်စွာ ထားခြင်းငှာ အစိုးမရကြကုန်၊ စိတ်ကို အစိုးမရကြကုန်သော် သူရူး သူနှမ်းတို့နှင့် တူကုန်၏။ ထို သူရူးသူနှမ်းတို့သည် စိတ်ကို အစိုးမရကြကုန်သည့်အတွက် တစုံတခုသော လူ့ အရေး လူ့ အရာတို့၌ လူရာမဝင်ကုန်၊ ထို အတူ ဘာဝနာကိစ္စတို့၌ မိမိတို့စိတ်ကို တည်ငြိမ်စွာ ထားခြင်းငှာ အစိုးမရကြကုန်သော ရှင်လူအပေါင်းတို့သည် တစုံတခုသော ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံကို နှလုံး သွင်း၍ စမ်းလျှင် သူရူးသူနှမ်းနှင့် အလားတူဖြစ်၍ နေကြကုန်၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံနှင့်တွေ့ကြုံလျှင် မိမိတို့စိတ်ကို မိမိတို့ အစိုးမရ ရှိနေကြသည်ကို သိကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ရပ်တည်မရ လှုပ်ရှား လွင့်ပါးပြေးသွား၍နေသော စိတ်ရှူးစိတ်နောက်တို့ကို ပယ်ဖျောက်၍ အလိုရှိရာ ကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံ၌ စိတ်ကို တည်ငြိမ်စွာ ထားနိုင်ခြင်းငှာ လေးပါးသော သတိပဋ္ဌာန်တရားကို အားထုတ်ကြရကုန်သတည်း။

ထို ၄-ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်တရားတို့တွင်-

၁။ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်....ဆိုသည်ကား မိမိ၏ ရူပကာယ ခန္ဓာကိုယ်၌ မိမိစိတ်ကို သမ္မာသတိ တည်းဟူသော

ကြီးလွန်ဖြင့် အကြပ်အတည်း ဖွဲ့ချည်၍ ထားခြင်းတည်း။ ထွက်သက်ဝင်သက် စသော တခုတခုသော ရူပကာယကို စွဲမြဲစွာရှုခြင်း ဆိုလိုသည်။ ထိုသို့ ထားဖန် များ၍ ၃-လ ၄-လ စသည် ရှိလတ်သော်... စိတ်ရူး စိတ်နောက်သည် ပျောက် ငြိမ်း၏။ တနေ့ တနေ့လျှင် ၁-နာရီ တန်သည်၊ ၂-နာရီ၊ ၃-နာရီ၊ ၄-နာရီ၊ ၅-နာရီ၊ ၆-နာရီ တန်သည် ထွက်သက် ဝင်သက် စသော မိမိ ရူပကာယ ခန္ဓာကိုယ်၌ မိမိစိတ်ကို တည်ငြိမ်စွာ ထားနိုင်၏။ ထိုအခါ အလိုရှိရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ တည်ငြိမ်စွာ ထားခြင်းငှာ မိမိစိတ်ကို မိမိ အစိုးရ၏။

၂။ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်.... ဆိုသည်ကား မိမိ သန္တာန်မှာ အလှည့်အလည်အားဖြင့် မပြတ်မစဲဖြစ်၍ နေသော သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာ စသော ဝေဒနာ ကာယ ခန္ဓာ ကိုယ်၌ မိမိစိတ်ကို သမ္မာသတိတည်းဟူသော ကြီးလွန်ဖြင့် အကြပ်အတည်း ဖွဲ့ချည်၍ ထားခြင်းတည်း။ ထိုသို့ ထားဖန် များလတ်သော်- စိတ်ရူးစိတ်နောက် ပျောက်ငြိမ်း၏။ ထိုအခါ အလိုရှိရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ တည်ငြိမ်စွာထားခြင်းငှာ မိမိစိတ်ကို မိမိအစိုးရ၏။

၃။ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်.... ဆိုသည်ကား.... မိမိ သန္တာန်မှာ အလှည့်အလည်အားဖြင့် မပြတ်မစဲ ဖြစ်၍နေသော လောဘနှင့် ယှဉ်သောစိတ်၊ ဒေါသနှင့် ယှဉ်သောစိတ် စသော စိတ်အမျိုးမျိုးတို့၌ မိမိစိတ်ကို သမ္မာသတိ တည်းဟူသော ကြီးလွန်ဖြင့် အကြပ်အတည်း ဖွဲ့ချည်၍ ထားခြင်းတည်း။ ထိုသို့ ထားဖန်များလတ်သော်... စိတ်ရူး စိတ်နောက်သည် ပျောက်

သမ္မာသတိနိဒ္ဒေသ

ငြိမ်း၏။ ထိုအခါ အလိဂ္ဂိရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ တည်ငြိမ်စွာ ထားခြင်းငှါ မိမိစိတ်ကို မိမိအစိုးရ၏။

၄။ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်....ဆိုသည်ကား မိမိသန္တာန် ၌ ရှိနေသော ကာမစန္ဒဒ္ဒ, ဗျာပါဒ, ထိန, မိဒ္ဒ, ဥဒ္ဒစ, ကုက္ကုစ, ဝိစိ ကိစ္ဆာအစရှိသောတရားတို့၌ မိမိစိတ်ကို သမ္မာသတိတည်း ဟူ သောကြိုးလွန်ဖြင့် အကြပ်အတည်းဖွဲ့ချည်၍ ထားခြင်းတည်း။ ထိုသို့ထားဖန်များလတ်သော် စိတ်ရူး စိတ်နောက်သည် ပျောက် ငြိမ်း၏။ ထိုအခါ အလိဂ္ဂိရာ ကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံ၌ တည်ငြိမ်စွာ ထား ခြင်းငှါ မိမိစိတ်ကို မိမိအစိုးရ၏။

ကြိုးလွန်ဖြင့်ဖွဲ့ထား

မိမိကိုယ်ခန္ဓာကို ရူပကာယမျိုး, ဝေဒနာကာယမျိုး, စိတ္တ ကာယမျိုး, ဓမ္မကာယမျိုးဟု ၄-ပုံ ၄-စုပြု၍ ထားပြီးလျှင် ပိုင်းခြားရာ နာရီအတွင်း၌ မိမိခန္ဓာကိုယ်မှအပ အာရုံသို့ မိမိ စိတ်ကို မထွက် မသွားစေမူ၍ ထို ၄-ပါးသော မိမိအဇ္ဈတ္တ ကာယတို့၌သာလျှင် သတိတည်းဟူသော ကြိုးလွန်ဖြင့် ဖွဲ့ထား၍ ဘဝအဆက်ဆက်တို့က အစဉ်ပါလာသော စိတ်ရူး စိတ်နောက် စိတ်ပူ စိတ်လောင်တွေကို ပျောက်ငြိမ်းအောင်ပြုမှုကို သတိ ပဋ္ဌာန် အလုပ်ဆိုသည်။

(အကျယ်ကိုမူကား မဟာသတိပဋ္ဌာန် သုတ်ကြီးမှာ ယူလေ၊ ထွက်သက် ဝင်သက်ရှုနည်းကို ငါတို့စီရင်သော အာနာပါနဒီပနီကျမ်း မှာယူလေ။)

တနေ့တနေ့တွင် ညဉ့်အခါ၌ ၂-နာရီ တန်သည်၊ ၃-နာရီ တန်သည် အချိန်ကို ပိုင်းခြား၍ အားထုတ်ရမည်။
သမ္မာသတိ ၄-ပါးပြီး၏။

သမ္မာသမာဓိ နိဒ္ဒေသ

စိတ်ရှူးပျောက်မှု

သမ္မာသမာဓိ ၄-ပါး၌ လောက၌ စာပေ ကျမ်းဂန် သင်ကြားမှုမှ သင်ပုန်းကြီးသည် အစအဦးဖြစ်၏။ သင်ပုန်းကြီးကြေလည်မှ အထက်စာကိုသင်ကြား၍ဖြစ်သည်။ ထို့အတူ ဘာဝနာအလုပ်မှ လည်း သတိပဋ္ဌာန်သည် အစအဦးဖြစ်၏။ သတိပဋ္ဌာန်အလုပ် နေရာကျ၍ စိတ်ရှူးစိတ်နောက် ပျောက်ငြိမ်းမှု အထက်အထက်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ အမှုများကို တည်ကြည်စွာ အားထုတ်နိုင်သည်။

ထို့ကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်အလုပ် နေရာကျ၍ မိမိကိုယ်ခန္ဓာ အစုတို့၌ တနေ့လျှင် ၁-နာရီ၊ ၂-နာရီ၊ ၃-နာရီ စသည်ဖြင့် မိမိစိတ်ကို တည်ငြိမ်စွာ ထားနိုင်ကြသောအခါ၌ သင်ပုန်းကြီးကြေလည်ပြီးသောအခါ မင်္ဂလာသုတ် နမက္ကာရ ပရိတ်ကြီးသဒ္ဒါ သဂြိုဟ် စသည်များကို တက်၍ သင်ကြားရသကဲ့သို့ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဘာဝနာဟု ဆိုအပ်သော သမထဈာန် သမာဓိ ၄-ပါးကို အားထုတ်ရာသတည်း။

ထို ၄-ပါးတို့တွင်-

၁။ ပဌမဈာန်သမာဓိ.... ဆိုသည်ကား ကသိုဏ်းဆယ်ပါး၊ အသုဘဆယ်ပါး၊ ကေသာ လောမ စသော ဒုတ္တိံသာကာရတပါး၊ အာနာပါနတပါး၊ မေတ္တာ ဂရုဏာ မုဒိတာ ဟူသော ဗြဟ္မဝိဟာရ ၃-ပါး၊ ဤ ၂၅-ပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့တွင် တခုခုသော ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ ပရိကမ္မဘာဝနာ၊ ဥပစာရ ဘာဝနာ၊ အပ္ပနာဘာဝနာတည်းဟူသော ဘာဝနာအစဉ်အားဖြင့် လွန်မင်းစွာ အားထုတ်၍ ရှေးဦးစွာ ရအပ်သော ပဌမဈာန် သမာဓိကို

ဝဋ် ၃-ပါး ၄-လီပြဆိုခဏ်း

ဆိုသတည်း၊ ယခု ကာလ၌ စိတ်ရူး စိတ်နေခက် ပျောက်ငြိမ်း ရုံမျှ အားထုတ်သော အာနာပါန အလုပ်သည် ပဌမဈာန် သမာဓိအလုပ်၌ အတွင်းဝင်၏။

(*သတိပဋ္ဌာန်အလုပ်, ပဌမဈာန် သမာဓိ အလုပ် ၂-ချက်ရ ၏။ ဤသမာဓိဈာန် ၄-ပါးတို့၏ အစီအရင်ကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ မှာ ယူလေ။

သမ္မာသမာဓိ ၄-ပါး ပြီး၏။

ဤတွင်ရှေ့ မဂ္ဂင် ၈-ပါး သရုပ်အကျယ်ပြီး၏။

ဝဋ် ၃-ပါး ၄-လီ ပြဆိုခဏ်း

ယခုအခါ ဘုရားသာသနာတွင်း၌ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပွားများ အားထုတ်သည်ရှိသော်.... အကြင်ဝဋ်ဒုက္ခတရားတို့မှ လွတ်ငြိမ်း ခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်၏။ ထို ဝဋ် ဒုက္ခ တ ရား တို့ ကို ပြဆို ပေအံ့။

ဝဋ်ဒုက္ခတရားဆိုသည်ကား- ကိလေသ ဝဋ်တရား, ကမ္မဝဋ် တရား, ဝိပါကဝဋ်တရား ဤသုံးပါးကိုဆိုသတည်း။

ထိုဝဋ် ၃-ပါးသည်လည်း-

- (က) အပါယ်သံသရာ၏ ဆိုင် ရာ ဖြစ် သော ဝဋ်သုံးပါး။
- (ခ) ကာမသုဂတိ သံသရာ၏ ဆိုင် ရာ ဖြစ် သော ဝဋ် သုံးပါး။
- (ဂ) ရူပသံသရာ၏ ဆိုင်ရာဖြစ်သော ဝဋ်သုံးပါး။

*အာနာပါနအလုပ်သည် သမာဓိအလုပ်သာမဟုတ်၊ သတိပဋ္ဌာန် အလုပ်လည်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

(ဆ) အရူပသံသရာ၏ ဆိုင်ရာဖြစ်သော ဝဋ်သုံးပါးဟူ၍
၃-ပါး ၄-လီ၍ရှိ၏။

ထို ၃-ပါး ၄-လီတွင် (က) အပါယ်သံသရာ၏ ဆိုင်ရာဖြစ်
သော ဝဋ်သုံးပါး၌-

၁။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတပါး၊ ဝိစိကိစ္စာတပါး ဤကိလေသာ
၂-ပါးသည် ကိလေသဝဋ် မည်၏။

၂။ ပါဏာတိပါတ၊ အဒိန္နာဒါန၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ၊
မုသာဝါဒ၊ ပိသုဏဝါစာ၊ ဖရုသဝါစာ၊ သမ္ပပ္ပလာပ၊
အဘိဇ္ဈာ၊ ဗျာပါဒ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟူသော အကုသလ
ကမ္မပထတရား ဆယ်ပါးတို့သည် ကမ္မဝဋ် မည်၏။

၃။ ငရဲ သတ္တဝါ၊ တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါ၊ ပြိတ္တာ သတ္တဝါ၊
အသုရကာယ် သတ္တဝါဟု ဆိုအပ်သော ဝိပါက်
ကဋတ္တာ ခန္ဓာငါးပါးသည် ဝိပါကဝဋ် မည်၏။

အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္စာသည် ရှိနေ
၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အထက်ဆုံးဖြစ်သော ဘဝင်္ဂဘုံ၌ ဘဝ
ပေါင်း အသင်္ချေ အနန္တတိုင်အောင် အဖန်ဖန် ရောက်ကြ
ကုန်သော်လည်း တံငါမှဆိုး သူခိုးဓားပြ စသော အကုသိုလ်
ကမ္မပထတိုင်းသို့ တလဲလဲ ကျရောက် လာကြရကုန်၏။ အဝိစိ
အစရှိသော အပါယ်ခန္ဓာတိုင်းသို့လျှင် တလဲလဲ ကျရောက်လာ
ကြရကုန်၏။ ဤသို့လျှင် မကျွတ်နိုင်ဘဲ တဝဲလည်လည် ပြန်လှန်
၍ နေသည်ကို ဝဋ်ဟူ၍ဆိုသတည်း။

(ခ) ကာမသုဂတိ သံသရာ၏ ဆိုင်ရာဖြစ်သော ဝဋ်သုံး
ပါး၌-

ဝဋ် ၃-ပါး ၄-လီပြဆိုခဏ်း

၁။ ကောင်းသော အဆင်းမျိုး အသံမျိုး အနံ့မျိုးအရ သာမျိုး အတွေ့အထိမျိုးတို့၌ သာယာခင်မက် နှစ်သက်တယ်တာသော ကာမတဏှာသည် ကိလေသဝဋ် မည်၏။

၂။ ဒါနသီလ ဘာဝနာစသော ကာမာဝစရ ပုညကြိယာ ဝတ္ထုဆယ်ပါးသည် ကမ္မဝဋ် မည်၏။

၃။ လူသတ္တဝါ နတ်ပြည် ဇိ-ထပ် နတ်သတ္တဝါဟု ဆိုအပ်သော ဝိပင်္ဂါကဋတ္တာ ခန္ဓာငါးပါးသည် ဝိပင်္ဂါကဝဋ် မည်၏။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတဏှာသည် ရှိနေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အထက်ဖြစ်သော ဘဝကံတို့သို့ အဖန်ဖန် ရောက်ကုန် ငြားသော်လည်း ကာမတဏှာ၏ ကျွန်အဖြစ်သို့ တလဲလဲကျ ရောက်လာကြကုန်၏။

(ဂ-ဃ) ရူပ, အရူပသံသရာ၏ ဆိုင်ရာ ဝဋ်သုံးပါးတို့၌-

၁။ ရူပဘဝ အရူပဘဝတို့၌ သာယာ တယ်တာသော ရူပတဏှာ အရူပ တဏှာများသည် ကိလေသဝဋ် မည်၏။

၂။ ရူပကုသိုလ် အရူပကုသိုလ်များသည် ကမ္မဝဋ် မည်၏။

၃။ ရူပဗြဟ္မာဟု ဆိုအပ်သောဝိပင်္ဂါ ကဋတ္တာ ခန္ဓာငါးပါး အရူပဗြဟ္မာဟု ဆိုအပ်သော ဝိပင်္ဂါနာ မက္ခန္ဓာ လေးပါးသည် ဝိပင်္ဂါကဝဋ် မည်၏။

ရူပတဏှာ ရူပကုသိုလ် ရူပဗြဟ္မာ့ခန္ဓာ၊ အရူပတဏှာ
အရူပကုသိုလ် အရူပဗြဟ္မာ့ခန္ဓာဟူ၍ ဝဋ် သုံးပါးနှစ်လီ ဝေ
ဖန်လေ။

ဝဋ် ၃-ပါး ၄-လီ ပြဆိုခဏ်း ပြီး၏။

x x x

မဂ္ဂင်နှင့် ဝဋ် တွဲဘက်ခဏ်း

ရှေ့၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည်လည်း သောတာ
ပတ္တိ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၊ သကဒါမိမဂ္ဂင် ရှစ်ပါး၊ အနာဂါမိ မဂ္ဂင်
ရှစ်ပါး၊ အရဟတ္တ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟူ၍ ရှစ်ပါးလေးလီ ရှိပြန်၏။
ထို ၈-ပါး ၄-လီတို့တွင်-

၁။ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် အပါယ်သံသရာ၏
ဆိုင်ရာဖြစ်သော ဝဋ် ၃-ပါးကို အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းစေ၏။
ကာမသုဂတိ၏ ဆိုင်ရာဖြစ်သော ဝဋ် ၄-ပါး၌မူကား နောက်
၇-ဘဝကို ချန်လှပ်၍ ၇-ဘဝမှ အထက်ဖြစ်လတ္တံ့သော ကာမ
သုဂတိ၏ ဆိုင်ရာဝဋ် ၃-ပါးကိုလည်း သောတာပတ္တိ မဂ္ဂင်ရှစ်
ပါးသည် အကြွင်းမဲ့ချုပ်ငြိမ်းစေ၏။

၂။ သကဒါဂါမိ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် အကျန် ၇-ဘဝတို့တွင်
၂-ဘဝကို ချန်လှပ်၍ ၂-ဘဝ အထက်၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော
၅-ဘဝတို့၌ ကာမသုဂတိ၏ ဆိုင်ရာဝဋ် ၂-ပါးကိုအကြွင်းမဲ့
ချုပ်ငြိမ်းစေ၏။

၃။ အနာဂါမိ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် အကျန် ကာမသုဂတိ
၂-ဘဝကို အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းစေ၏။ ရူပဘဝ အရူပဘဝသာ
ကျန်ရှိ၏။

ဒိဋ္ဌိ၏ ပဌမ, ဒုတိယ, တတိယဘုံ

၃။ အရဟတ္တ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် ရူပသံသရာ အရူပသံသရာ တို့၏ ဆိုင်ရာဖြစ်ကုန်သော ဝဋ် သုံး ပါး တို့ကို အကြောင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းစေ၏။ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့သည် ချုပ်ငြိမ်း ကုန်၏။

မဂ္ဂင်နှင့်ဝဋ် တွဲဖက်၍ ပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

X X X

ဒိဋ္ဌိ၏ ပဌမ ဒုတိယ တတိယဘုံ

သက္ကာယဒိဋ္ဌိသာ ပဓာန

ဝဋ်သုံးပါးလေးလီရိုသည်တွင် ယခုကာလ၌ မုဒ္ဓဘာသာဝင် ရှင်လူအပေါင်းတို့မှာ အပါယ်သံသရာ၏ ဆိုင်ရာဖြစ်သော အပါယ်ဝဋ်သုံးပါးသည် လိုရင်းဖြစ်၏။ ဦးခေါင်း၌ လောင်မီး ကျလောင်၍နေသော ယောက်ျားအား ထိုအခါ၌ ယိုမီးကို သတ်တဲရန်အရေးသည် အကြီးဆုံးသော အရေးဖြစ်၏။ တမိ နစ်မျှ ကြာမြင့်ဖင့်နှေး၍ မနေသာမှုကြီးဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်တွင်း၌ ကြုံ ကြိုက် ကြ ကုန် သော သူတို့မှာ ဦးခေါင်း၌ လောင်မီး ကျလောင်၍ နေသော အမှုထက်ပင် အပါယ်ဝဋ်သုံးပါးကို အကြောင်းမဲ့ ပယ်သတ်ရန်အမှုသည် အရေး တကြီး လိုလှ၏။ ထို့ကြောင့် ဤကျမ်း၌ အပါယ်ဝဋ်သုံးပါး၏ ချုပ်ငြိမ်းကြောင်းဖြစ်သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအစီအရင်ကို ရှေးဦးစွာ ဆိုပေအံ့။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ ၂-ပါးတို့တွင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ သည်သာ လိုရင်းပဓာနဖြစ်၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အကြောင်းမဲ့ ချုပ် ငြိမ်းလျှင် ဝိစိကိစ္ဆာလည်း အကြောင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းတော့သည်။ အကုသိုလ်ကမ္မပထတရား ဆယ်ပါးတို့လည်း အကြောင်းမဲ့ ချုပ် ငြိမ်း လေကုန်တော့သည်။ အပါယ်သံသရာကြီးလည်း အကြောင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းလေတော့သည်။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိတရား

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဆိုသည်ကား- အတ္တဒိဋ္ဌိကို ဆိုသတည်း၊ စက္ခုကို ငါ-ငါ ဟူ၍၎င်း၊ ငါ၏ အတ္တဟူ၍၎င်း၊ ကြောင်ကြောင်ကြီး ထင်မြင်စွဲလမ်း၍နေသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ သောတကို၊ ဃာနုကို၊ ဇိဝှါကို၊ ကာယကို၊ မနောကို၊ ငါငါဟူ၍၎င်း၊ ငါ၏ အတ္တဟူ၍၎င်း၊ ကြောင်ကြောင်ကြီး ထင်မြင်စွဲလမ်း၍ နေသော ဒိဋ္ဌိတည်း။

ငါ-ငါ ဟု စွဲလမ်းမှု

ထိုထို အဆင်းသဏ္ဍာန်ကို မြင်ကြသောအခါ ငါမြင်သည် ငါမြင်သည်ဟု ကြောင် ကြောင်ကြီး ထင်မြင်စွဲလမ်း၍ နေမှုသည် စက္ခုကို ငါ-ငါဟူ၍ ထင်မြင်စွဲလမ်းမှု မည်၏။ ထိုထို အသံကို ကြားကြသောအခါ ငါကြားသည်၊ ငါကြားသည်ဟု ထိုထိုအနံ့ကို နံကြသောအခါ ငါနံသည်၊ ငါနံသည်ဟု ထိုထို အရသာကို စားကြသောအခါ ငါစားသည်၊ ငါစားသည်ဟု ကိုယ်၌ ပူခြင်း၊ အေးခြင်း၊ ညောင်းခြင်း၊ ညာခြင်း၊ နာခြင်း၊ ကျင်ခြင်း စသည် ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ ငါပူသည် ငါအေးသည်၊ ငါညောင်းညာသည်၊ ငါကျင်သည်ဟု ထိုထိုအရာကို ကြံဖန်ကြသောအခါ ငါကြံသည်၊ ငါကြံသည်ဟု ကြောင် ကြောင်ကြီး ထင်မြင်စွဲလမ်း၍ နေမှုသည် မနောကို ငါငါ-ဟူ၍ ထင်မြင်စွဲလမ်းမှု မည်၏။

(ဤကား- အတွင်း အာယတန ခြောက်ပါးတို့၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စွဲလမ်း၍ နေပုံတည်း။)

ပဌမနိဗ္ဗာန်သို့

ရှေးရှေးသော ဘဝတို့၌ မိုက်မဲ မေ့မော မှားခဲ့ ကုန်သော ခပ်သိမ်းသော ဒုစူရိုက်ကံဟောင်း တို့သည် ထို သက္ကာယဒိဋ္ဌိမှ

သီလက္ခန္ဓမဂ္ဂင်ထူတောင်ပုံ

တုယ်တာ၍ သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌ အစဉ်လိုက်၍ နေကြကုန်၏။ နောက်နောက်သော ဘဝ တို့၌ မိုက်မဲမွှောက်မှားလတ္တံ့ ကုန်သော ခပ်သိမ်းသော ဒုစွရိုက်ကံသစ်တို့သည် ထိုသက္ကာယ ဒိဋ္ဌိမှဖြစ်ကြရ၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိချုပ်ငြိမ်းသည်ရှိသော် အဟောင်းအသစ် ဖြစ်ကုန်သော ထို ဒုစွရိုက်ကံ တို့သည် တခုမကျန် အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်း၏။ ထိုသူမှာ အပါယ်သံသရာကြီးသည် အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်း၏။ ယခုဘဝမှစ၍ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်တိုင်အောင် ထို သူ့ သန္တာန် မှာ ခပ်သိမ်းသော ဒုစွရိုက် အမိုက်အမဲ တို့သည်၎င်း၊ ခပ်သိမ်းသော ဒိဋ္ဌိ အမွှောက် အမှား တို့သည်၎င်း၊ ခပ်သိမ်းသော ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသုရကာယ်၊ အပါယ်ဘဝ တို့သည်၎င်း၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့် တပြိုင်နက် တချက်တည်း အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းကြကုန်၏။ ထိုသူသည် အပါယ်သံသရာ၏ ဆိုင်ရာဖြစ်သော ဝဋ်သုံးပါး၏ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသော သဗ္ဗပါဒိသေသ ပဌမနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်၏။ ဘုံစဉ်စံ အရိယာ လောကုတ္တရာဘုံသားအဖြစ်သို့ ရောက်လေ၏။

(ဤကား- သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ အချက်အရာကို ပြဆိုခဏ်းတည်း။)

မီးခြစ်, မီးခြစ်တံ, ကော်ပတ်

ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် သတ္တဝါ၏ခန္ဓာကိုယ်၌ ဘုံသုံးဆင့်ဖြင့် တည်ထောင်၍နေ၏။

- ပဌမဘုံကား- အနုသယဘုံတည်း။
- ဒုတိယဘုံကား- ပရိယုဠာနဘုံတည်း။
- တတိယဘုံကား- ဝိတိက္ကမ ဘုံတည်း။

ကာယကံသုံးပါး ဝစီကံ လေးပါးကို ဝိတိက္ကမဘုံဆိုသည်။ မနောကံကို ပရိယုဠာနဘုံဆိုသည်။ ကံသုံးပါးသို့ မရောက်သေး

မူ၍ ကံသုံးပါး၏ အမြစ် မူလ ဗီဇမျိုးစေ့ အနေနှင့် ကိုယ်ခန္ဓာ တခုလုံး၌ ကိန်းဝပ် တည်ထောင်၍ အနုမတဂ္ဂ သံသရာ၌ အစဉ် အမြဲ လိုက်ပါ၍နေသောဒိဋ္ဌိကို အနုသယဘုံဆိုသည်။

ဒိဋ္ဌိဒုစ္စရိုက်တို့ကို ဖြစ်ပွားနိုင်စေသော အာရုံတရားတို့သည် စက္ခုစသော၊ ဒွါရခြောက်ပါးတို့တွင် တခုခုသောဒွါရ၌ ထိခိုက် လာကုန်သည်ရှိသော် ထိုဒိဋ္ဌိ၏ အပွားအစီးဖြစ်သော အကု သိုလ်စုသည့် အနုသယဘုံမှ ထကြွ၍ ပရိယုဋ္ဌာနဘုံကို ပြည့်စေ၍ တည်လေ၏။

(မနောကံ အဖြစ်သို့ရောက်၍ တည်လေ၏ ဆိုလိုသည်။)

မနောကံ အဖြစ်တွင် မ ငြိမ်း နိုင် ပြန် သော်— ပရိယုဋ္ဌာန ဘုံမှ ထကြွသောင်းကျန်း၍ ဝီတိက္ကမဘုံကို ပြည့် စေ ၍ တည် လေ၏။

(ကာယကံ, ဝစီကံအဖြစ်သို့ ရောက်၍တည်လေ၏ဆိုလိုသည်။)

ဒိဋ္ဌိအနုသယဘုံသည် မီး ခြစ် ဆေး ခဲ အ တွင်း ၌ ကိန်းဝပ်၍ နေသော ဓာတ်နှင့်တူ၏။ ပရိယုဋ္ဌာန ဒုတိယဘုံသည် ကော် ပတ်နှင့် တိုက်သဖြင့် တောက်ထ၍ မီးခြစ်တံ၌ တောက်လောင်၍ နေသော မီးတောက်နှင့်တူ၏။ ဝီတိက္ကမ တတိယဘုံသည် မီးခြစ် တံမှ ကူး၍ အမှိုက်ပုံစသည်ကို တောက်လောင်သော မီးတောက် နှင့်တူ၏။ အပဉ္စ ကောင်းသောအဆင်း ကောင်းသောအသံ အစရှိသော အာရုံ ၆-ပါးသည် ကော်ပတ်နှင့်တူ၏။

ဒိဋ္ဌိ၏ပဌမဘုံ, ဒုတိယဘုံ, တတိယဘုံကို ပြဆိုခဏ်း ပြီး၏။

မဂ္ဂင်္ဂကို ခန္ဓာ ၃-ပါးဖွဲ့ပုံ

မဂ္ဂင်္ဂကို ခန္ဓာ ၃-ပါးဖွဲ့ပုံ

- ၁။ သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တ, သမ္မာအာဇီဝ ဤမဂ္ဂင်္ဂ သုံးပါးသည် သီလက္ခန္ဓာ မည်၏။
- ၂။ သမ္မာဝါယာမ, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓိ ဤမဂ္ဂင်္ဂ သုံးပါးသည် သမာဓိက္ခန္ဓာ မည်၏။
- ၃။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပ ဤမဂ္ဂင်္ဂ နှစ်ပါးသည် ပညာက္ခန္ဓာ မည်၏။

သီလ သမာဓိ ပညာဟူသော သာသနာတော် သုံးပါးဖြစ်၏။ သီလက္ခန္ဓာမဂ္ဂင်္ဂ ၃-ပါးကို အကျယ်ဝေဖန်သည် ရှိသော် အာဇီဝဋ္ဌမက သီလဖြစ်၏။

ဖြစ်ပုံကား

- ၁။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ။
 - ၂။ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိ။
 - ၃။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏိ။
- ဤ ၃-ပါးသည် သမ္မာကမ္မန္တ မဂ္ဂင်္ဂ ပေတည်း။

- ၁။ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ။
 - ၂။ ပိသုဏဝါစာ ဝေရမဏိ။
 - ၃။ ဖရုသဝါစာ ဝေရမဏိ။
 - ၄။ သမ္ပပ္ပလာပါ ဝေရမဏိ။
- ဤ ၄ ပါးသည် သမ္မာဝါစာမဂ္ဂင်္ဂ ပေးတည်း။

အသက်မွေးကြောင်း ဖြစ်သော ပါဏာတိပါတ စသည်မှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းသည် သမ္မာအာဇီဝ မဂ္ဂင်္ဂ ပေတည်း။

ဤသို့လျှင် သီလက္ခန္ဓာ မဂ္ဂင် ၃-ပါးဟူသည် အာဇီဝဋ္ဌမက သီလပင်တည်း။

လူတို့၏ ငါးပါးသီလ ရသေ့ပရပိုဇ်တို့၏ ဒသသီလ သာမဏေတို့၏ ဒသသီလသည်၎င်း၊ ရဟန်းတို့၏ ၂၂၇-ပါး သော သိက္ခာပုဒ်တော်တို့သည်၎င်း၊ ဤနိစ္စ သီလမျိုးစုသည် အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ၌ အကျုံးဝင်ကုန်၏။ လူတို့၏ အဋ္ဌင်္ဂဥပေါသထ သီလ၊ ဒသသီလများသည်လည်း လူတို့၏ ပဉ္စသီလ၊ အာဇီဝဋ္ဌမက သီလပေါ်တွင် အမှန်းတင်သီလ အရောင်တင် သီလပေတည်း။

ပယ်ဖျက်ရန်

ဤ သမ္မာ ဝါ စာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာ အာဇီဝ ဟူသော သီလက္ခန္ဓာ မဂ္ဂင် သုံးပါးသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ တတိယ ဘုံကို ပယ်ဖျက်ရန် တရားစုပေတည်း။ ကာယဒုစ္စရိုက် ၃-ပါး ဝစီဒုစ္စရိုက် ၄-ပါးတို့ကို ပယ်ဖျက်ရန် တရားစု ဆိုလိုသည်။ ။ သမ္မာဝါ ယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိဟူသော သမာဓိက္ခန္ဓာမဂ္ဂင် ၃-ပါးသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ ဒုတိယဘုံ ကို ပယ်ဖျက်ရန် တရား စုပေတည်း။ မနောဒုစ္စရိုက် ၃-ပါးကို ပယ်ဖျက်ရန် တရားစု ဆို လိုသည်။ ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဟူသော ပညာက္ခန္ဓာ မဂ္ဂင် ၂-ပါးသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ ပဌမဘုံကြီး ကို ပယ်ဖျက်ရန် တရား စုပေတည်း။ သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာ တခုလုံး၌ အနုမတဂ္ဂ သံသရာတွင် အစဉ်အမြဲ ကိန်းဝပ်၍နေသော အနုသယဘုံကြီး ကို ပယ်ဖျက်ရန် တရားစုဆိုလိုသည်။

မဂ္ဂင်ကို ခန္ဓာ ၃-ပါးဖွဲ့ပုံပြီး၏။

သီလက္ခန္ဓမဂ္ဂင်ထူထောင်ပုံ

သီလက္ခန္ဓ မဂ္ဂင် ထူထောင်ပုံ

ဒိဋ္ဌိ၏ ဘုံနှင့် မဂ္ဂင်ကို နေရာချ၍ ပြဆိုခဏ်း

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ အစီးအပွားဖြစ်သော ကာယဒုစ္စရိုက် ၃-ပါး ဝစီဒုစ္စရိုက် ၄-ပါးတို့ကို ပယ်ရှားခြင်းငှာ သီလက္ခန္ဓ မဂ္ဂင် ၃-ပါးကို ထူထောင်ရမည်။ အာဇီဝဥမကသီလကို ခံယူဆောက်တည်၍ စောင့်ထိန်းရမည် ဆိုလိုသည်။

သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ၏အစီးအပွားဖြစ်သော မနောဒုစ္စရိုက် ၃-ပါးကို ပယ်ရှားခြင်းငှာ သမာဓိက္ခန္ဓမဂ္ဂင် ၃-ပါးကို ထူထောင်ရမည်။ အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်၊ အဋ္ဌိက ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်၊ ကသိုဏ်းကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ် စသည်တို့တွင် တခုခုကို တည်ထောင်၍ ယုတ်စွာအဆုံး တနေ့တညဉ့်အဘို့တွင် တနာရီ မျှသော်လည်း စိတ်တည်ကြည်ခွင့် ရအောင် နေ့စဉ်စွဲမြဲရမည် ဆိုလိုသည်။

ထို့နောက် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ ပဌမဘုံကြီးကို ပယ်သတ်ခြင်းငှာ ပညာက္ခန္ဓ မဂ္ဂင် ၂-ပါးကို ထူထောင်ရမည်။ မိမိသန္တာန်၌ရှိသော ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့တွင် ထင်ရှားလှစွာသော တခုခုသော ရုပ်တရား၊ နာမ်တရား၌ အနိစ္စ ရှုနည်းကို ထူထောင်၍ အသက်ထက်ဆုံး အခွင့်သာသမ္ပ ကြိုးစားအားထုတ်၍ ရှုရမည် ဆိုလိုသည်။

(ဤကား ဒိဋ္ဌိဘုံ ၃-ခုနှင့် မဂ္ဂင် ၃-မျိုးကို နေရာချ၍ ပြဆိုခဏ်းတည်း။)

ဒိဋ္ဌိ၏ ဘုံနှင့် မဂ္ဂင်ကို နေရာချ၍ ပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

အာဇီဝဋ္ဌမက သီလခံယူပုံ

ရှေ့ဦးစွာ ဒိဋ္ဌိ၏ တတိယဘုံကြီးကို ပယ်ဖျက်ခြင်းငှာ လူ့ဖြစ်
 သော သူတို့သည် အာဇီဝဋ္ဌမကသီလကို ခံယူဆောက်တည်၍
 လုံခြုံစွာ စောင့်ထိန်းသဖြင့် သီလဝိသုဒ္ဓိ၌ တည်ကြကုန် ရာ၏။
 မိမိတို့အလိုအလျောက် နှုတ်မြှောက်၍ ဆောက်တည်လျှင်လည်း
 ပြီးပါ၏။ နှုတ်မြှောက်၍ မဆောက်တည်သော်လည်း ပါဏာတိ
 ပါတ အစရှိသော ရှစ်ပါးသော အမှုတို့ကို ယခုနေ့မှစ၍ အသက်
 ထက်ဆုံး လွတ်ကင်းအောင် ကြဉ် ရှောင် မည် ဟု ခိဋ္ဌာန်၍
 ကြဉ်ရှောင်လျှင်လည်း ပြီးပါ၏။

(မိမိအလိုအလျောက် ဆောက်တည်ရာ၌ သီလတောင်းဘွယ်ကိစ္စ
 မရှိပြီ။

- ၁။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ ပါဏာ တိ ပါတာ ဝိရ
မာမိ။
- ၂။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ အဒိန္နာဒါနာ ဝိရမာမိ။
- ၃။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝိရ
မာမိ။
- ၄။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ မုသာဝါဒါ ဝိရမာမိ။
- ၅။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ ဝိသုဏာယ ဝါစာယ ဝိရ
မာမိ။
- ၆။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ ဖရုသာယ ဝါစာယ ဝိရ
မာမိ။
- ၇။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သမ္ပပ္ပလာပါ ဝိရမာမိ။
- ၈။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ မိစ္ဆာဇီဝါ ဝိရမာမိ။

အာဇီဝဋ္ဌမကသီလခံယူပုံ

အနက်ကား

- ၁။ အဟံ၊ ငါသည်။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ၊ ယနေ့ကို အစပြု၍။ ပါဏုပေတံ၊ အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး။ ပါဏာတံ ပါတာ၊ သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ။ ဝိရမာမိ၊ ကြည်ရှောင်ပါ၏။
- ၂။ အဒိန္နာဒါနာ၊ အရှင်မပေးသော သူ့ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ။ ဝိရမာမိ၊ ကြည်ရှောင်ပါ၏။
- ၃။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရာ၊ ယစ်မျိုးငါးပါးနှင့်တကွသော ကာမေသု မိစ္ဆာစာရမှ။ ဝိရမာမိ၊ ကျည်ရှောင်ပါ၏။
- ၄။ မုသာဝါဒါ၊ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ။ ဝိရမာမိ၊ ကြည်ရှောင်ပါ၏။
- ၅။ ပိသုဏာယ-ဝါစာယ၊ သူ့၂-ယောက်တို့၏ အကြား၌ ကုန်းတိုက်စကားမျိုးကို ပြောဆိုခြင်းမှ။ ဝိရမာမိ၊ ကြည်ရှောင်ပါ၏။
- ၆။ ဖရုသာယ ဝါစာယ၊ အမျိုးကို ထိအောင်ဆိုခြင်း အစရှိသော ကြမ်းထမ်းသော စကားမျိုးကို ပြောဆိုခြင်းမှ။ ဝိရမာမိ၊ ကြည်ရှောင်ပါ၏။
- ၇။ သမ္ပပ္ပလာပါ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး၊ သံသရာအကျိုး၊ လောကုတ္တရာ အကျိုးတို့မှ လွတ်ကင်းသဖြင့် ပြိန်ဖျင်းသော စကားမျိုးကို သူတပါးတို့အား အရှည်အမြော ပြောဟောခြင်းမှ။ ဝိရမာမိ။ ကြည်ရှောင်ပါ၏။

မဂ္ဂင်္ဂိပနီ

၈။ အဟံ၊ ငါသည်။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ၊ ယနေ့ကို အစပြု၍၊ ပါဏုပေတံ၊ အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး။ မိစ္ဆာဇီဝါ၊ ယုတ်မာ မှောက်မှား မတရားသော အသက်မွေးခြင်းမှ။ ဝိရမာမိ၊ ကြဉ်ရှောင်ပါ၏။

(အလယ် သိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း “အဟံ၊ ငါသည်။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ၊ ယနေ့ကို အစပြု၍။ ပါနုပေတံ၊ အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး”။ ပုဒ်တို့ကို အသီးသီးထုတ်ဘော်၍ ဆိုလေ။)

နိစ္စသီလမျိုး

တခါ ခံယူ ဆောက်တည်၍ ထားလျှင် မကျူးမလွန်သမျှ ကာလပတ်လုံး မပျက်ပြီ၊ ကျူးလွန်မိပြန်လျှင် ကျူးလွန်မိသော သိက္ခာပုဒ်ကိုသာ ထပ်၍ ဆောက်တည်ရသည်။ မကျူးလွန်မိသော သိက္ခာပုဒ်ကိုကား ထပ်၍ ဆောက်တည်ဘွယ်မရှိပြီ၊ ထပ်၍ ဆောက်တည်သော်လည်း အပြစ်မရှိ ခိုင်မြဲစေရခြင်း အကျိုး ရှိ၏။ တနေ့တခါ နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း ဆောက်တည် လျှင်လည်း ကောင်းပါ၏။ ဤအာဇီဝဋ္ဌမက သီလမည်သည် ငါးပါး သီလ ကဲ့သို့ နိစ္စသီလမျိုးဖြစ်၏။ ဥပုသ်နေ့မှာမှ ဆောက်တည်ရသော သီလမျိုးမဟုတ် ဥပုသ်နေ့၌ ဥပုဒ်စောင့်ထိန်း သူတို့မှာ ဥပေါသထသီလကိုသာ ဆောက်တည်ဘွယ်ရှိ၏။ ဆယ်ပါး သီလကို အမြဲစောင့်ထိန်းရသော သာမဏေ ရသေ့ ပရိပိုင်တို့သည်၎င်း၊ ၂၂၇-ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို အမြဲစောင့် ထိန်း ရသော ရဟန်းတို့သည်၎င်း၊ အာဇီဝဋ္ဌမက သီလကို အထူးခံယူဘွယ် ကိစ္စမရှိပြီ။

အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ ခံယူပုံကိုပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

ဒုစ္စရိုက် ၇-ပါးအင်္ဂါ

ဒုစ္စရိုက် ၇-ပါး အင်္ဂါ

ပါဏာတိပါတ အင်္ဂါ ၅-ပါး

- ၁။ ပါဏော၊ အသက်ရှိသော သတ္တဝါလည်း ဖြစ်စေ။
- ၂။ ပါဏသညိတာ၊ သတ္တဝါဟု သိရှိသည်လည်း ဖြစ်စေ။
- ၃။ ဝဓကစိတ္တံ၊ သတ်လိုသောစိတ် ရှိသည်လည်း ဖြစ်စေ။
- ၄။ ဥပက္ကမော၊ သတ် အံ့သော ပယောဂကို ပြုသည်လည်း ဖြစ်စေ။
- ၅။ တေန၊ ထိုပယောဂကြောင့်။ မရဏံ၊ သေသည်လည်း ဖြစ်စေ။

ဤ အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင် ကျူးလွန်မိလျှင် ပဌမ သိက္ခာပုဒ်ပျက်၏။ ထပ်မံ၍ ခံယူဆောက်တည် ရမည်။

အဒိန္နာဒါန အင်္ဂါ ၅-ပါး

- ၁။ ပရပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သူတပါးသိမ်းပိုက်သော ဝတ္ထုလည်း ဖြစ်စေ။
- ၂။ ပရပရိဂ္ဂဟိတသညိတာ၊ သူတပါး သိမ်းပိုက်သော ဝတ္ထုဟု သိရှိသည်လည်း ဖြစ်စေ။
- ၃။ ထေယျစိတ္တံ၊ ခိုးလိုသောစိတ် ရှိသည်လည်း ဖြစ်စေ။
- ၄။ ဥပက္ကမော၊ ခိုးအံ့သော ပယောဂကိုပြုသည်လည်း ဖြစ်စေ။

မဂ္ဂင်္ဂိပနီ

၅။ တေန၊ ထိုပယောဂဖြင့်။ ဟရဏံ၊ ယူဆောင်ခြင်း
 မြောက်သည်လည်း ဖြစ်စေ၊
 ဤအင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင် ကျူးလွန်မိလျှင် ဒုတိယ
 သိက္ခာပုဒ်ပျက်၏။ ထပ်မံ၍ ခံယူဆောက်တည်ရမည်။

ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ အင်္ဂါ ၄-ပါး

- ၁။ အဂမနိယဝတ္ထု၊ မသွားလာထိုက်သော ယောက်ျား၊
 မိန်းမလည်းဖြစ်စေ။
- ၂။ တသ္မိံ၊ ထိုမသွားလာထိုက်သော ယောက်ျား မိန်းမ
 မ၌။ သေဝနစိတ္တံ၊ ပေါင်းဖော် မှီဝဲလိုသောစိတ်
 ရှိသည်လည်းဖြစ်စေ။
- ၃။ သေဝနပယောဂေါ၊ ပေါင်းဖော် မှီဝဲအံ့သောပယော
 ဂကို ပြုသည်လည်းဖြစ်စေ။
- ၄။ မဂ္ဂေနမဂ္ဂပ္ပ ဝိပတ္တိ အဓိဝါသနံ၊ မဂ်အင်္ဂါချင်း
 တွေ့ထိမှုကို သာယာခြင်းရှိသည်လည်းဖြစ်စေ။

ဤ အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင် ကျူးလွန်မိလျှင် တတိ
 ယ သိက္ခာပုဒ်ပျက်၏။ ထပ်မံ၍ ခံယူဆောက်တည်ရမည်။

မုသာဝါဒ အင်္ဂါ ၄-ပါး

- ၁။ အတထဝတ္ထု၊ မဟုတ်မမှန်သော ဝတ္ထုလည်းဖြစ်စေ။
- ၂။ ဝိသံဝါဒနစိတ္တံ၊ ချွတ်ယွင်းစေလိုသော စိတ်ရှိသည်
 လည်း ဖြစ်စေ။
- ၃။ တဇ္ဇောဝါယာမော၊ ထို စိတ်အား လျော်သော
 လုံ့လပယောဂကို ပြုသည်လည်းဖြစ်စေ။

ဒုစရိုက် ၇-ပါးအင်္ဂါ

၄။ ပရဿ၊ သူတပါးက။ တဒတ္ထ ဝိဇာနနံ၊ ထိုစကား၏ အနက်ကို သိသည်လည်းဖြစ်စေ။

ဤအင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင်ကျူးလွန်မိလျှင် စတုတ္ထ သိက္ခာပုဒ်ပျက်၏။ ထပ်မံ၍ ခံယူဆောက်တည်ရမည်။

ဝိသုဏဝါစာ အင်္ဂါ ၄-ပါး

၁။ ဘိန္ဒိတဗ္ဗောပရော၊ ကွဲပြားစေအပ်သော သူတပါးလည်း ရှိစေ။

၂။ ဘေဒပုရေက္ခာရတာ၊ သူ ၂-ဦးတို့ ကွဲပြားခြင်းကို ရှေ့ရှုသည်လည်း ဖြစ်စေ။

၃။ တဇ္ဇော ဝါယာမော၊ ထို စိတ်အားလျော်သော လုံ့လပယောဂကို ပြုသည်လည်းဖြစ်စေ။

၄။ တဿ၊ ထိုသူတပါးက။ တဒတ္ထဝိဇာနနံ၊ ထိုကုန်းတိုက်သော စကား၏အနက်ကို သိသည်လည်းဖြစ်စေ။

ဤ အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင် ကျူးလွန်မိလျှင် ပဉ္စမ သိက္ခာပုဒ်ပျက်၏။ ထပ်မံ၍ ခံယူဆောက်တည်ရမည်။

ဖရုသဝါစာ အင်္ဂါ ၃-ပါး

၁။ အက္ကောသိတဗ္ဗော ပရော၊ ဆဲရေးအပ်သော သူတပါးလည်း ရှိစေ။

၂။ ကုပိတ စိတ္တံ၊ အမျက်ထွက်သော စိတ်လည်း ရှိစေ။

၃။ အက္ကောသနာ၊ ဆဲရေးသည်လည်း ဖြစ်စေ။

ဤအင်္ဂါသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင် ကျူးလွန်မိလျှင် ဆဋ္ဌမ သိက္ခာပုဒ်ပျက်၏။ ထပ်မံ၍ ခံယူဆောက်တည်ရမည်။

မဂ္ဂင်္ဂိပနီ

သမ္ဗုပ္ပလာပ အင်္ဂါ ၂-ပါး

- ၁။ နိရတ္ထက ကထာ ပုရေက္ခာရတာ၊ အကျိုးမရှိသော စကားကို ရှေ့ရှုရင်းလည်း ဖြစ်စေ။
- ၂။ တထာ ရူပိကထာ ကထာနံ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော စကားမျိုးကို ပြောဆိုသည်လည်း ဖြစ်စေ။

ဤအင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင် ကျလွန်မိလျှင် သတ္တမ သိက္ခာပုဒ်ပျက်၏။ ထပ်မံ၍ ခံယူဆောက်တည်ရမည်။

ဒုစ္စရိုက် ၇-ပါး အင်္ဂါ ပြီး၏။

× × ×

သိက္ခာပုဒ်ပျက်ခြင်းနှင့် ကမ္မပထမြောက်ခြင်း

အကျိုးမရှိသော စကားမျိုးဆိုသည်ကား- ဆန်းကြယ်စွာ လုပ်ကြံ၍ထားသော ထိုးဇာတ်မျိုးတည်း။ ရာမဇာတ်၊ အီနောင်ဇာတ်၊ ငွေ တောင် ဇာတ် စသည်တို့တည်း။ ယခုကာလတို့၌ သမ္ဗုပ္ပလာပ အင်္ဂါဖြစ်သော ထိုးဇာတ်ဝတ္ထုမျိုး များစွာ ပေါ်ပေါက်လျက် ရှိကြ၏။

မုသာဝါဒ၊ ပိသုဏဝါစာ၊ သမ္ဗုပ္ပလာပတို့၌ ပြဆိုခဲ့သော အင်္ဂါတို့ကား သိက္ခာပုဒ်ပျက်ကြောင်း အင်္ဂါတို့ သာတည်း။ ကမ္မပထမြောက်ကြောင်း အင်္ဂါတို့မဟုတ်ကုန်သေး။

မုသာဝါဒ၌ သူတပါးတို့၏ အကျိုးစီးပွား ပျက်စီးခြင်း အင်္ဂါ။

ပိသုဏဝါစာ၌ သူတပါး စိတ်ဝမ်း ကွဲပြားခြင်း အင်္ဂါ။

သမ္ဗုပ္ပလာပ၌ ထိုးဇာတ်ဝတ္ထုများကို အဟုတ်အမှန် ဟူ၍ သူတပါးမှတ်ယူခြင်းအင်္ဂါ။

သမာဓိက္ခန္ဓမဂ္ဂင်ထူထောင်ပုံ

ဤအင်္ဂါတို့ကိုထည့်မှ ကမ္မပထ မြောက်ကြောင်း အင်္ဂါဖြစ်သည်။ ပါဏာတိပါတ စသော ကြွင်းလေးပါးတို့၌မူကား ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အင်္ဂါတို့သည်ပင်လျှင် သိက္ခာပုဒ် ပျက်ကြောင်း၊ ကမ္မပထမြောက်ကြောင်း၊ ၂-ချက်ရကြကုန်၏။ ဤကား အာဇီဝဋ္ဌမက သီလကို နိစ္စပြု၍ ခံယူစောင့်ထိန်းကြကုန်သော သူတို့သည် သိသင့်သိထိုက်သော ဒုစရိုက် ၇-ပါးတို့၏ အင်္ဂါတို့တည်း။ ဤကား သီလက္ခန္ဓမဂ္ဂင် ၃-ပါး ထူထောင်ပုံ အမြောက်တည်း။

သီလက္ခန္ဓမဂ္ဂင် ထူထောင်ပုံပြီး၏။

သမာဓိက္ခန္ဓမဂ္ဂင် ထူထောင်ပုံ

ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်

သီလက္ခန္ဓမဂ္ဂင်သုံးပါးကို ခံယူ ထူထောင်၍ လုံခြုံစွာ စောင့်ထိန်းသဖြင့် သီလဝိသုဒ္ဓိဘုံ၌ ကောင်းစွာ တည်သော သူအား သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ အစီးအပွားဖြစ်ကုန်သော မိစ္ဆာဇီဝနှင့် တကွကုန်သော ကာယဒုစရိုက် ၃-ပါး၊ ဝစီဒုစရိုက် ၄-ပါး၊ ဤဒုစရိုက် ၇-ပါးတို့သည် ကင်းရှင်းကုန်၏။ ဒိဋ္ဌိ၏ တတိယဘုံကြီးသည် ထကြွသောင်းကျန်းခြင်းမရှိ ငြိမ်ဝပ်လေ၏။ ထိုအခါ၌ ဒိဋ္ဌိ၏ ဒုတိယဘုံဟု ဆိုအပ်သော မနောဒုစရိုက် ၃-ပါးတို့ကို ပယ်သတ်ခြင်းအကျိုးငှါ သမ္မာဝါယာမ သမ္မာသထိ သမ္မာသမာဓိဟု ဆိုအပ်သော သမာဓိက္ခန္ဓမဂ္ဂင်သုံးပါးတို့ကို ထူထောင်ရမည်။ သမာဓိက္ခန္ဓမဂ္ဂင်သုံးပါး ထူထောင်မှု ဆိုသည်ကား ကသိုဏ်းဆယ်ပါး အစရှိသော သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးဆယ်တို့တွင် တခုခုသော ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်ကို တည်ထောင်မှုပေတည်း။

အာနာပါနအလုပ်

ဤအရာ၌ အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်ကို အနည်းငယ်ပြ ဆိုပေအံ့။ ဃနာဝါသ သမ္မာဓံ၌ နေကြရကုန်သော လူတို့သည် နေ့အတို၌ အခွင့်မရကြကုန်သည်ရှိသော် ည၌အတို၌ မအိပ်မိ ၁-နာရီခန့်၊ ၂-နာရီခန့်၊ နံနက်၌ မထမီ တနာရီမျှသော်လည်း အာနာပါနအလုပ်ကို အာထုတ်စွဲမြဲကြရကုန်၏။ အားထုတ်ပုံ ကား “သတောဝ အဿသတိ၊ သတောဝ ပဿသတိ” ဟူ သော ပါဠိတော်မြတ်နှင့်အညီ ပိုင်းခြားသော နာရီအတွင်း ၌ မိမိစိတ်ကို ထွက်သက်ဝင်သက် အာရုံမှတစ်ပါး အခြားသို့ မထွက်စေမူ၍ ထိုနာရီအတွင်းမှာ ထွက်သက်ဝင်သက် အာရုံ၌ သာ မိမိစိတ်ကိုတည်ငြိမ်စွာ နေအောင် ကာယိက ဝီရိယ၊ စေ တသိကဝီရိယ ၂-ပါးနှင့် အားထုတ်၍ ရှုကြရမည်။

ဝီရိယ ၂-ပါး.... “ကာယိက ဝီရိယ” ဆိုသည်ကား ပိုင်း ခြားသော နာရီမှာ တနေ့တရက်မျှ မပျက်မကွက် စေရအောင် ထကြလုံ့လ ဝီရိယကို ပြုမူတည်း။

“စေတသိက ဝီရိယ” ဆိုသည်ကား ထွက်သက် ဝင်သက် တည်း ဟူသော အာရုံမှ တခြားတစ်ပါးသော အာရုံသို့ စိတ်ကို မထွက်စေရအောင် ကြောင့်ကြ စိုက်ထုတ်ခြင်း၊ ငိုက်မျဉ်းမှု၊ မှိုင်ငေးမှု၊ မေ့မောမှု မရှိစေရအောင် မိမိစိတ်ကို ထွက်သက် ဝင်သက် တည်းဟူသော အာရုံ၌ အတွင်စေ့ဆော်ခြင်းကို ဆို သတည်း။

စိတ်အမှတ် ပြုမူမြဲစေ

နှာခေါင်း၌ မိမိစိတ်ကို အခိုင်အမြဲ စိုက်ထား၍ ထိုအရပ်၌ ထွက်သက် လေခတ်လာသောအခါ ထွက်သက်ဟူ၍၊ ဝင်သက်

သမာဓိက္ခန္ဓမဂ္ဂင်တိထောင်ပုံ

လေခတ်လာသောအခါ ဝင်သက်ဟူ၍ စိတ်အမှတ်ပြုမှု မြဲစေရမည်။ ထိုသို့အားထုတ်သော ကာယိက ဝီရိယ၊ စေတသိက ဝီရိယ ၂-ပါးသည် သမ္မာဝါယမ မဂ္ဂင် မည်၏။ ထိုသို့ အားထုတ်၍ လခွဲ၊ တလ၊ နှစ်လ စသည် ရှိလတ်သော် ထွက်သက် ဝင်သက်၌ သတိတရားသည် ခိုင်စွာတည်၏။ ထို သတိတရားသည် သမ္မာသတိ မဂ္ဂင် မည်၏။ ထွက်သက်ဝင်သက် အာရုံ၌ စိတ်၏ တည်ငြိမ်ခြင်း သမာဓိ တရားသည် တိုးပွား၍ လာ၏။ ထို သမာဓိတရားသည် သမ္မာသမာဓိ မဂ္ဂင် မည်၏။ သမာဓိက္ခန္ဓမဂ္ဂင်သုံးပါး ထူထောင်မိ၏။ စိတ်ရူး စိတ်နောက်သည် တနေ့တခြား ပျောက်ကင်း၍ သွား၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံနှင့် တွေ့ကြုံလျှင် မိမိတို့စိတ်ကို အစိုးမရမှုသည် လူတိုင်းမှာပင် သိမြင်ထင်ရှားလျက်ရှိကြ၏။ လောက၌ စိတ်ကို အစိုးမရကြသော သူရူးသူနှမ်းများသည် လောက အရေးအရာတို့၌ အသုံးမကြဖြစ်၏။ ထို့အတူ လောက၌ လူကောင်း သူကောင်း ဆိုရသော သူတို့သည် ကမ္မဋ္ဌာန်းမှု၌ ကား - စိတ်ကို အစိုးမရကြသော သူရူး သူနှမ်းအရာ၌ပင် တည်ကြကုန်၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှုနှင့်ပင် တွေ့ကြုံလျှင် အသုံးမကျ ရှိနေကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် စိတ်ရူး စိတ်နောက် တို့ကို ပျောက်ကင်း ကြစေခြင်းငှာ ဤသမာဓိက္ခန္ဓမဂ္ဂင် သုံးပါးကို အားထုတ်ကြရ ကုန်သတည်း။

(ဤသမာဓိမဂ္ဂင်အရာ၌ ကြွင်းကျန်သော ပြောဆိုဘွယ် အရပ်ရပ်တို့ကို ငါတို့စီရင်သော ဗောဓိပက္ခိယဒီပနီ အာနာပါနဒီပနီ စာအုပ်တို့မှာ ယူကြလေ။)

စိတ်ရှူးပျောက်နိုင်ပုံ

ဥပစာရ ဘာဝနာ၊ အပ္ပနာ ဘာဝနာ များသို့ မပေါက်
 မရောက်ကြ ကုန်သော်လည်း တနေ့တနေ့လျှင် ၁-နာရီအတွင်း
 ၂-နာရီအတွင်းမှာ အာနာပါနအာရုံ၌ မိမိစိတ်ကို တည်ငြိမ်စွာ
 နေအောင် ထားနိုင် ကြလျှင်ပင် အလိုရှိရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှု၌
 စိတ်ကို ထားခြင်းငှာ လွယ်ကြ ကုန်တော့သည်။ သမာဓိက္ခန္ဓာ
 မဂ္ဂင်္ဂသုံးပါး ထူထောင်၍ စိတ္တ ဝိသုဒ္ဓိတုံ၌ တည်သော သူအား
 သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ အစီးအပွား ဖြစ်ကုန်သော အဘိဇ္ဈာ ဗျာပါဒ
 မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသော မနောဒုစ္စရိုက် သုံးပါးတို့သည် ကင်းကွာ
 ကုန်၏။ ဒိဋ္ဌိ၏ မနောကံ ဟူသော ဒုတိယဘုံကြီးသည် ထကြ
 လှုပ်ရှားခြင်းမရှိ ငြိမ်ဝပ်လေ၏။ နိဝရဏ တရားတို့ကြောင့်
 ဖြစ်သော စိတ်ရှူးစိတ်နှောက်သည် ပျောက်ငြိမ်းလေ၏။ ဤကား
 သမာဓိက္ခန္ဓာမဂ္ဂင်္ဂသုံးပါး ထူထောင်ပုံတည်း။

ပညာက္ခန္ဓာ ထူထောင်ရာကာလ

သီလက္ခန္ဓာမဂ္ဂင်္ဂ သုံးပါးတို့သည် ခံယူဆောက်တည်မိလျှင်ပင်
 ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ တည်ကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုခဏမှစ၍ မကျူး
 လွန်သမျှ ကာလပတ်လုံး သီလဝိသုဒ္ဓိနှင့် ပြည့်စုံသောသူမည်၏။
 ခံယူ ဆောက်တည်သော နေ့၌ပင်လျှင် သမာဓိက္ခန္ဓာမဂ္ဂင်္ဂ
 အလုပ်ကို အားထုတ်ထိုက်၏။ သမာဓိက္ခန္ဓာ မဂ္ဂင်္ဂသုံးပါးတို့သည်
 လည်း လုံ့လပီရိယ ကောင်းလှသောသူတို့မှာ ၅-ရက် ၁၀-ရက်
 မျှနှင့်ပင် စိတ်ရှူးစိတ်နှောက်ပျောက်၍ ထူသတ်ဝင်သက်အာရုံ၌
 စိတ်၏တည်ကြည်ခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်သဖြင့် ၅-ရက် ၁၀-ရက်
 ပင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ တည်ကုန်၏။

ပညာက္ခန္ဓမဂ္ဂင် ထူထောင်ပုံ

ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုအခါမှစ၍ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိတ စိတ်
နှင့် ပြည့်စုံသော သူမည်၏။ ထိုအခါမှစ၍ ပင်လျှင်
ပညာက္ခန္ဓမဂ္ဂင် အလုပ်ကို အားထုတ်လိုက်၏။

သမာဓိက္ခန္ဓမဂ္ဂင် ထူထောင်ပုံ ပြီး၏။

x x x

ပညာက္ခန္ဓမဂ္ဂင် ထူထောင်ပုံ

အစမှစ၍ တည်ထောင်မှု

ဤသို့လျှင် သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိတို့၌ ကောင်းစွာ တည်
သောသူသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ ပဌမ ဘုံကြီးကို ကူးဖြိုး ဖျက်ဆီး
ခြင်းငှာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပဟူသော ပညာက္ခန္ဓ မဂ္ဂင်တရား
၂-ပါးကို ထူထောင်ရာ၏။ ပညာက္ခန္ဓမဂ္ဂင်တရား ၂-ပါး ထူ
ထောင်မှုဆိုသည်ကား- ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိ၊ မဂ္ဂါ
မဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၊ ပဋိပဒါဉာဏ ဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၊ လောကုတ္တရာ
ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိဟု ဆိုအပ်သော ပညာဝိသုဒ္ဓိ ၅-ပါးတို့ကို
အစမှစ၍ တည်ထောင်မှုတည်း။

တည်ထောင်ပုံကို အကျဉ်းအားဖြင့် ပြဆိုအံ့။ မိမိတို့၏ ကိုယ်
ခန္ဓာတခုလုံး၌-

ခက်မာမှု၊ နူးညံ့မှု ၂-ပါးသည် ပထဝီဓာတ် မည်
၏။ ဖွဲ့စေးမှု၊ ယိုစီးမှု၊ ၂-ပါးသည် အာပေါဓာတ်
မည်၏။ ပူနွေးမှု၊ ချမ်းအေးမှု၊ ၂-ပါးသည် တေဇော
ဓာတ် မည်၏။

ထောက်ကန်မှု၊ လှုပ်ရှားမှု ၂-ပါးသည် ဝါယော
ဓာတ် မည်၏။

မဂ္ဂင်္ဂဒီပနီ

ဦးခေါင်းအင်္ဂါ တခုလုံးသည် ဓာတ်လေးပါး အစုအခဲသာ ဖြစ်၏။ အလုံးစုံသော ကိုယ်အင်္ဂါ၊ အလုံးစုံသော ခြေအင်္ဂါ၊ လက်အင်္ဂါ ဟူသမျှသည် ဓာတ်လေးပါး အစုအခဲသာဖြစ်၏။ အလုံးစုံသော ဆံပင်၊ အလုံးစုံသော မွှေးညှင်း၊ အလုံးစုံသော ခြေသည်း၊ လက်သည်း၊ အလုံးစုံသော သွား၊ အလုံးစုံသော အရေ၊ အလုံးစုံသော အသားစိုင်း၊ အသားခဲ၊ အလုံးစုံသော အကြော၊ အလုံးစုံသော အရိုး၊ အလုံးစုံသော ရိုးတွင်း ခြင်ဆီ၊ အလုံးစုံသော အညှို့ခဲ၊ နှလုံးခဲ၊ အသည်းခဲ၊ အမြှေး၊ အဖျဉ်း၊ အဆုတ်၊ အူမ၊ အူသိမ်၊ အစာသစ်၊ အစာဟောင်း၊ ဦးနှောက် ဟူသမျှသည် ဓာတ်လေးပါး အစုအခဲ ချည်းဖြစ်၏။

“ခက်မာ-ဖွဲ့စေး ပူးအေး-ထောက်ကန်”

ဓာတ်လေးပါးအစဉ်

ခက်မာ၌ ခက်မာ၊ နူးညံ့ ၂-ပါးကိုယူ။

ဖွဲ့စေး၌ ဖွဲ့စေး၊ ယိုစီး ၂-ပါးကိုယူ။

ပူးအေး၌ ထက်သော တေဇော၊ နို့သော တေဇော ၂-ပါးကိုယူ။

ထောက်ကန်၌ ထောက်ကန်လှုပ်ရှား ၂-ပါးကိုယူ။

၁။ ခက်မာ မှုကား ထက်သန်သော ပထဝီတည်း။

နူးညံ့ မှုကား နို့သော ပထဝီတည်း။

၂။ ဖွဲ့စေးမှုကား နို့သော အာပေါတည်း။ ယိုစီးမှုကား

ထက်သော အာပေါတည်း။

ပညာက္ခန္ဓာမဂ္ဂင်ထူထောင်ပုံ

- ၃။ ပူဇွေးမှုကား- ထက်သော တေဇောတည်း၊ အေးချမ်းမှုကား- နို့သော တေဇောတည်း။
- ၄။ ထောက်ကန်မှုကား- နို့သော ဝါယောတည်း၊ လှုပ်ရှားမှုကား- ထက်သောဝါယောတည်း။

(၁) ခက်မာနူးညံ့

ပကတိသော ချိပ်ခဲ၌ ထက်သော ပထဝီ မျိုး တည်ရှိ၏။ ခက်မာမှုထင်ရှား၏။ မီးထိသောအခါ၌ ခက်မာသော ပထဝီမျိုးသည် အစဉ်အတိုင်း ချုပ်ပျောက်၏။ နူးညံ့သော ပထဝီမျိုးသည် အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်၏။ တဖန် မီးနှင့်ကင်းကွာပြန်သောအခါ နူးညံ့သော ပထဝီအစဉ်အတိုင်း ချုပ်ပျောက်၏။ ခက်မာသော ပထဝီမျိုး အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်၏။

(၂) ဖွဲ့စေးယိုစီး

ထို ပကတိသော ချိပ်ခဲ၌ နို့သော အာပေါမျိုး တည်ရှိ၏။ ဖွဲ့စေးမှု ထင်ရှား၏။ မီးထိသောအခါ ဖွဲ့စေးသော အာပေါမျိုး အစဉ်အတိုင်း ချုပ်ပျောက်၏။ ယိုစီးသော အာပေါမျိုး အစဉ်အတိုင်းဖြစ်ပေါ်၏။ တဖန် မီးနှင့်ကင်းကွာပြန်သောအခါ ယိုစီးသော အာပေါမျိုးအစဉ်အတိုင်း ချုပ်ပျောက်၏။ ဖွဲ့စေးသော အာပေါမျိုးအစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်၏။

(၃) အေးချမ်း ပူဇွေး

ထို ပကတိသော ချိပ်ခဲ၌ နို့သော တေဇောမျိုး တည်ရှိ၏။ အေးချမ်းမှုထင်ရှား၏။ မီးထိသောအခါ အေးချမ်းသော တေဇောမျိုး အစဉ်အတိုင်း ချုပ်ပျောက်၏။ နွေးသော ပူသော တေဇောမျိုး အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်၏။ တဖန် မီးနှင့်ကင်းကွာ

ပြန်သောအခါ ဓန္ဒာသော ပူသော တေဇောမျိုး အစဉ်အတိုင်း ချုပ်ပျောက်၏။ အေးချမ်းသော တေဇောမျိုး အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်၏။

(၄) ထောက်ကန်လှုပ်ရှား

ထို ပကတိသော ချိပ်ခဲ၌ နံ့သောဝါယောမျိုး တည်ရှိ၏။ ထောက်ကန်မှု ထင်ရှား၏။ မီးထိသောအခါ ထောက်ကန်သော ဝါယောမျိုး အစဉ်အတိုင်း ချုပ်ပျောက်၏။ လှုပ်ရှားသော ဝါယောမျိုး ဖြစ်ပေါ်၏။ တဖန် မီးနှင့်ကင်းကွာပြန်သောအခါ လှုပ်ရှားသောဝါယောမျိုး ချုပ်ပျောက်၏။ ထောက်ကန်သော ဝါယောမျိုးဖြစ်ပေါ်၏။

ဖြစ်ပေါ်မှုစုသည် “ ဥဒယ ” မည်၏။ ချုပ်ပျောက်မှု စုသည် “ ဝယ ” မည်၏။ ဥဒယဗ္ဗယ၊ ဖြစ်၏။

ဤကား- ဝိပဿနာအရာ၌ ဖြစ်မှု ချုပ်မှု ခေါ်သော ဥဒယဗ္ဗယ သဘောကို ကြံဖန်နိုင်ကြစေခြင်းငှာ ချိပ်ခဲ၌ ထင်ရှား လှစွာသော ဓာတ်တို့၏ ဖြစ်မှုပျက်မှုကို စံပြုရန် ဖော်ပြသော စကားရပ်တည်း။

တိုး, ဥဒယ ဆုတ်, ဝယ

ဦးခေါင်းအင်္ဂါ၊ ကိုယ်အင်္ဂါ၊ ခြေအင်္ဂါ၊ လက်အင်္ဂါ စုသည် ထိုချိပ်ခဲနှင့် တူ၏။ တကိုယ်လုံး အေးမှုဟူသော ဥတု ဓာတ်မီး ၂-ပါးသည် အမြဲလျှင် ဆုတ်ချည်တက်ချည် နေကြ၏။ နေထွက်သည်မှစ၍ မှန်းတိမ်း ၂ နာရီ တိုင်အောင် တကိုယ် လုံး၌ ပူသောဥတု အဆင့်ဆင့်တိုးတက်၏။ အေးသော ဥတု အဆင့်ဆင့်ဆုတ်ယုတ်၏။ ထိုမှနောက်၌ အေးသောဥတု တိုး တက်၏။ ပူသောဥတု ဆုတ်ယုတ်၏။ ကိုယ်တွေဒိဋ္ဌမှု ဖြစ်ကြ

ပညာက္ခန္ဓမဂ္ဂင်ထူထောင်ပုံ

သည်။ အနည်းငယ်မျှအချက်ကို ဘော်ပြုလျှင် အချက်များစွာကို မြင်နိုင်ကြကုန်ရာ၏။ အပူဥတုတိုးတက်သောအခါ၊ ဦးခေါင်းအင်္ဂါအစရှိသော ကိုယ်ခန္ဓာစုသည် ချိပ်ခဲကို မီးထိသောအခါနှင့်တူ၏။ အအေးဥတု တိုးတက်သောအခါ ကိုယ်ခန္ဓာစုသည် ချိပ်ခဲမှာ မီးနှင့်ကင်းကွာသော အခါနှင့်တူ၏။ အေးမှု ပူမှု ဥတု ၂-ပါးသည် နာရီအစဉ်အတိုင်း တက်တုံဆုတ်တုံ နေကြကုန်၏။ အေးမှုတိုးတက်လျှင် ပူမှုဆုတ်လျော့၏။ ပူမှုတိုးတက်လျှင် အေးမှုဆုတ်လျော့၏။ တိုးတက်သည်ကို “ဥဒယ” ဆို၏။ ဆုတ်လျော့သည်ကို “ဝယ” ဆို၏။

(ပူမှု, အေးမှု ၂-ခုတို့တွင် တခုတိုးတက်မှုနှင့် တခုဆုတ်လျော့မှု ၂-ပါးသည် ပြိုင်မြဲတည်း။)

တက်တုံ ကျတုံ ဓာတ်လေးစုံ

ဤအေးမှု ပူမှု ဥတု ၂-ပါးတို့၏ တက်မှု ဆုတ်မှုကို အစွဲပြု၍ ခက်မာမှု, နူးညံ့မှု ဟူသော ပထဝီ ၂-မျိုးတို့သည်လည်း အမြဲလျှင် တက်တုံ ကျတုံ နေကြကုန်၏။ ထို့အတူ ဖွဲ့စေးမှု ယိုစီးမှုဟူသော အာပေါ ၂-မျိုး, ထောက်ကန်မှု လှုပ်ရှားမှု ဟူသော ဝါယော ၂-မျိုးတို့သည်လည်း အမြဲလျှင် တက်တုံ ကျတုံ နေကြကုန်၏။ ဦးခေါင်းအင်္ဂါအစရှိသော ကိုယ်ခန္ဓာ အစုတို့၌ ဓာတ်လေးပါးတို့သည် ပွက်ပွက် ဆူသော အိုးကြီး၏ အတွင်း၌ တဆူဆူတရွရွ ဖြစ်ကာ ပျက်ကာ နေကြကုန်သော ရေပွက်ငယ်တို့နှင့် အလားတူကုန်၏။ ကိုယ်ခန္ဓာကြီး တခုလုံးသည် ရေမြုပ်တုံးကြီး ရေမြုပ်ခဲကြီးနှင့်တူလှ၏။ ရေပွက်ငယ်တို့၌ အခိုးရိပ် အငွေ့ရိပ်တို့သည် ထင်ကုန်၏။ ရေပွက်ငယ်တို့ ချုပ်ပျက်တိုင်း ချုပ်ပျက်တိုင်း ရေပွက်ငယ်တို့၌ မှီသောအရိပ်တို့သည် ချုပ်ပျက်လေကုန်၏။

အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ

ထို့အတူ ဓာတ်လေးပါးတို့၌ မိကြကုန်သော မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ နှံ့မှု၊ လျက်မှု၊ တွေ့ထိမှု၊ သိမှုဟူသော နာမ်တရားတို့သည်လည်း ထိုထိုဓာတ်လေးပါး ချုပ်ပျက်ရာသို့ ပါကြလေကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိညာဏ် ခြောက်ပါးတို့နှင့်တကွသော ဓာတ်လေးပါးတို့သည်။

ခိုင်မြဲသော သဘော မရှိကြကုန်သောကြောင့် အနိစ္စတို့သာတည်း။

ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဘေးနှင့် အမြဲယှဉ်သောကြောင့် ဒုက္ခတို့သာတည်း။

အနှစ်သာရမပါး မဟုတ်ကြကုန်သောကြောင့် အနတ္တတို့သာတည်း။

(ဤကား ဦးခေါင်းအင်္ဂါမှစ၍ ကိုယ်အင်္ဂါ အရပ်ရပ်တို့၌ ပညာက္ခန္ဓမဂ္ဂင် ၂-ပါး ထူထောင်ပုံတည်း။)

ပညာက္ခန္ဓမဂ္ဂင် ထူထောင်ပုံပြီး၏။

x x x

ဦးခေါင်း ၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံ

ဦးခေါင်းအင်္ဂါ ဓာတ် ၄-ဖြာ

ဦးခေါင်းအင်္ဂါရှိ ဓာတ်လေးပါးတို့၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံကို ပြဆိုပေအံ့။ ဦးခေါင်းမှာ ဆံပင်အင်္ဂါ၊ မွှေးညှင်းအင်္ဂါ၊ အရိုးအင်္ဂါတို့၌ ခက်မာမှုအပြည့်ရှိ၏။ အရေအင်္ဂါ၊ အသားအင်္ဂါ၊ အသွေး အင်္ဂါ၊ ဦးနှောက်အင်္ဂါတို့၌ နူးညံ့မှုအပြည့်ရှိ၏။ ၎င်းခက်မာမှု၊ နူးညံ့မှု ၂-ပါးသည် ပထဝီဓာတ်မည်၏။ ဦးခေါင်းအင်္ဂါ တခုလုံးသည် ထို ပထဝီ ၂-မျိုးပြည့်

ဦးခေါင်း၌သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံ

လျက်ရှိ၏။ အာပေါလည်း ပြည့်လျက်ရှိ၏။ တေဇောလည်း ပြည့်လျက်ရှိ၏။ ဝါယောလည်း ပြည့်လျက်ရှိ၏။ ပထဝီသည် ဦးခေါင်းမဟုတ် အာပေါ၊ တေဇော ဝါယောသည် ဦးခေါင်းမဟုတ် ဓာတ်လေးပါးမှ အလွတ် ဦးခေါင်းဟူ၍ အသီးအခြားလည်း မရှိ။

သိ, မှတ်, ထင်, မြင်

အကြင်သူတို့သည် ဓာတ်လေးပါးကို ပိုင်း ပိုင်း ခြား ခြား မသိကြကုန်။ ထိုသူတို့သည် ခက်မာမှု စသည်တို့ကို ထိုထိုဓာတ်ဟူ၍ မသိကြကုန် ဦးခေါင်းဟူ၍သာ သိကြကုန်၏။ ဦးခေါင်းဟူ၍သာ မှတ်ကြကုန်၏။ ဦးခေါင်းဟူ၍သာ ထင်ကြကုန်၏။ ဦးခေါင်းဟူ၍သာ မြင်ကြကုန်၏။ ဦးခေါင်းဟူ၍ သိမှုသည်ကား စိတ်၏ ဘောက်ပြန်မှုတည်း။

ဦးခေါင်းဟူ၍ မှတ်မှုသည်ကား သညာ၏ ဘောက်ပြန်မှုတည်း။ ဦးခေါင်းဟူ၍ ထင်မှုသည်ကား မာန၏ အထင်ကြီးမှုတည်း။ ဦးခေါင်းဟူ၍ မြင်မှုကား ဒိဋ္ဌိ၏ ဘောက်ပြန်မှုတည်း။

ဓာတ်လေးပါးတို့ကို ဦးခေါင်းဟူ၍ သိမှု, မှတ်မှု, ထင်မှု, မြင်မှုသည် ဓာတ်လေးပါးတို့ကို နိစ္စဟူ၍ အတ္တဟူ၍ သိမှု, မှတ်မှု, ထင်မှု, မြင်မှုပေတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုအမှုစုသည် အနိစ္စ, အနတ္တဖြစ်သော ဓာတ်လေးပါးကို နိစ္စ, အတ္တဟူ၍ ဖေါက်ပြန်သော သိမှတ် ထင်မြင်မှုဖြစ်လေသတည်း။

မှောက်မှားမှု

ဓာတ်လေးပါးသည် တနာရီအတွင်းမှာပင် အခါတရားမကချုပ်ပျက်ခြင်းရှိသော တရားမျိုးဖြစ်သောကြောင့် “ဓယဋ္ဌေန

အနိစ္စံ၊ အသာရကဋ္ဌေန အနုတ္တာ” ဟူသည်နှင့်အညီ အနိစ္စ တရားမျိုး၊ အနုတ္တတရားမျိုးသာ အမှန်ဖြစ်၏။ ဦးခေါင်း မည် သည် လူသေ၍မှ မပျက်သေး၊ သင်းချိုင်းသုသာန်သို့ ရောက် အောင် ဦးခေါင်းအတိုင်း တည်ရှိသေး၏။ ထို့ကြောင့် နိစ္စမျိုး၊ အတ္တမျိုးမည်၏။

ထို့ကြောင့် ဓာတ်လေးပါးကို ဦးခေါင်းဟူ၍သိမှတ် ထင်မြင်မှုသည် အနိစ္စကို နိစ္စဟူ၍ အနုတ္တကို အတ္တဟူ၍ ဖောက်ပြန် မှောက်မှားမှု ဖြစ်လေသတည်း။

မသိကုန်သည့်အတွက်

ဦးခေါင်းရှိ အင်္ဂါအစိတ်တို့မှာလည်း ဓာတ်လေးပါး တို့ကို ဆံပင်ဟူ၍ သိမှတ်ထင်မြင်မှု၊ ဓာတ်လေးပါးတို့ကို မွှေးညှင်းဟူ ၍၊ သွားဟူ၍၊ အရေဟူ၍၊ အသားဟူ၍၊ အကြောဟူ၍၊ အရိုး ဟူ၍၊ ဦးနှောက်ဟူ၍ သိမှတ်ထင်မြင်မှုသည် အနိစ္စဖြစ်သော ဓာတ်လေးပါးတို့ကို နိစ္စဟူ၍၊ အနုတ္တဖြစ်သော ဓာတ်လေးပါး တို့ကို အတ္တဟူ၍ ဖောက်ပြန်မှောက်မှားသော အမှုတို့သာတည်း။ ခက်မာမှုအစရှိသော ဓာတ်လေးပါးတို့ကို ဓာတ်ဟူ၍ မသိကြ ကုန်သည့်အတွက် ခက်မာမှု အစရှိသည်တို့ကိုပင်လျှင် ဦးခေါင်း ဟူ၍၊ ဆံပင်ဟူ၍၊ မွှေးညှင်းဟူ၍၊ သွားဟူ၍၊ အရေဟူ၍၊ အသားဟူ၍၊ အကြောဟူ၍၊ အရိုးဟူ၍၊ ဦးနှောက်ဟူ၍၊ စိတ်၌ ကြောင်ကြောင်ကြီး ထင်မြင်၍နေမှုသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ တည်း။

ကောင်းစွာထင်မြင်မှု

ခက်မာမှုသည် ပထဝီဓာတ် ပေတည်း။ ဦးခေါင်း မဟုတ်၊ ဆံပင်မဟုတ်၊ မွှေးညှင်းမဟုတ်၊ သွားမဟုတ်၊ အရေမဟုတ်၊

ဦးခေါင်း၌သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံ

အသား မဟုတ်, အကြော မဟုတ်, အရိုး မဟုတ်, ဦးနှောက် မဟုတ်။

ဖွဲ့စေးမှုသည် အာပေါဓာတ်ပေတည်း။

ပူမှု, အေးမှုသည် တေဇောဓာတ်ပေတည်း။

ထောက်ကန်မှု, လှုပ်ရှားမှု သည် ဝါယောဓာတ်ပေ တည်း။

ဦးခေါင်းမဟုတ်, ဆံပင်မဟုတ်, မွှေးညှင်းမဟုတ်, သွား မဟုတ်, အရေမဟုတ်, အသား မဟုတ်, အကြောမဟုတ်, အရိုးမဟုတ်, ဦးနှောက်မဟုတ် သဘောအားဖြင့် ဦးခေါင်း ဟူ၍မရှိ, ဆံပင်ဟူ၍မရှိ, မွှေးညှင်း ဟူ၍မရှိ, သွားဟူ၍မရှိ, အရေဟူ၍မရှိ, အသား ဟူ၍မရှိ, အကြောဟူ၍မရှိ, အရိုး ဟူ၍မရှိ, ဦးနှောက်ဟူ၍မရှိဟု စိတ်၌ကောင်းစွာထင်မြင်မှုသည် သမ္မာဒိဋ္ဌိတည်း။

(ကြွင်းသော ကိုယ် အင်္ဂါ တို့၌လည်း ဦးခေါင်းအင်္ဂါ၌ကဲ့သို့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ, သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံကို အကုန်သိမြင်လေ။)

မြားနှင့်ချိန်သောလက်

ဓာတ်လေးပါးတို့ကို မြား နား စွာ ထင်မြင်ခြင်းငှာ ယုတ္တိ နည်းလမ်းတို့ကို ကြံဖန်မှုသည် သမ္မာသင်္ကပ္ပ မည်၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သည် မြားနှင့်တူ၏။ သမ္မာသင်္ကပ္ပသည် မြားကို စက်ကွင်း၌ ဖြောင့်မတ်စွာ ဝင်စေခြင်းငှာ ချိန်ရွယ်သောလက်နှင့် တူ၏။ ဤကား- အကျဉ်းအားဖြင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပ ဟူသော ပညာက္ခန္ဓမဂ္ဂင် ၂-ပါးတို့ကို ထူထောင်ပုံတည်း။

(အကျယ်ကိုမူကား ငါတို့စီရင်သော ဝိဇ္ဇာမဂ္ဂဒီပနီ, ဘာဝနာ ဒီပနီ စသည်တို့မှယူလေ။)

စွဲမြဲကြရမည်

ဤသို့လျှင် ဦးခေါင်းအင်္ဂါမှစ၍ တကိုယ်လုံး၌ ဓာတ်ကြီး
 လေးပါးနှင့် မြင်မှုကြားမှု အစရှိသော ဝိညာဏ်ဓာတ်တို့၏
 ပွက်ပွက်ဆူသော အိုတွင်း၌ ရေပွက်ငယ်တို့ကဲ့သို့ ခဏမစဲ
 ဖြစ်ပေါ်မှု ပျက်ဆုံးမှု ဥဒယဗ္ဗယ အချက် အနိစ္စလက္ခဏာ
 အနတ္တလက္ခဏာ ၂-ပါးကို ရှုမှု၊ ကြံဖန်မှု ဟူသော ပညာက္ခန္ဓာ
 မဂ္ဂင် ၂-ပါး ထူထောင်မိသည်ရှိသော် အဆင့်ဆင့် အထင်အမြင်
 တိုးပွား၍ သွားစေခြင်းငှာ အသက်ထက်ဆုံး စွဲမြဲကြရမည်။
 တောင်သူ လယ်ယာလုပ်သောသူတို့မှာ တောင်သူလယ်ယာ လုပ်
 ကိုင်မှု တဖက်၊ ဦးခေါင်းစသော ကိုယ်အင်္ဂါတို့၌ ဓာတ်သဘာဝ
 တို့၏ ဥဒယဗ္ဗယကို ရှုမှု တဖက်၊ ဤသို့ အလုပ် ၂-ခုဖက် တွဲ၍
 အားထုတ်ကြရမည်။

ဘုံစဉ်စံအဖြစ်သို့

စွဲမြဲဖန်များလတ်သော် ဓာတ် အစုတို့၏ ဖြစ်မှုပျက်မှုကို
 အလင်းမြင်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်အမြင်သည် တကိုယ်လုံး အလင်း
 ပေါက်၏။ တကိုယ်လုံး၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ ပဌမဘုံကြီးသည်
 ကွယ်ပျောက်၏။ အနုမတဂ္ဂသံသရာက အစဉ်အမြဲ တည်ထောင်
 ၍ လာခဲ့သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပဌမဘုံကြီးသည် ချုပ်ငြိမ်း၏။
 တကိုယ်လုံးသည် သမ္မာဒိဋ္ဌိနိုင်ငံကြီး ဖြစ်၏။ ဒုစ္စရိုက်ဆယ်ပါး
 တို့သည် အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းကုန်၏။ သုစရိုက်ဆယ်ပါးတို့သည်
 အစဉ်အမြဲ တည်ကုန်၏။ အပါယ်သံသရာကြီးသည် အကြွင်းမဲ့
 ချုပ်ငြိမ်း၏။ လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာ့ဘဝ ဟူသော သုဂတိ

မဂ္ဂင် ဂ-ပါး ထူထောင်ပုံအကျဉ်း

သံသရာသည်သာလျှင် ကျန် ရှိ၏။ ဘုံစဉ်စံအရိယာ အဖြစ်သို့
ရောက်၏။

(ဤတွင်ရှေ့ကား- သီလက္ခန္ဓမဂ္ဂင် သုံးပါး၊ သမာဓိက္ခန္ဓမဂ္ဂင်
သုံးပါး၊ ပညာက္ခန္ဓမဂ္ဂင် ရှစ်ပါးဟူသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအလုပ်ကို အကျယ်
ပြဆိုပုံတည်း။

ဦးခေါင်း၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံ ပြဆိုခဏ်းမြီး၏။

X X X

မဂ္ဂင် ဂ-ပါး ထူထောင်ပုံအကျဉ်း

အကျဉ်းပြဆိုမှုကား- အာဇီဝဋ္ဌမကသီလကို လုံခြုံစွာ စောင့်
ထိန်းမှုသည် သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ ဟူသော
သီလက္ခန္ဓမဂ္ဂင် အလုပ်တည်း။

အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်မှုသည် သမ္မာဝါယမ၊
သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ ဟူသော သမာဓိက္ခန္ဓမဂ္ဂင် အလုပ်
တည်း။

ဦးခေါင်းအင်္ဂါမှစ၍ ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဝိညာဏ် ခြောက်
ပါးတို့၏ အဖြစ်အပျက် အထင်အမြင် ပေါက်အောင် ရှုမှုသည်
သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ ဟူသော ပညာက္ခန္ဓမဂ္ဂင် ၂-ပါးအလုပ်
တည်း။

ဥာဏ်ဝီရိယစွမ်း ကောင်းမှု

သုက္ခ ဝိပဿက ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နည်းလမ်းအားဖြင့်မူကား-
အာနာပါန အစရှိသော အမထအလုပ်ကို အသီးအခြား မလုပ်
ပြီ။ သီလက္ခန္ဓမဂ္ဂင်သုံးပါးကို ဆောက်တည်ပြီးလျှင် မညာက္ခန္ဓ
မဂ္ဂင်အလုပ်ကို ထူထောင်၍ အားထုတ် ၏။ သမာဓိက္ခန္ဓမဂ္ဂင်
သုံးပါးသည် ပညာက္ခန္ဓမဂ္ဂင် ၂-ပါးနှင့် ဘက်တွဲ၍ ပါလေ၏။
ပဉ္စင်္ဂီကမင် ဟူ၍ ခေါ် ၏။ မဂ္ဂင် ငါး ပါး တပေါင်းတည်း

ဖြစ်ပွား၍ သွား၏။ ရှေးသီလက္ခန္ဓမဂ္ဂင် သုံးပါးနှင့်ပေါင်းသော်
မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဖြစ်၏။ စိတ်ရူးစိတ်နောက်ပျောက်ကင်း၏။ ဉာဏ်စွမ်း၊
ဝီရိယစွမ်း ကောင်းလှမှတော်သည်။

ဆင်ခြင်တိုင်းပေါက်၏

ယခုဘဝ၌သော်၎င်း၊ နောက်ဘဝ၌သော်၎င်း၊ အကြင်အခါ
၌ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်အမြင်သည် တကိုယ်လုံး၌ အလင်းပေါက်၏။
ထိုအခါ၌ ဉာဏ်နှင့် ဆင်ခြင်တိုင်း ဆင်ခြင်တိုင်း ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍
မရှိဟု ဉာဏ်၏ပြဇာနီးခြင်းသည် ထင်ရှားပေလိမ့်။ သတ္တဝါ
ဟူ၍မရှိ၊ မိန်းမ၊ ဝယာကျောဟူ၍မရှိ၊ ငါဟူ၍မရှိ၊ မည်သူဟူ၍မရှိ၊
ဦးခေါင်း ခြေလက် စသည်မရှိ၊ ဆံပင် မွေးညှင်းစသည် မရှိဟူ၍
ဉာဏ်၏ပြဇာနီးခြင်းသည် ထင်ရှားပေလိမ့်။ ထိုသို့ ပေါ်
လာသောအခါ၌ ဦးခေါင်းအင်္ဂါ၌ရှိသော ခက်မာမှုစသည်ကို
ဦးခေါင်းဟူ၍ အရိုးအစဉ် ကြောင်ကြောင်မြင်၍နေသော
သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် ကွယ်ပျောက်၏။ ဦးခေါင်းဟူ၍မရှိ၊ ဓာတ်
အစုသာ ရှိသည်ဟူသော သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်အမြင်သည် ဆင်ခြင်
တိုင်း ပေါက်၏။

(တကိုယ်လုံး၌ ထိုနည်းတူသိလေ။)

ချမ်းသာသုံးပါး ခံစားလျက်

ဤသို့လျှင် တကိုယ်လုံး၌ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပ ဟူသော
ပညာက္ခန္ဓမဂ္ဂင်ကြီး ၂-ပါး တည်ရှိသောအခါ၌ အပါယ်သံသရာ
ကြီး၏ ဆိုင်ရာဖြစ်သော ဝဋ်သုံးပါးသည် အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်း
၏။ ထိုသူသည် ထိုခဏမှစ၍ အပါယ်သံသရာ၏ ဆိုင်ရာဖြစ်

မဂ္ဂင် ဂ-ဂါး ထူထောင်ပုံအကျဉ်း

သော ဝဋ်ဒုက္ခအပြီး ကျွတ်လွတ်၏။ သဉ္ဇပါဒိသေသေ ပဌမ
 နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်လေ၏။ ပဌမနိဗ္ဗာန်ဘုံသူ ပဌမနိဗ္ဗာန် ဘုံသား
 အဖြစ်၌တည်၏။ ဒုက္ခလက္ခဏာဉာဏ်အမြင် ကျန်ရှိသေးသော
 ကြောင့် လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ မြဟ္မာ့ချမ်းသာ တို့ကို
 သာယာသော တဏှာမာနတို့လည်း ကျန်ရှိကုန်သေး၏။ ဘုံစဉ်စံ
 အဖြစ်၌တည်၍ ထို ချမ်းသာသုံးပါးတို့ကို ခံစားစံစားလျက်
 ရှိသေး၏။

ဤကားအကျဉ်းပြဆိုနည်းတည်း။

ဤတွင်၍ မဂ္ဂင် ဂ-ပါး ထူထောင်ပုံပြီး၏။

မဂ္ဂင်ဒီပနိကျမ်းပြီးပြီ။

သံဝေဂလေးချိုးကြီး

၁။ မိုက်မလင်းနိုင်လို့ ၊ မြိုက်ခင်းညာဆီမှ၊ ခါတော်မှီ
သီမဝေ့နိုင်ဘူး၊ ဒီကော့တွင် နေ့ကုန်မျောပြန်ရ၊ အတော့ ဘယ်
မသတ်နိုင်တဲ့ ရဟတ်ဘော။

၂။ ငါးရပ်ကယ်စုံညီ၊ ဒုလ္လဘီငယ်၊ ကြုံမှီခုခေတ်၊ မြန်ခင်း
ဇမ္ဗူ၊ မှန်ကင်းငယ်ထူ၊ လူထက်လူဖြစ်ပါလျက်၊ အနှစ်ကယ်
မနှယ်၊ အကာတောမှာ၊ ဗျာမောကျယ်လို့ ၊ အကယ်ယောင်
ယောင်၊ အမြင်မဖြောင့်၊ အညင်ထောင်၊ မှောင်ထက်မှောင်၊
သန်းကောင်လ မိုက်၊ မိုသ်းတိမ်မြေးတဲ့၊ မီးသွေးတိုက်မှာ၊
အလိုက်ကယ်ဘာသာ၊ အမြင်မဝေ့ ၊ အထင်ရှေ့နှင့်၊ အလေ့ရှာ
လျက်၊ အခါနာရီ၊ ရွှေရွှေငယ်ချီ၊ တိထိဆန်းဆုတ်၊ ရတုအစဉ်၊
လုလုငယ်နှင့်၊ အတွင်ချုပ်လို့ ၊ သုတ်သုတ်ကယ်ရက်ရေ၊ ဇရာ
လက်မှာ၊ အသက်သာကြေတော့တယ်၊ အသေသတ်လက်မရွံ့ကို၊
အသက်ခွန် ပဏ္ဏာသွင်းရန်ဘို့၊ ထမင်းအစာစုံနှင့်၊ ခန္ဓာရုံ ပြုံးပြ
တည်းဆီက၊ အငြီးဖြေကာ စောင့်ရှာကြ၊ စိုးနှောင့်သင်္ချေ။

၃။ သို့ပါမူလဲ၊ ပုန္ဓယ်ဆွေးနှယ်၊ အရေးကျယ်တော့ကို၊ အေး
ဘွယ်ထင်မှတ်၊ အစမမြင်၊ ဘဝလျှင်၊ အစဉ်ငတ်ဟာမှီ ၊ မသတ်
ကယ်အာသာ၊ အာရုံဓမ္မ၊ ပြာပုံမှမှာ၊ ရသာရှာလျက်၊ ငါတလူ
လူ၊ ပမာမူ၊ ရှာသူဘုံဝက်၊ အစားများထူ၊ အသားလူ၊ ဆူလေ
လေ ခက်ပါလျက်၊ ရမှက်ကယ်မာန်ဝင်၊ သူ့အသင်းမှာ၊ သူမင်း
ဘဲ ထင်လိုက်လို့ ၊ ရှင်နိုင်မျှဝက် သဏ္ဍာန်လို့ ၊ အချက်မှန်ပေ
မလင်းစေဘို့၊ ဖေသင်းရွှေ မိတ်သင်ယှက်သည့်၊ ခင်မက်ဘွယ်

သံဝေဂလေးချိုးကြီး

အရံစုံပါ၊ မာန်တဂုဏ် ဟန်ပုံနှင့်ဖုံးရှာကြ၊ ရုံးပလေး၊ ထုံးမြေပြာစု မိတ်တွေမို့။ ။

၄။ ငါတလုံးနယ်၊ အနှုန်း ငယ် ကျယ်၊ သုံးသွယ်မြုံသိုက်၊ ဘုံဘသိုက်မှာ၊ တုန်ရိုက်ကယ်ဆူညံ၊ မြူမချန်၊ ပူလှုံတောက်ညီး၊ အမြဲစတေ၊ မစဲချွေ၊ အသေမီးတဲ၊ အပြီးငယ်ကုန်စင်၊ ဘုံတခွင်ကို၊ အတွင်လောင်မြိုက်၊ အပြောင်တိုက်လို့၊ အမှိုက်ကယ်ဝင်္ဂုနွယ်၊ အဖြစ်မစဲ၊ သစ်သစ်လဲ၊ သဲသဲကြွယ်လည်း၊ အကယ်မလောက်၊ သူကသာမောက်တော့၊ နောက်နောက်ကမ္ဘာ၊ ဖန်ဖန်လာလဲ၊ အခါသူ့တွင်၊ တခုသာထင်ကြရ၊ သခံတရုပ်နာမ်ငယ်၊ အဟုတ် ဉာဏ် မတင်စီးနိုင်ရ၊ သည်မီးဟာ ဘယ်တကိန်းမှာမှ၊ ငြိမ်းပါ၊ မယ်လို့။ ။

သက္ကရာဇ် ၁၂၅၆-ခုနှစ်အတွင်း၊ မုံရွာမြို့မှ မန္တလေးမြို့တော်နေ ကင်းဝန်မင်းကြီးထံပေးသည့် သံဝေဂလေးချိုးကြီး။

အဓိပ္ပာယ်ပြန်ချက်

၁။ မိုက်လမင်းဆိုသည်ကား- သစ္စာလေးတန် အမှန်လေး ချက်ကို သက်သက်မမြင်အောင်၊ ဖုံးပိတ်သော အဝိဇ္ဇာလေးပါး သည်ရှိ၏။ ထိုအဝိဇ္ဇာလေးပါးကို အမှိုက်ဆိုပေသည်။ အမှန် လေးချက်ကိုသိသော သစ္စာဉာဏ်လေးပါးကိုမရ၍ ထိုအဝိဇ္ဇာ လေးပါး ထင်ရှားရှိနေသည်ကို မိုက် မလင်း ဆိုသည်။ အမှန် လေးချက် ဟူသည်ကား- ခန္ဓာငါးပါး၊ ရုပ်၊ နာမ်တရားသည် ဒုက္ခအမှန်ဖြစ်သည် တချက်၊ လောဘသည် ဒုက္ခမျိုးစေ့သာ အမှန်ဖြစ်သည် တချက်၊ နိဗ္ဗာန်သည်သာ ငြိမ်းရာအမှန်ဖြစ်သည်

တချက်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် နိဗ္ဗာန်လမ်းကြောင်းမှန်သည် တချက်၊ ဤကား— အမှန်လေးချက်တည်း။ ဤအမှန်လေးချက်ကို ဖုံးလွှမ်းသော အဝိဇ္ဇာလည်းလေးပါးရှိသည်။ ဘွင်လှစ်သော ဝိဇ္ဇာလည်း လေးပါးရှိသည်။ မြှိုက်ခင်းညှားဆိုသည်ကား- နိဗ္ဗာန်သည် သေဘေးမှ ကင်းလွတ်ရာဖြစ်၍ အမြိုက်မည်၏။ ထိုအမြိုက်သည်ပင် သင်္ခါရုဓမ္မတို့နှင့် မရောမယှက် တကွက်တကွင်းဖြစ်၍ အမြိုက်ခင်း မည်၏။ ထိုအမြိုက်ခင်းသည်ပင် သံသရာရေယဉ်မှ ဆန်တက်ရာ ဖြစ်၍ ခင်းညှားမည်၏။

ခါတော်မှီဆိုသည်ကား-နိဗ္ဗာန်ဆိုက်ကြောင်း လမ်းကောင်း၊ လမ်းမြတ်ပဋိပတ်ကို မကျင့်နိုင်ဆိုလိုသည်။ ဒီကော့ဆိုသည်ကား- သံသရာဝဲဩဇာဆိုလိုသည်။ ။ ရဟတ်ဘွေ ဆိုသည်ကား-ကိသေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်၊ ဤဝဋ်သုံးပါး လည်၍နေသော သံသရာစက် ဝဲအချက် ဆိုလိုသည်။ ။ အဝိဇ္ဇာ-အစရှိသော ကိလေသာရှိ၍ ဒါန-စသော ကံဖြစ်သည်။ ဒါန-စသော ကံဖြစ်၍ လူ့ဘဝ-စသော ဝိပါကံဖြစ်ရသည်။ လူ့ဘဝ-စသော ဝိပါကံရှိပြန်၍ အဝိဇ္ဇာ စသော ကိလေသာ ရှိပြန်ရသည်။ ကိလေသာရှိပြန်လျှင် ကံဖြစ်လာမြဲ၊ ကံရှိပြန်လျှင် ဝိပါကံ ဖြစ်လာမြဲ၊ ဝိပါကံရှိပြန်လျှင် ကိလေသာဖြစ်လာမြဲ။ ဤသို့ အဆုံးမသတ်ချားရဟတ်ကဲ့သို့ တပတ်လည်လည် နေကြရသည်ကို ရဟတ်ဘွေဆိုလိုသည်။

ပထမပိုဒ် ပြီး၏။

သံဝေဂလေးချိုးကြီး

၂။ ဒုလ္လဘီအရ ဒုလ္လဘတရားငါးပါး ပြောရိုး၊ဆိုရိုး ထင်ရှားပြီ- အနှစ်မနွယ်၊ အကာတောမှာ၊ ဗျာမာကျယ် ဆိုသည်ကား၊ လောကရေး၊ လောကမှု၊ မင်းရေး၊ မင်းမှုများသည် သာသနာရေး၊ သာသနာမှု၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ဥညာမှု မဟုတ်သောကြောင့် အနှစ်နှင့် မနှာသော အကာတောသက်သက် ဖြစ်၏။ ဝန်ရှင်တော် ကင်းဝန်မင်းကြီးသည် ထိုအကာတောဝယ် အသက်အရွယ် ကြီးရင့်သည် တိုင် အောင် အချည်းနှီးသော ဗျာပါရ၊ မောဟ၊ ဥဒ္ဓစ္စတွေနှင့်သာ နှစ်ကာလ ကျယ်ပွား၍ လာခဲ့သည်ဆိုလိုသည်။

အကယ်ယောင်ယောင် ဆိုသည်ကား- အနှစ်မပါ အကာထီးထီး အချည်းနှီးသော ကိစ္စတွေကိုပင် အကယ်စင်စစ် အနှစ်သာရမှုတွေယောင်ယောင် စိတ်ရော့ကိုယ်ပါ မဲမဲသဲသဲ အားထုတ်သည် ဆိုလိုသည်။

အမြင်မဖြောင့် အညင်ထောင့်ဟူသည်ကား- ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်၊နာမ်တရားသည် မိမိကိုယ်ပိုင် မဟုတ်ဟုမြင်လျှင် အဖြောင့်၊ မိမိကိုယ်ပိုင် ဟုတ်သည်ဟုမြင်လျှင် မဖြောင့်၊ မိမိဆိုင်ပိုင်သော ဥစ္စာမဟုတ်ဟုမြင်လျှင် အဖြောင့်၊ မိမိဆိုင်ပိုင်သော ဥစ္စာဟု မြင်လျှင် မဖြောင့်၊ အဖြောင့်မှာ ယထာဘူတ ဉာဏ်တည်း။ မဖြောင့်မှာသက္ကာယဒိဋ္ဌိတည်း။ အမြင်မဖြောင့်သည်ကို အဖြောင့် မြင်ရအောင် မလိုက်စားဘဲ မဖြောင့်သည်ထက် မဖြောင့်ဘက်၌ သာ လိုက်စားစွဲမြဲကာ နေခြင်းကြောင့် ရှေးရှေး၌ရှိခဲ့ဘူးသော ဝိဝဋ္ဌ ပါရမီဉာဏ် ဝသီဟောင်းတို့သည် ပွင့်ခွင့်မရ၊ ပေါ်ခွင့်မရ၊ ရှုံ့စိုဖုံး၍ ထားသော မီးကျိုးကဲ့သို့ မှိန်မှေးငုတ်မြုပ်၍သာ နေရ ကုန်တော့သည်။ ထိုသို့နေရသည်ကို အမြင်မဖြောင့်၊ အညင်ထောင့် ဆိုသည်။

မှောင်ထက်မှောင် ဆိုသည်ကား- ငယ်ရွယ်စဉ်၌ ပလိဗောဓ နည်းပါးသေးသည်နှင့် ဘုရားသံ၊ တရားသံကို ကြားခဲ့လျှင် သဒ္ဓါတရား ကြည်ကာ၊ ကြည်ကာ တက်လာသည်။ ကြီးသော အခါ စည်းစိမ်ဥစ္စာ အခြေအနေကြီးလျှင် ကြီးလိုက်၊ ငယ်လျှင် ငယ်လိုက် ပလိဗောဓကျယ်ဝိုင်း၍ လာသည်။ ဘုရားသံ၊ တရားသံ သည်လည်း အထပ်ထပ်အခါခါ ကြားဖန်၊ နာဖန် များလှ၍ ဟောင်း၍ကုန်သည်နှင့် ဘုရားသံ၊ တရားသံကို ကြားရသော် လည်း သဒ္ဓါပြောင်ပြောင်မလာပြီ။ အများရိုသေအောင် ပြုရ သော ဟန်မှုသာရှိတော့သည်။ ကြီးလေ၊ ကြီးလေ သဒ္ဓါအစွယ် တုံးလေလေ၊ သဒ္ဓါအရောင် မှေးလေလေ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မှောင်ထက်မှောင် ဆိုသည်။

မီးသွေးတိုက် ဆိုသည်ကား- လောကီစီးပွား၊ သားမယားမှု တွေသည်။ မှောင်ထက်မှောင်ဘို့သာ ဖြစ်သော မီးသွေးဥမင်းကြီး တွေ သာတည်း။

အလိုက်ကယ် ဘာသာ၊ အမြင်မငွေ့၊ အထင်ရွေ့နှင့်၊ အလေ့ ရှာ ဆိုသည်ကား- ကြီး၍ လာသောအခါ လောကီစီးပွား သား မယားမှုတွေ တည်းဟူသော မီးသွေးတည်းဟူသော မီးသွေးဥမင် တွင်း၌ အကျဉ်းအကြပ် လှောင်မိပြီးဖြစ်၍ ငါ၏ ရှေးကံပါရမီ ကား- ဤမျှသာဟု မိမိကိုယ်ကို အဆုံးချကာ ဘာသာအလိုက် ဖြစ်ထိုက်သမျှသော သဒ္ဓါမဲ့မဲ့၊ ပညာမဲ့မဲ့နှင့်သာ ရံခါအနိစ္စ၊ ရံခါဒုက္ခ၊ ရံခါအနတ္တ၊ ရံခါဘုရားဂုဏ်၊ ရံခါတရားဂုဏ်၊ ရံခါ သံသရာဂုဏ် ယောင်မှု၊ ယမ်းမှု အတုအပ ရသေ့စိတ်ဖြေသာ ဖြစ်ရတော့သည်။ အကြည်အလင်၊ အမြင်အတွေ့ဆို၍ ငွေ့ရုံမျှ ငွေ့ဘူးသည်မရှိ။ စိတ်ထင်ရာရာနှင့်သာ ဝါသနာဘာဂီ ဖြစ်ရုံမျှ

အလေ့အလာ ပြုရတော့သည်ဆိုလိုသည်။ အခါနာရီ စသည်ချီ
သော မရဏဿတိ အခဏ်း၌ ဘွားမြင်စ အခါတွင် အနှစ်တရာ
နေရမည့် သတ္တဝါ၏ အသက်သည် နှစ်ပေါင်းတရာပြည့် ရှည်
သေး၏။

ဥတုပေါင်းသုံးရာ၊ ရတုပေါင်းခြောက်ရာ၊ ပက္ခပေါင်း နှစ်
ထောင်လေးရာ၊ ရက်ပေါင်း သုံးသောင်းခြောက်ထောင်၊ နာရီ
ပေါင်းတသန်း ကိုးသိန်းခြောက်သောင်းပြည့် ရှည်သေး၏။ မီးရ
ထားသွားရာ လမ်းအနီးရှိ သစ်ပင် တောချုံတို့သည် ချာချာ
ချာချာလည်၍ နေရစ်သကဲ့သို့ အဆုံးဖြစ်သော သေရက်၊ သေနာ
ရီသို့ အဆိုက်၊ အတွင်နှင့်၍ သွားသော အာယုသင်္ခါရ၏ သွားရာ
လမ်းစဉ်၌ နာရီအစဉ်၊ ပက္ခအစဉ်၊ မာသအစဉ်၊ ရတုအစဉ်၊ ဥတု
အစဉ်၊ နှစ်အစဉ်တို့သည်လည်း၊ ချာချာ၊ ချာချာလည်၍ နေရစ်
ကုန်၏။ လွန်တိုင်းလွန်တိုင်း အသက်တို့သည် အပိုင်းအပိုင်းပြတ်
၍ နေရစ်ကုန်၏။ သည်ကိုရည်၍ အခါနာရီ၊ ရှေ့ရှေ့ငယ်ချီ၊
တိထိဆန်းဆုတ်၊ ရတုအစဉ်၊ လုလုငယ်နှင့်၊ အတွင်ချုပ်လို့၊
သုတ်သုတ်ကယ်ရက်ရေ၊ ဇရာလက်မှာ အသက်သာကြေတော့
တယ်ဟု ဆိုသည်။

အသေသတ် လက်မရွံ့ဆိုသည်ကား- သူ သတ်သေ မင်း ပေ
တည်း၊ အနုမတဂ္ဂ သံသရာနှင့်တခု ကြေငြော အနန္တတွင် ဘုံသုံး
ပါးအတွင်း၌ ကျင်လည်ကြသော သတ္တဝါခန္ဓာစုသည် ထိုသေ
မင်း၏ အစာ၊ ထမင်းဟင်းလျာ စမဲစုသာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်
သေမင်း အခွန် သိမ်းပိုက်လာလျှင် မိမိအသက်ခန္ဓာကို ဆူဆူ
ဖြိုးဖြိုးနှင့် အရံသင့်၊ အခန့်သင့်-ဆက်သွင်းပါရခြင်း အကျိုးငှါ
အိမ်ယာ၊ ဝင်းခြံ-ဟူသောခန္ဓာရုံ၊ ခန္ဓာမြုံ အိပ်ခင်း ပလ္လင်၊ ခုတင်၊
ညောင်စောင်း-ဟူသော ပြတည်းတို့၌ လှောင်းသွင်း၍ အစာ၊

ရေစာဝစွာ ကျွေးမွေးကာ နေကြရသည်။ သည်ကို ရည်၍-
အသေသတ် လက်မရွံ့ကို အသက်ခွန် ပဏ္ဏာသွင်းရန်ဘို့ ထမင်း၊
အစာစုံနှင့် ခန္ဓာရုံမြို့ပြတည်းဆီက ငြီးဖြေကာ စောင့်ရှာရ စိုး
နှောင့်သင်္ချေဟု ဆိုသည်။

ဤစကား၌ ပြတည်းဆိုသည်ကား-အိပ်ရာ တိုက်ခန်းကို ဆို
သည်။ အိပ်ရာ၊ ပလ္လင်၊ ခုတင်၊ ညောင်စောင်းကိုလည်း ဆိုသည်။
ပြတည်း ဟူ၍လည်း ရေးကြ၏။ ရှေးဝေါဟာရတည်း၊ ယခု
ကာလ၌ကား-ပြတင်းဟူ၍ ခေါ်ကြ၏။

အငြီးဖြေကာ စောင့်ရှာရဟူသည်မှာ သေမင်းမရောက်လာ
မီ အတွင်းမှာ ကိလေသာ စိုးမင်းတို့၏ ကံကျွေးကူလီ အလုပ်နှင့်
နေရသည်ဖြစ်ပြန်၍ ကိလေသာ အစိုးရကြီးတို့ မငြီးငွေ့ရ
အောင် ကောင်းနိုးရာရာအာရုံ ဝတ္ထုနှင့် ပြုစုလုပ်ကျွေး၍ ဖြေ
ဖျော်ကာ စောင့်စားကြရသည်။ သေမင်း၏ အမှုမှာ အသက်
ခန္ဓာ မညှိုးမနွမ်းရှိနေလျှင်ပင် အခွင့်ကုန်ပါ၏။ ကိလေသာမင်း
မှုမှာ၊ အကောင်းထက် အကောင်းလိုက်စားမှု ဖြစ်ချေ၍ အခွင့်
ကြေကုန်သည်ဟူ၍ မရှိ။ အန္ဓပုထုဇွန်တို့မှာ ဤအမှုကြီး နှစ်မှုနှင့်
သာ ဘဝဘဝ လာခဲ့ကြရသည်။ ကိုယ်စီးပွား မှုဟူ၍ မရှိပြီး
ကလျာဏ ပုထုဇွန်တို့မှာ ကိလေသာမင်းမှုကို အလွတ်ရှောင်၍
သေမင်းမှုကိုလည်း အခွင့်ကုန်ကာမျှ ဆောင်ရွက်၍ မိမိစီးပွားမှု
ကို အတွင်ခံကြပေသည်။ မိမိစီးပွားဟူသည်ကား-သေမင်း လက်
မှ လွတ်ထည့်ရန် အမှုပေတည်း။

ဒုတိယပိုဒ်ပြီး၏။

သံဝေဂလေးချိုးကြီး

၃။ ပုန္နယ်ဆွေးနွယ်၊ အရေးကျယ် ဆိုသည်ကား- လောကီ
 မှု၊ စီးပွားမှု သားမယားမှုကို မဆိုထားလင့်ဦး နောက်နောက်
 ဘဝတို့၌ ခံစံဘို့ ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ဘောဂသမ္ပတ္တိ များကို အာသာ
 စွဲလမ်း၍ ပြုကြသော ဒါနမှု၊ သီလမှုများသည်လည်း ပုန္နယ်၊
 ဆွေးနွယ် အရေးကျယ်ပင်တည်း။

ထိုဒါနမှု၊ သီလမှုများသည် ကိလေသာ အစီးအပွားသာဖြစ်
 ချေ၍ ပုန္နယ်မည်၏။ သောကဒုက္ခတို့၏ အစီးအပွား ဖြစ်ချေ၍
 ဆွေးနွယ်ဆိုသည် ဝိပုတ္တိ၏ အဆောက်အဦဖြစ်သော သမ္ပတ္တိ
 အမျိုးမျိုးတို့ကို အဆင့်ဆင့်ပေးတတ်သည်ဖြစ်၍ သံသရာအရေး
 ကျယ်မည်၏။

တနည်း....လိုချင်မှု၊ ဖြစ်ချင်မှု ဟူသော သမုဒယ သစ္စာသည်
 ပုန္နယ်မည်၏။ ရမ္မ၊ ဖြစ်မှု ဟူသော ဒုက္ခသစ္စာသည် ဆွေးနွယ်
 မည်၏။ ဤသစ္စာနှစ်ပါးသည် သံသရာ ပင် ကိုယ်ရင်း ဖြစ်၍
 အရေးကျယ်မည်၏။

တနည်း-အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန် ဟူသော ကိလေသာ
 ဝဋ်အစုသည် ပုန္နယ်မည်၏။ ထိုကိလေသာဝဋ်ရှိ၍ ဖြစ်ပွားရသော
 သုစရိုက်ဆယ်ပါး၊ ဒုစ္စရိုက် ဆယ်ပါး-ဟူသော ကမ္မဝဋ်သည်
 အရေးကျယ်မည်၏။ ထိုကမ္မဝဋ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ရသော လူ့
 အဖြစ်၊ နတ်အဖြစ်-ဟူသော ဝိပါကဝဋ်သည် ဆွေးမြေ့ ပျက်ပြုန်း
 ဘို့သာ ဖြစ်ခဲ့၍ ဆွေးနွယ်မည်၏။

တနည်း-အတ္တဘော၌ အကျုံးဝင်သော စက္ခုဟူသော အမြင်
 ဓာတ်စုသည် ကိလေသာတို့၏ အစီးအပွားသာဖြစ်၍ ပုန္နယ်မည်
 ၏။ ဇရာမီး၊ မရဏမီးတို့၏ လောင်ရာအစစ်ဖြစ်၍ ဆွေးနွယ်မည်
 ၏။ လောကီနယ်ကို အကျယ်ချဲ့ သမား ဖြစ်သော တဏှာပပဉ္စ

သံဝေဂလေးချိုးကြီး

တရား၊ မာနပပဉ္စတရား၊ ဒိဋ္ဌိပပဉ္စတရား၊ သုံးပါးတို့ အသိုက်၊ အအုံသာဖြစ်၍ အရေးကျယ်မည်၏။ အတ္တဘော၌ အကျုံးဝင်သော အကြားဟူသော၊ သောတဓာတ်အစု၊ ဃာနဟူသောအနံ့ဓာတ်အစု၊ ဇိဝှါဟူသော အရသာယူ ဓာတ်အစု၊ ကာယဟူသော အတွေ့ အထိ၊ အသိယူ ဓာတ်အစု၊ မနောဟူသော အကြံအဖန် ဓာတ်အစုသည် ကိလေသာတို့၏ အစီးအပွားသာဖြစ်၍ ပုန္ဒယ်မည်၏။ ဇရာမီး၊ မရုဏမီးတို့၏လောင်စာသာဖြစ်၍ ဆွေးနွယ်မည်၏ လောကီမှု၊ လောကီနယ်ကို အကျယ်ချဲ့သ မား ဖြစ်သော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ ဟူသော ပပဉ္စတရားသုံးပါးတို့၏ အသိုက် အအုံသာဖြစ်၍ အရေးကျယ်မည်၏။ အစမမြင် ဘဝလျှင် ဟူသည် ကား-အနမတဂ္ဂ ဘဝအဆက်ဆက် ဆိုလိုသည်။

အစဉ်ငတ် ဆိုသည်ကား- လိုချင်သည် ရချင်သည်၊ ဖြစ်ချင်သည်၊ မြင်ချင်သည်၊ ကြားချင်သည် စသော တဏှာအာသာ မပြေမငြိမ်းသမျှသည် စကြာမန္ဓာတ်မင်း၊ သိကြား-နတ်မင်းပင် ဖြစ်သော်လည်း ငတ်မှုတ်ခြင်းဒုက္ခ အမြဲနှိပ်စက်သော ပြိတ္တာနှင့် အလားတူ အစဉ်ထာဝရ အငတ်မျိုးသာတည်း။

မသတ်ကယ်အာသာ၊ ဆိုသည်ကား-ထိုအစဉ်ငတ်၊ အမြဲငတ်၊ ထာဝရငတ်ဖြစ်သော ရူပတဏှာ၊ သဒ္ဓတဏှာ၊ ဂန္ဓတဏှာ၊ ရသတဏှာ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ၊ ဓမ္မတဏှာဟူသော တဏှာခြောက်ပါးသည် အာသာမည်၏။ ထိုအာသာကို မဖြတ်နိုင်၊ မသတ်နိုင်ဆိုလိုသည်။

ပြာပုံမှုမှာ၊ ရသရှာဆိုသည်ကား- လူ့ခန္ဓာ၊ လူ့ဘောဂ၊ နတ်ခန္ဓာ၊ နတ်ဘောဂ၊ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာ ဗြဟ္မာ့ဘောဂ- ဟူသမျှသည် တဆဲ့တပါးသောမီးတို့၏ မပြတ်မစဲ အမြဲလောင်ရာဖြစ်၍ ပြာပုံ

သံဝေဂလေးချိုးကြီး

ပြာစုဖြစ်၏။ အနှစ်သာရဟူ၍ အဏုမြူမှ မရှိခြင်းကြောင့် အမူ အရွလည်းမည်၏။ အရူးသည် ရွာတံခါးဝတွင် ရွာသူတို့ထာဝရ စွန့်ပစ်ထားသော အမှိုက်ပုံကြီးကို တွေ့လေရာ သူနှစ်သက်ရာများကို ရှာဖွေ ကောက်ယူလေ၏။ ထိုအမှိုက်ပုံကြီးမှာပင် များစွာသော အကောင်းအမွန်ခံစားဘွယ်၊ စံစားဘွယ်များကို တွေ့ရှိသိမ်းယူရ သကဲ့သို့ ထိုအမှိုက်ပုံကြီးမှ လူနတ်၊ ဗြဟ္မာ စည်းစိမ်ချမ်းသာဟူသော အရိယာတို့ စွန့်ပစ်အပ်သော အမှိုက်ပြာပုံတို့၌ အကောင်းအမွန်ခံစားဘွယ်၊ စံစားဘွယ်ရသလို ရွာဘုလှိုက်စား၍ နေကြသည်ဟူလိုသည်။

ရွာဝက် ဥပမာ၌ ထိုဝက်သည် အစာရေစာ ပေါများ၍ တနေ့တခြား အသားအဆီ ထူထပ်ပွားတိုး၍ ဆူဖြူ လေလေ၊ ဝက်ထိုးသား မြို့သူရွာသူတို့ မျက်စောင်းထိုးလေလေသာဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း နက်ဖြန်နက်စာမှီစေ့ရုံသို့ထွက်၍ စားပွဲခုံတက်ရမည်ကို မသိရှာ။ ယနေ့ထက်တိုင်ပင် မိမိနိုင်ရာ အထူးနက်အသင်းမှာ တမင်းတစိုး စိတ်ဝင်၍ ပျော်ရွှင်နိုင်သေးသည်။ ထိုအတူ ပစ္စည်းဥစ္စာ အသင်းအပင်းများသော သူတို့သည်လည်း သမ္မတ္တိများလေလေ၊ သေမင်း၏ အစိတ် ဝိပုတ္တိမျက်စောင်းသန်လေလေသာ ဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း အနှစ်ဘရာ မပြည့်မီ နက်ဖြန်၊ သံဘက်၊ တရက်ရက်တွင် နံနက်စာမှီညစာမှီ သုသာန်စေ့ချကြီးသို့ထွက်၍ သင်းချိုင်းမြေပုံ စားပွဲခုံ တက်ရမည်ကို မမြင်ကြကုန်၍ ယနေ့ထက်တိုင်ပင် မိမိနိုင်ရာအသင်းမှာ တမင်းတစိုး စိတ်ဝင်၍ ပျော်ရွှင်နိုင်ကြကုန်သည်။

ပျော်ရွှင်နိုင်သော အကြောင်းမှာလည်း မြန်မာစစ်သူကြီး ဗန္ဓုလသည် အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်တို့ တညင်ပင်က ချိန်ထားသော မိုးလက်နက်ကို မသိသကဲ့သို့ သေမင်းချိန်ထားသော ဝိပုတ္တိ

လက်နက်ကို မမြင်၍ ပျော်ရွှင်နိုင်ကြသည်။ မမြင်ကြောင်းမှာ
လည်း အပေါင်းအဖော် အသင်းအပင်းတို့လည်း ထိုလက်နက်
ချိန်ရွယ်ချက်ကို မမြင်နိုင်အောင် ဖုံးနိုင်ကုန်သည်။ ခင်ဘွယ်၊ မက်
ဘွယ် ဝတ္ထုအာရုံ တိုက်တာ အိမ်ယာ ဝင်းခြံစုလည်းဖုံးနိုင်သည်။
ကားတိုင်၌ချည်၍ အဝေးမှ ပစ်သတ်မည်ရွယ်သည်ကို မမြင်ဝံ့၍
မမြင်ဘဲ သေရခြင်းသည်သာ ကောင်းသည်ဟု မျက်နှာကိုလုံစွာ
ဖုံးရသတဲ့သို့ အသီးအသီး မိမိ မိမိ ကို ချိန်၍ ရွယ်၍ နေသော
ဝိပုတ္တိလက်နက်ကို မမြင်ဝံ့၍ မမြင်ရဘဲ အမှတ်မဲ့သေခြင်းသည်
သာ ကောင်း၏ဟု အကြံပြု၍ လုံစွာဖုံးသည့်နည်းအားဖြင့် သတိ
သံဝေဂ ဝင်ခွင့်မရအောင် မသေမိအတွင်း မိတ်သဟာယ ကာမ
ဝတ္ထု အာရုံစုကို စုဆောင်းဆည်းပူးပြီးလျှင် ထိုအာရုံစုဖြင့် မိမိ
စိတ်ကို လုံစွာဖုံးလွှမ်းကြသည်။ အဖုံးလုံလှ၍လည်း နောက်နောက်
အခါ များစွာသေရန်အမှု တင်းလင်းကြီးကို ငြီးငွေ့နိုင်မည်
ဝေးစွာ ယခုဘဝ သေရမည်ကိုမျှလည်း ကြောက်ခြင်းတရား
မပွားများကြဘဲ အများ ဓမ္မ တာပေ ဟု အဖြေတရားနှင့်ပင်
ပြေငြိမ်း နိုင်ကြလေသည်။ အကြင်မျှလောက် နောက်နောက်
သေရရန် အခွင့်စုကို ယခုသေရမည်နှင့်အတူ မကြောက်နိုင်သေး။
ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံးသံသရာမှ မထနိုင်သေး။ လုံစွာဖုံး
လွှမ်းမှုကိုမလွတ်နိုင်သေးသမျှလည်း ကြောက်ခြင်းမသန်နိုင်သေး။
ကြောက်ခြင်းမသန်လျှင်လည်း ထွက်မြောက်ရန်ကို လွတ်လွတ်
ကျွတ်ကျွတ်မကြံ့သေး။ ဤအနက်ကိုရည်၍ ငါတလူလူ၊ ပမာမူ
(လ)မာန်တဂုဏ်၊ ဟန်ပုံနှင့်ဖုံးရှာကြဆိုသည်။ ဤစကား၌ အမှုမှန်
ဟူသည်ကား- သေမြဲဓမ္မတာမူ၊ ပျက်မြဲဓမ္မတာမူတည်း။

မိတ်သင်းရှက်ဆိုသည်ကား- ဥာတိမိတ္တသင်္ဂတို့နှင့် ရောယှက်
သည် ဆိုလိုသည်။

သံဝေဂလေးချိုးကြီး

အရံစုံ ဆိုသည်ကား- လယ်ယာ၊ ဥယျာဉ်၊ ဝင်းခြံ၊ အိမ်ယာ၊ ဥစ္စာဘောဂကို ဆိုသည်။

မာန်တဂုဏ် ဆိုသည်ကား၊ မာန်အမျိုးမျိုးလည်း ဖုံးမှုပင်၊ ဂုဏ်အမျိုးမျိုး ကြက်သရေအမျိုးမျိုးတို့လည်း ဖုံးမှုတို့ပင် ဖြစ်ကုန်၏ဆိုလိုသည်။

ဟန်ပုံဆိုသည်ကား - လူ့အလယ်၊ ရှင်အလယ်၌ အတင့်အတယ် ဘွယ်ရာမပြုပုံ အလုံးစုံသည်လည်း ဖုံးမှုပင်ဖြစ်၏ ဆိုလိုသည်။ တန်းခိုးရှိသောနတ်တို့မှာ မသေမီ ၇-ရက်ကပင် သေနိမိတ်ငါးပါး ထင်ရှားပေါ်သည်။ ထိုအခါ လွန်စွာ ကြောက်လန့် ပူပန်ကုန်သည်။ ထိုအခါ တပါးသောနတ်တို့က ထိုနတ်သားကိုခေါ်၍ နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်၏ ကြက်သရေဖုံး၍ အကြောက်အပူ ပျောက်လေ၏။ နတ်မြဟ္မာတို့၌ ဖုံးမှု သာ၍ အားကြီးသည်။

ရုံးပလေး ဆိုသည်ကား- အနမတဂ္ဂသံသရာနှင့်တခု ဖုံးမှုကိုသာ အားစိုက်၍ လာခဲ့ကြသည်။ ဖုံးမှုသည် ကုသိုလ်တရား၌ မေ့လျော့တို့သာဖြစ်သည်။ ကုသိုလ်တရား၌ မေ့လျော့၍သာ လာခဲ့ကြသဖြင့် ယနေ့ထက်ထိ သေခြင်းမှ ကင်းလွတ်အောင် ကြံဝံ့သောစိတ်မရှိဘဲ ဖုံးမြဲဖုံးကြသည်။ ဖုံးမှုနှင့်ကုန်ရသော နှစ်၊ လ၊ နေ့၊ ရက် အသက်အရွယ်စုသည် တွက်ချေတုံးသော အရုံးသက်သက်စုသာ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ထုံးမြေပြာစုမိတ် ဆိုသည်ကား- ကာမ တဆွဲတတိုသားတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာ၊ ရူပ တဆွဲခြောက်တိုသားတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာတို့သည် အညက်ကျိတ်လျှင် ရသော ထုံးမြေခဲမျိုးတွေသာ ဖြစ်ကုန်၏။ အထူးကား-ကမ္မဇ မြေမှုန့်လွန်ကဲသော နတ်ခန္ဓာ၊ မြဟ္မာခန္ဓာစု

သည်အလွန်သိမ်မွေ့သော ယမ်းမြေခဲစုမျိုးတည်း။ ကိုယ်စောင့်
 ဓာတ်မီးလည်း အလွန်ထက်သည်။ စုတ်စိတ်ကျ၍ စိတ္တဇမြေ၊
 အာဟာရဇမြေ ကုန်ဆုံးလျှင်၊ မီးတောက်ကြီး ကွယ်ပျောက်သကဲ့
 သို့ အကုန်ချုပ်ပျောက်လေသည်။ အလောင်းကောင် ကောက်
 ယူဘိမရပြီ။ ထို့ကြောင့် ဥပပတ်နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ သေခြင်းသည်
 ကျန်ရှိသေးသူတို့ စိတ်ကြေ၊ လက်ကြေရှိအောင် ပြုစုခွင့်မျှမရ
 သော သေခြင်းဖြစ်ခဲ့၍ အစိမ်းသေ သေခြင်းဆိုသည်ဟု ဆိုခွင့်
 ရှိသည်။ လူ စသော သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ထည်ဖြစ်သော ထုံးမြေ
 စုမှာမူကား- ကမ္မဇမြေကုန်ဆုံးသေသည်နောက်၊ ချရာသင်းချိုင်း
 မြေသင်းချိုင်း-ပြာတို့၌ ဇာတ်တူ ပေါင်းရလေ၏။ သင်းချိုင်း
 မြေ သင်းချိုင်းပြာတို့နှင့် ဖြစ်အတူ၊ ပျက်အတူ မိတ်သဟာယ
 ဖြစ်ကြလေ၏။ ထို့ကြောင့် ယခုဂုတ်တုတ်ရှိကြသော ကိုယ်ထည်
 အထု ဓာတ်မြေစုကို ထုံးမြေပြာစုမိတ် ဆိုပေသည်။

တတိယ ပိုဒ်ပြီး၏။

၄ ငါတလုံးနယ် ဆိုသည်ကား- ငါ-ဟူသော အက္ခရာတလုံး
 ၏ ကျင်လည်ရာနယ် ဆိုလိုသည်။ ထိုငါ- အက္ခရာသည်ကား
 သမုဒယ သစ္စာ တဏှာမှ သူ့ကံလာသော တဏှာ၏ တမ်းခွန်ပေ
 တည်း။ မီးမှထွက်သော မီးခိုးကို မီး၏တမ်းခွန်ဆိုသကဲ့သို့တည်း။
 ကာမ တဆွဲတဘုံတွင်ရှိ ခန္ဓာစုသည်ကာမတဏှာ ဖန်ဆင်းအုပ်စိုး
 သော ခန္ဓာစုပေတည်း။ ရူပတဆွဲခြောက်ဘုံရှိ ခန္ဓာစုကို ရူပတဏှာ
 ဖန်ဆင်းအုပ်စိုးမှု ပေတည်း။ အရူပ လေးဘုံရှိခန္ဓာစုကို အရူပ
 တဏှာ ဘန်ဆင်း အုပ်စိုးမှုပေတည်း။ အုပ်စိုးကြောင်းကိုလည်း
 မခံချင် တတ်သောသူ ဟယောက်ကို ခြေနှင့်တို့၍စမ်း ငါ့ကိုခြေ
 နှင်းတို့ရာသလောဟု တို့ရာတိုင်းက ငါ့အက္ခရာပေါ်လတ္တံ့။ မင်း

စိုးရာဇာတို့မှာ မိမိတို့အုပ်စိုးရာ နိုင်ငံအတွင်းဝယ် ဘယ်နေရာကို မဆို နိုင်ငံခြား မင်းတပါးတို့က ထိပါးလာကြားအံ့၊ ရာဇမာန် ငါ့အကွရာပေါ်လာလတ္တံ့။ ။ ထို့ကြောင့် သုံးဆဲ့တဘုံကို ငါ့တလုံး နယ် ဆိုပေသည်။

သုံး သွယ် မြုံ သိုက်၊ ဆို သည် ကား- ကာမဘုံတသွယ်၊ ရူပဘုံ တသွယ်၊ အရူပဘုံ တသွယ်ပေတည်း။ မြူ မ ချန် ဟူ သည် ကား ဖြစ်ဘက် ပျက်ဘက် စကြဝဠာကုဋေ တသိန်းကို အစုစုထား၍ ရှု၊ တည်ဆဲကမ္ဘာမှ ရှေးအနုမတဂ္ဂ အတိတ်ကမ္ဘာစုတွင် တခုခု သော ကမ္ဘာ၌ စကြဝဠာကုဋေ တသိန်းရှိသော ရေ၊ မြေ၊ ဘော တောင်စသော အဝိညာဏက ခန္ဓာခဲစု၊ လူကောင်၊ နတ်ငကောင်၊ နွားကောင်၊ ကျွဲကောင်၊ ဆင်ကောင်၊ မြင်းကောင်- စသော သဝိညာဏက ခန္ဓာခဲစုသည် ယ ခု မြူ မျှ မရှိပြီ၊ ဤ ကမ္ဘာ တွင် လည်း ဤအန္တရကပ်တွင်လည်း အယုကပ်ဟူသော အသက် တမ်းချင်း ပိုင်း၍ ရှု၊ အသက်တမ်းတွင်လည်း တရာတမ်းဖြစ်လျှင် ရှေ့တရာ၊ နောက်တရာ၊ ပိုင်း၍ ရှု၊ ရှေ့ရှေ့တရာတွင် အစစ့စု ရှိ နေသော ခန္ဓာစုသည် နောက်နောက်တရာတို့၌ မြူမျှ အကြွင်း အကျန်မရှိပြီ။

အမြဲစတေး၊ မစဲချွေဆိုသည်ကား- ဘယ်အချိန်မှာ မဆို၊ ဘယ် အရပ်မျက်နှာကို မဆို၊ လက်ညှိုးထိုးလိုက်လျှင် ထိုးရာတိုင်း ထိုး ရာတိုင်းမှာပင် လက်ညှိုးတုံ့ရာ အရပ်မျက်နှာမှာ သေဆဲ သတ္တဝါ အနန္တ အနန္တ ထိုးမိသည်ချည်းမည်၏။ အပြောင်တိုက် ဆိုသည် ကား- မြူမချန်၌ ဆိုခဲ့ပြီးသော အတိုင်းဆိုလေ။

အမှိုက်ကယ် ဝဋ် နွယ် ဆို သည် ကား- ရာ ဂ မီး၊ ဒေါ သမီး၊ မောဟမီး၊ ဇာတိမီး၊ ဇရာမီး၊ မရဏမီး၊ သောကမီး၊ ပရိဒေဝ

မီး၊ ဒုက္ခမီး၊ ဒေါမနဿမီး၊ ဥပါယာသမီး-ဟူသော တဆဲ
 တပါးသော မီးတို့၏ လောင်စာ လောင်သင်း-မြက်ထင်းအမှိုက်
 တွေသာ ဖြစ်ချေ၍ သုံးဆဲ တဘုံတွင် သက်ရှိ၊ သက်မဲ့ အလုံးစုံ
 အကုန်ကို အမှိုက်စု အမှိုက်ခဲတွေ ဆိုပေသတည်း။ အသက်ရှိဖြစ်
 သော အမှိုက်စုကို ကိလေသာတစု၊ ကံတစု၊ ဝိပါက်တစု-သုံးစုခွဲ၊
 အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်-ဤသုံးပါးသည် ကိလေသာတစုတည်း။
 သင်္ခါရ၊ ကမ္မဘဝ-ဤနှစ်ပါးသည် ကံတစုတည်း။ ဝိညာဏ်၊ နာမ်
 ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ-ဤငါးပါးသည် ဝိပါက်စု
 တည်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်ရှိလျှင် သင်္ခါရ၊ ကမ္မဘဝ ဟုဆို
 အပ်သော သုစရိုက်၊ ဒုစရိုက်ဖြစ်ပေါ် မြဲ၊ သုစရိုက်၊ ဒုစရိုက်ကံမှရှိ
 လျှင် ဘဝသစ်ခေါ် ရသော ဝိပါက်အစုကေန်ဖြစ်ပေါ် မြဲ၊ ဝိပါက်
 အစု ဖြစ်ပြန်၍ လူကောင်၊ နတ်ကောင်ဖြစ်ပြန်လျှင် ထိုလူကောင်
 နတ်ကောင်ကို အစွဲပြု၍ ကိလေသာအစု ဖြစ်ပေါ် မြဲ၊ ငါငါ
 ဟူ၍၎င်း၊ ငါ့ဟာငါ့ဟာဟူ၍၎င်း၊ ငါ့အတ္တ ငါ့အတ္တဟူ၍၎င်း၊
 ငါမင်း၊ ငါပုဏ္ဏား၊ ငါသူဌေး၊ ငါသူကြွယ် ဟူ၍၎င်း၊ ငါနတ်၊
 ငါသိကြား၊ ငါမြဟွာ၊ ငါဣတ္ထိ၊ ငါပုရိသ- ဟူ၍၎င်း ဤသို့
 စသည်ဖြင့် စွဲလမ်းသော ကိလေသာတို့သည်၊ ဗာလ ပုထုဇ္ဇန်တို့မှာ
 ကေန် ဖြစ်ပေါ် မြဲ ဟုလိုသည်။ ကိလေသာ ရှိပြန်လျှင်လည်း
 ကံအစုကေန်ဖြစ်ပွားမြဲ၊ ကံအစုဖြစ်ပွား၍ ထင်ရှားရှိပြန်လျှင်
 လည်း ဘဝသစ် ခန္ဓာသစ်ဟူသော ဝိပါက်ကောင် ကေန္တပေါ်
 မြဲ၊ ဝိပါက်ကောင် ပေါ်ပြန်လျှင်လည်း သာယာစွဲလမ်းသော
 ကိလေသာစု ကေန္တဖြစ်လာမြဲ၊ ဤသို့ အမှန်လေးချက်ကို အပိုင်
 သိသော ယထာဘူတဉာဏ်ကို မရသမျှကာလပတ်လုံး မရပ်
 မတည် ဟူးဟူးလည်၍ နေသောကြောင့် အစုကြီးသုံးပါးကို
 ဝဋ်နှယ်ဆိုသည်။

သံဝေဂလေချိုးကြီး

“အဖြစ်မစဲ၊ အသစ်လဲ၊ သဲသဲကြွယ်” ဟူသည်ကား အသေမီးက မြူမှုမကျန်အောင် အတွင်လောင်၍ လိုက်ငြားသော်လည်း စကြဝဠာအနန္တနှင့် အပြည့်အပြည့်ပင် မစဲမပြတ် အသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲ၍ စကြဝဠာအားလုံး အုန်းအုန်း သဲသဲ အမြဲစည်ပင် ပြည့်ကြွယ်သည်သာဖြစ်၏ ဟုလိုသည်။

အကယ်မလောက်၊ သူကသာမောက်တော့ ဆိုသည်ကား- ထိုကဲ့သို့ စကြဝဠာအနန္တလုံးပြည့်အောင် အသစ် အသစ် မစဲအောင် ဖြစ်ပွား၍နေသော်လည်း သင်္ခါရတို့က ပိုမို၍ သွားနိုင်သည်မရှိ၊ အသေမီးကသာ ပိုမောက်လျက်ရှိတော့သည် ဟုလို။ ဖြစ်သမျှသော သင်္ခါရတို့မည်သည် ပျက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိကြကုန်၏။ ပျက်ခြင်ကိုလွန်၍ အမြဲတည်နေနိုင်သော သင်္ခါရတရားဟူ၍ တစ်စုံတစ်ခုမျှမရှိ။

နောက်နောက်ကမ္ဘာ၊ ဖန်ဖန်လာလဲ၊ အစာသူ့တွင် တစုသာ ထင်ကြရ ဆိုသည်ကား- နောက်နောက် ကမ္ဘာသစ် ကမ္ဘာသစ် ဆက်၍ စကြဝဠာအနန္တနှင့် အပြည့်အပြည့်ဖြစ်လာသော သင်္ခါရဓမ္မတို့သည် မရဏမီး၏ အစီးအပွားသာဖြစ်ကုန်၍ သူလက်တွင်း၌ မီးစာထင်းမှုက် အဖြစ်နှင့်သာ တခုမကျန် တလုံးတစုတည်း ထင်ကြရကုန်၏ ဆိုလိုသည်။ အဟုတ်ဉာဏ် မတင်စီးနိုင်ရ ဆိုသည်ကား- တယောက်သောပြည့်ရှင်မင်းသည် အတုမရှိ လှပသော မင်းသွီးယောင်ဆောင်၍နေသော ဘီလူးမကို တောင်ညာတင်လေ၏။ ထိုမင်းသည် ဘီလူး၏ကြောက်ဘွယ်ဆိုးရွားသော ဇာတိရုပ်သွင်ကို မြင်နိုင်သော ဒိဗ္ဗစက္ခုနတ်ဆေးကို မရသမျှကာလပတ်လုံး ထိုဘီလူးမ၏ နတ်သွီးအသွင်ထင်မြင်အောင် ဖန်ဆင်း၍ မာယာပရိယာယ်ဖြင့် ပြုသမျှသောအတင်စီးကို ခံရလေ၏။

ဒိဗ္ဗစက္ခုနတ်ဆေးကိုရ၍ မျက်စိ၌ကွင်း၍ ကြည့်သောအခါ မှု
 ဇာတိရုပ်သွင်ကို ဟုတ်တိုင်းမြင်ရသဖြင့် ချည်နှောင် ရိုက်ခတ်
 အသေသတ်၍ ထိုမင်းက တင်စီးနိုင်လေ၏။ ထိုအတူ ဤသတ္တဝါ
 အပေါင်းတို့သည် ယထာဘူတဉာဏ်ကို မရကြသေးသမျှ ကာလ
 ပတ်လုံး သင်္ခတရုပ်နာမ်တရားတို့၏ အတင်အစီးကို ခံနေကြရကုန်
 ၏။ တင်စီးပုံကား- ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ယောက်ျားမိန်းမ မဟုတ်ကြ
 ကုန်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ပုထုဇ္ဇန်သတ္တဝါ တို့အား
 ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ယောက်ျားမိန်းမ ထင်အောင်ပြု၏။ ပုဂ္ဂိုလ်ထင်
 ကြရ၏။ သတ္တဝါထင်ကြရ၏။ ယောက်ျားမိန်းမ ထင်ကြရ၏။
 ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ယောက်ျားမိန်းမ အလှအယဉ် ထင်မြင်စွဲလမ်း
 ကြ၍ ချစ်ကြခင်ကြကုန်၏။ ချစ်မှုခင်မှုသည် သံသရာ၌ မာရ်မင်း
 ငရဲမင်းကြီးတို့၏ သံကြီးသံလွန်ပေတည်း။ ထို သံကြီးသံလွန်တို့
 ဖြင့် အသံလုံးတို့၌ အတင်းအကြပ် ချည်တုပ်မိလျက် ရှိနေကြ
 ကုန်သော အန္ဓပုထုဇ္ဇန်သတ္တဝါတို့သည် မာရ်မင်း ငရဲမင်းတို့၏
 လက်မှ မလွတ်နိုင်ကြကုန်ပြီ။

ဤကား- သင်္ခတရုပ်နာမ်တို့၏ တင်စီးချက်တည်း။ အကြင်
 အခါ၌ သင်္ခတရုပ်နာမ်တို့၏ ဇာတိအသွင်ကို ထင်မြင်နိုင်သော
 ယထာဘူတဉာဏ်ကိုရ၏။ ထိုအခါမှစ၍ ကလျာဏပုထုဇ္ဇန်၊ စူဠ
 သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်ကြကုန်၍၊ ရုပ်နာမ်တို့၏ တင်စီး
 ချက်မှ လွတ်စပြု၏။ ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို မိမိတို့က အနိစ္စဟူ၍
 တင်စီးနိုင်ကြကုန်၏။ ဒုက္ခဟူ၍၊ အနတ္တဟူ၍၊ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်ဟူ၍
 သတ္တဝါမဟုတ်ဟူ၍၊ ယောက်ျားမိန်းမ မဟုတ်ဟူ၍၊ သူမဟုတ်ဟူ
 ၍၊ ငါမဟုတ်ဟူ၍ တင်စီးနိုင်ကြကုန်၏။ အဟုတ်အမှန် အမြင်
 သန်သော ယထာဘူတဉာဏ်ဖြင့် နာမ်ရုပ်တရားတို့ကို အပြစ်
 ဒေါသ ဘေးဘယတို့နှင့် ရှုတ်ချ ဘိစီးနိုင်ကုန်၏။ ဤကား-

ကလျာဏပုထုဇ္ဇန်၊ စူဠသောတာပန်တို့က ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို တင်စီးပုံတည်း။ ။ ဤကဲ့သို့ ယထာဘူတခေါ်သော အဟုတ် ဉာဏ်ဖြင့် သင်္ခတရုပ်နာမ်တို့ကို မတင်စီးနိုင်ရ မဘိစီးနိုင်ရ ဆိုလို သည်။

သည်မီးဟာ ဘယ်တကိန်းမှာမှ ငြိမ်းပမယ်လို့ ဆိုသည်ကား ဘုံတခွင်ကို အတွင်လောင်မြှိုက် အပြောင်တိုက်၍ နေသော အသေမီးနှင့်တကွ တဆဲ တပါးသော မီးတို့၏ တာဝန်မှ လွတ် ငြိမ်းခွင့်ကို ဘယ်တကိန်းမှာ ရပါအံ့နည်း ဆိုလိုသည်။ တကိန်းဆို သည်ကား-တဆူတဆူသော မြတ်စွာဘုရား၏ ဖြစ်ပွင့်တော်မူရာ သာသနာ ကျွတ်ကိန်းကြီးကို သာသနာ ကျွတ်ပွဲကြီးကို ဆိုသည်။

သံဝေဂလေးချိုးကြီး၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို
ဘော်ပြချက်ပြီး၏။

ဆုံး မ စာ

ဆိုပိမ့်မညာ၊ စေ့စေ့နာလော့၊ ဂင်္ဂါသဲမျှ၊ ပွင့်ကုန်ကြသား၊
ဘုရားသာသနာ၊ ခေတ်အခါဝယ်၊ လူ့ရွာ၊ နတ်၌၊ နင်ကြံကြိုက်
လည်း၊ အမိုက်မချော၊ အလိုက်နေ၍၊ အခြေမကြီး၊ အချည်းနှီး
လျှင်၊ ရိုးတီးယောင်တောင်၊ ခုတိုင်အောင်တည့်၊ ၁-သန်းခေါင်
လကွယ်၊ တောအုပ်လယ်၌၊ ရှစ်နယ်ပတ်ကုံး၊ အပြည့်ဖုံးသည်၊
မိုသ်းလုံးတိမ်တိုက်၊ လျှပ်မကြိုက်သား၊ အမိုက်အပြား၊ အင်း
လေးပါးထက်၊ နင်ကား- ရာ၊ ထောင်၊ မကမော့ဝင်၏။ ၂-လူ့
ဘောင်၊ လူ့ရွာ၊ သာသနာ၌၊ ကြမ္မာတော်၍၊ ယခုတွေ့လည်း၊
အလေ့မလွဲ၊ အမျှားနဲ့လျှင်၊ မိုက်မြှိုင်နှင့်၊ မိုက်စရွင်၏။ ၃-မျက်

မြင်လောက၊ ဤဘဝကား၊ ဒုက္ခစင်းစင်း၊ ချမ်းသာကင်း၏။
 ၄-သေမင်းအစား၊ နှင့်ခန္ဓာကို၊ တဏှာဘီလူး၊ အမှောင်ပူး၍၊
 အရူးပြင်ပြင်၊ နှင့်ကိုယ်ထင်၏။ ၅-နှင်နှင်မဆိုင်၊ နှင်ပိုင်မဟုတ်၊
 နှင့်ရုပ်၊ နှင့်နာမ်၊ နှင့်သန္တာန်ကို၊ နှင့်ဥာဏ်မစူး၊ အဖေဖြူး၍၊
 မူးမူး၊ မေ့မေ့ အများလေ့ဖြင့်၊ နေ့ရက်အပုံ၊ လွန်ခဲ့တုံပြီ။
 ၆-အာရုံဝတ္ထု၊ မီးစာစုကို၊ မှုမူရရ၊ နှင်အားကျလည်း၊ ဓားမြဲ
 သေမင်း၊ သူ့တပ်နှင်းက၊ မငြင်းဆန်သာ၊ နှင့်ခန္ဓာသည်၊ ပြာပုံ
 အပြီး၊ ဖြစ်လုနီးပြီ။ ၇-ရီးတီးရားတား၊ သေ၍သွားလည်း၊
 တရားမကြွယ်၊ အထုပ်ငယ်လျက်၊ အပါယ်စခမ်း၊ သွားရာလမ်း၌၊
 တပန်းဟိုက်ဟိုက်၊ တရွက်ငင်ငင်၊ တငြင်ငြိုငြို၊ ဆင်းရဲပိုလျက်၊
 ထိုထိုဘဝ၊ အနန္တလျှင်၊ အများထုံးတည်း၊ အနှုန်းမပျက်၊
 အောက်နရက်ဝယ်၊ တသက်နှယ်နှယ်၊ အမြစ်တယ်သို့၊ အပါယ်
 ထိုထို၊ ဥဒဟိုသည်။ ။နှင်လိုလူမိုက်၊ သွားလမ်းတည်း။

၎င်းဆုံးမစာ၌ (မိုးလုံးတိမ်တိုက် လျှပ်မကြိုက်) ဆိုသည်ကား-
 တမိုးလုံး မိုးတိမ်တိုက်ကြီး ပြည့်၍နေ၏။ လျှပ်ပြက်သော အခါ
 ၌လည်း မကြုံကြိုက်ဆိုလိုသည်။ (မိုက်မြဲ နှင်နှင်) ဆိုသည်
 ကား- အမိုက်လက်စမသိမ်း ဆိုလိုသည်။ (နှင်ကိုထင်၏) ဆို
 သည်ကား- ၎င်းပိုင်သောကိုယ်ဟု မှတ်ထင်၏ဟု ဆိုလိုသည်။
 (အထုပ်ငယ်လျက်) ဆိုသည်ကား- ကောင်းမှုကုသိုလ် မျိုးရိက္ခာ
 ထုပ် သေးငယ်သည်ကိုဆိုလိုသည်။ (အောက်နရက်) ဆိုသည်ကား
 ငရဲဘုံကို (နရက်) ဆိုသည်။ နရက်ဆိုသောစကားနှင့် ငရဲဘုံ
 ဆိုသောစကား အတူတူမှတ်လေ။

တၢဝန်ခံထုတ်ဝေသူ။

။ဦးထွန်းလူ

မှတ်ပုံတင် ၀ ၂၃၀၊

ဦးထွန်းလူ-စာပေ ထုတ်ဝေရေးဌာန

အမှတ် ၁၃၊ ဘုရားတော်

ရန်ကင်းမြို့။

ပုံနှိပ်သူ။

။ဦးအုန်းမောင်

မှတ်ပုံတင် နံပါတ် (၀၀၇၃၅)

ဂန္ဓမာစာပုံနှိပ်တိုက်

အမှတ် ၁၄၁၊ လမ်း ၅၀

ရန်ကင်းမြို့။

